

PARAZIT

04

...tvoje miesto pod dáždnikom.

MÁRIA

DUIŠINOVÁ

SOŇA MACEJÁKOVÁ

LUDWIG VAN BEETHOVEN

LETNÉ BRIGÁDY

ŠTUDENTSKÝ ČASOPIS

FILOZOFICKÁ FAKULTA UCM

ISSN 1338-9785

OBSAH

ŠTUDENT & UNIVERZITA

- 4** Knižnica je chrám bez kríža...
Rozhovor (Mária Duišinová) –
Veronika Planková
- 8** Dobré ráno, pani učiteľka
Úvaha – Kristína Horáčková
- 10** Navštívil nás prof. Alex Honneth
Udalosť – Petra Takáčová
- 11** Celoslovenské a fakultné kolo
v ŠVOČke
Udalosť
- 13** Nadštandardné štúdium
Univerzita – Veronika Planková
- 13** Textová príručka k štúdiu
dejín slovenskej literatúry...
Anotácia (Rišková, Konečný) –
Peter Mráz
- 14** Letné Brigády
Študent – Janka Závodníková

UMENIE & KULTÚRA

- 16** Ludwig van Beethoven
História hudby – Matúš Horváth
- 20** Knihy, ktoré zmenili svet
Rubrika – Patrik Petko
- 22** Umenie je darom pre ľudstvo
Úvaha – Petra Takáčová
- 24** Concentrated wisdom from a
concentration camp
Úvaha – Silvia Bohunická
- 26** Zneužitie mimozemských technológií
treťou ríšou a USA
Konšpiračky – Dominika Vandáková
- 29** Vlkolaci na Slovensku
Mýtus – Veronika Žáková

ŽIVOT & ZÁBAVA

- 31** Nikdy neviete, čo dokážete,
pokiaľ to neskúsíte...
Rozhovor (Soňa Macejáková) –
Veronika Planková
- 35** Báthoryčkina kvapka krvi
Udalosť
- 36** Očami etnológa:
Krása v jednoduchosti
zbytočných riešení
Rubrika – Mário Kadlec
- 37** My, introverti...
Úvaha – Natália Alexandrová
- 39** Zumba
Šport – Miška Šeríková
- 40** Quo vadis Spartak Trnava (2.časť)
Konšpiračky – Patrik Petko
- 42** MÚZika – Beans and Bullets
Rubrika hudby – Marián Radošovský
- 44** Kruhy v obilí
Konšpiračky – Veronika Žáková
- 45** Vitajte v Trnave (2.časť)
Moje mesto – Patrik Petko
- 48** Zemiakolandia
Rubrika zábavy – Karol Horníčik

LITERÁRNA PRÍLOHA

- 53** Vyhodnotenie Spisovateľskej
súťaže 2013
- 79** Eva (3. časť)
Príbeh na pokračovanie - Kate

EDITORIAL

Šéfredaktorka:

Veronika Planková

Jazyková redaktorka:

PhDr. Božena Petrášová, PhD.

Redakcia:

Dominika Vandáková

Janka Závodníková

Karol Horníček

Kristína Horáčková

Marián Radošovský

Mário Kadlec

Matúš Horváth

Miška Šeríková

Natália Alexandrová

Patrik Petko

Petra Takáčová

Silvia Bohunická

Veronika Žáková

Hostia:

PaeDr. et PhDr. Peter Mráz, PhD.

Porotcovia literárnej súťaže

Grafika:

Martin Roščák

Titulná fotka:

Archív: Mária Duišinová

Kontakt:

Mail: parazol.ucm@gmail.com

FB: <https://www.facebook.com/ParazolUcm>

ParazolUcm

FF UCM: <http://ff.ucm.sk/sk/studentske-casopisy/>

PARAZOL

Študentský časopis

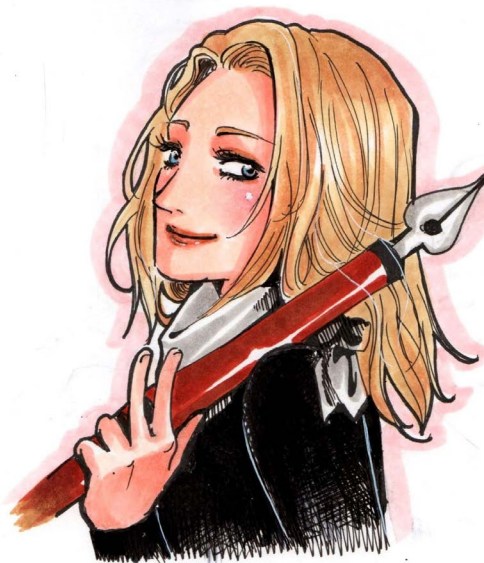
Filozofická fakulta UCM

ročník I, 4. číslo

akademický rok 2012/2013

trojmesačník

ISSN 1338-9785

Pa-pa-pa-parasol

Vrtuľa sa točí, motor hučí a dáždňik vzlieta! Hups. Moja chyba! Nebojte sa, ešte nepri-chádzam cez skúškové o rozum. Pod vply-vom antidepresív som si otvorila starý slovník cudzích slov z roku 1966 a vyhládala si náš Parazol. Objavila som ho presne na strane 824 s úvodným titulkom „parazitárny“. Uf. Ale keďže náš pôvodom francúzsky sl-nečno-dáždňik je práveže pomocníkom do každého počasia, musel mať i nejaký iný, hrdinský význam. „Druh hornokrídleho jed-noplošníka“ alebo tzv. „Parasol wing“, ktorý som ľahko objavila na Wikipédii. Môžem povedať, že symboly nevymierajú, lebo práve preletel za nami prvý rok, čo sme s Vami. Nadzvukovou rýchlosťou sme sa snažili s malými víťazstvami, ale i s problémami medzi Vás pristáť. Nehavarovali sme. A za to chcem poďakovať nielen všetkým redak-torom a vedeniu, ale i Vám, našim čitateľom. Užite si leto a s radosťou Vám po štvrtý krát želám, príjemné čítanie.

Veronika Planková

„Knížnica je chrám bez kríža...“

Rozhovor s Máriou Duišinovou

text:

Veronika Planková, Marián Radošovský

Majo: Vítame Vás medzi nami. Rozhodli sme sa, že by sme dnešný rozhovor viedli v pokojnom a uvoľnenom duchu. Ale tak pre začiatok... Ako ste sa ku knihovníctvu vlastne dostali?

Ja som bola už od malička dosť viazaná na knižnicu a milovala knihy. Skončila som však hotelovú školu v Tatrách, čo má od knihovníctva ďaleko. Po tom, ako som sa vydala, som odišla žiť do Záhrebu, kde som so svojou štvorročnou dcérkou chodila do nacionálnej knižnice. Po čase sa tam uvoľnilo jedno miesto v detskom oddelení, a tak som ho vzala. Bola som nadšená. Po pol roku mi bolo ponúknuté ísť na študijné oddelenie a tam som podľa odborov kníh (NDT) bola pridelená medzi medikov a chemikov. (smiech) Bola som rada, že som sa dostala späť ku študentom, ale musela som sa naučiť všetko, čo sa týkalo knihovníctva. Našťastie som mala dobrý kolektív žien, ktoré boli naozajstnými odborníčkami. Keďže v 80tych rokoch počítače iba začínali, tak všetko sa hľadalo v knižnici cez katalóg. Preto som sa musela naučiť, ako pomôcť študentovi, doviesť ho k správnej literatúre a usmerniť ho napríklad na rôzne encyklopédie. Medici mi dali zabrať. Chcelo to veľa čítania.

„Bola som rada, že som sa dostala späť ku študentom, ale musela som sa naučiť všetko, čo sa týkalo knihovníctva.“

Majo: Takže svojím spôsobom môžete tvrdiť, že ste do určitej miery i lekárka.

(smiech) Bavilo ma to... Po tom, ako som sa vrátila na Slovensko, som prešla rôzne práce. Až nakoniec som zostala tu a náš prvý rektor vtedy povedal, že som darom pre knižnicu, ktorá vznikla.

Nika: Aké boli tie prvé začiatky našej knižnice?

Nemali sme ani jednu knihu, stôl či stoličku, keď sme začínali. Rektor doviezol pár tisíc kníh z Nemecka. Mali sme veľký dar od pána Hapáka (náš slovenský historik), ktorý nám dal tisíc kníh. Tie sú teraz na katedre histórie a nie v knižnici. No a takto vlastne knižnica začala... Nebolo toho veľa. Na každej polici boli po tri knihy. Študenti, ktorí sa učili, si vyrábali skriptá u mňa, keďže som robila pri kopírke a na kolenách im pripravovala ma-

teriály. Bolo to veľmi ťažké kvôli nedostatku peňazí, ale aj tak sme vyrábali a tlačili tak, ako sa dalo.

Nika: A čo Vaša skúsenosť vtedy so študentmi a profesormi?

Všelijakí študenti mi vtedy prešli cez ruky. Samozrejme, aj veľa profesorov, ktorých som stretávala, a veľmi ma to obohatilo. Boli to všetko veľmi kvalitní ľudia. Nebohý pán Ruttkay bol veľmi zlatý človek a ten mi povedal niečo, čo som vždy hovorila študentom, keď som ich chcela upokojiť, že: „Knižnica je chrám bez kríža. Takže tichučko, len sa učiť, vzdelávať a nehovoriť...“ Niektorí naozaj nevedeli, ako sa majú správať, takže aj to bol problém. Stretávala som aj nášho pána prof. Daneka, ktorého si veľmi vážim a je to dobrý človek. Ale je tu hodne takých ľudí. Napríklad pani Kovárová, Varečková, pán Podolák, ktorý bol profesorom etnológie a potom naším rektorom... Takže sú tu naozaj takí ľudia, s ktorými stretnutie obohatí človeku život. Ja som bola preto veľmi rada, že som mohla túto prácu ďalej robiť, lebo som študentov a deti milovala. (slzy)

„Študenti, ktorí sa učili, si vyrábali skriptá u mňa, keďže som robila pri kopírke a na kolenách im pripravovala materiály. Bolo to veľmi ťažké kvôli nedostatku peňazí, ale aj tak sme vyrábali a tlačili tak, ako sa dalo.“

Majo: Vy ste si ma získali už ako prváka. Boli sme na UCM iba 2 týždne... A to bolo všetko také formálne, strohé, tu je katalóg, robte to a to a zrazu prišiel podnet ľudského faktoru od Vás, zamestnankyne. Bol to taký prvý moment, kedy sa ku mne niekto nesprával ako vedúci, ale ako človek.

Mne je ľúto, že ten prvý kontakt je vždy taký strohý, ale z druhej strany, keďže je vás tak strašne veľa, musí byť. Masa ľudí sa dá udržať vďaka autorite, určitej strohosti a rešpektu. Ale aj v prvom rade vďaka ľudskosti. Vybavovala som mnohé veci pre študentov, a to nielen tebe. Niektoré veci sa naozaj museli prelomiť cez niekoho. Ale to sa vždycky dalo, lebo večne hovoriť „nie“ sa nedá. Tento prístup som vkladala i do svojich kolegýň, aby vám vyšli v ústrety. Niekedy ma dokonca volali Matka Tereza medzi sebou... Lebo

vy, ako študenti, nemusíte vedieť, ako nejakú tému rozobrať a ako sa odraziť. Preto by tam mal byť pre vás práve človek z knižnice. Aby vás usmernil.

Nika: Väčšina profesorov povie zo začiatku: „hľadajte“. Len nepovedia, ako hľadať. Aký rozbeh je teda najlepší zo začiatku?

Všetko sa na googli nájsť nedá. Ja som hovorila vždy, že treba začať od encyklopédií alebo od názvu diela či mena autora. Keď už otvoríte knihu, tak tam nájdete ďalšie zdroje, v texte odkazy na iné a máte ten prvotný odraz, kde hľadať. Bola som si vedomá toho, že vy to vlastne nemáte odkiaľ vedieť. Potrebovali ste to prvotné usmernenie. A ja si preto neviem svoju prácu predstaviť robenú inak.

„Niekedy ma dokonca volali Matka Tereza medzi sebou... Lebo vy, ako študenti, nemusíte vedieť, ako nejakú tému rozobrať a ako sa odraziť. Preto by tam mal byť pre vás práve človek z knižnice. Aby vás usmernil.“

Majo: Toto ja subjektívne považujem za taký profesionálny prístup. Lebo stáva sa pri niektorých profesoroch, ktorí sú profesionáli v takom zmysle slova, že prídu, „odrapkajú si“ svoje a studeno odídu. Tá ľudskosť v profesionalite akoby im chýbala...

Je jedna vec, ktorú som hovorila vždy študentom. Že vy ste hlavnou súčasťou tejto univerzity. Vy nám dávate prácu. Čo znamená, že pracovníci či profesori sú tu pre vás. Preto sami musíte vedieť, čo chcete a ako to dostanete. Pýtajte sa. Ste priam povinní zastaviť svojho profesora a spýtať sa: „Ako ste to mysleli, prosím? Môžete nám to vysvetliť?“ Viem, že je vás veľa a že on sa nemôže na každého sústrediť. Ale ak je daná otázka vhodná i pre viacerých, netreba sa báť. Je povinný vám pomôcť.

Nika: Mnoho zahraničných pedagógov hovorí o slovenských študentoch, že sú šikovní, inteligentní, ale sa boja spýtať.

To je to! To je tá vec, pretože to je zakorenené ešte v našich rodičoch a starých rodičoch. Že vždycky to bol pán učiteľ, pán lekár, pán úradník. On je pánom, ale nie mojím pánom, a ja som ten, ktorý ho platí za to, aby mi pomohol. Ľudia sú tu akoby stisnutí... „Prosím“ je pekné a vážne slovo, ale v prvom rade musí ten človek za pultom vedieť, že je tu pre mňa a nie ja pre neho. Nech sa študenti neboja poprosiť a spýtať sa. Konfrontácia je veľmi zdravá. Študent, ktorý príde na VŠ, má už svoju mienku i názor o tom, čo sa učí, a môže konfrontovať niektoré myšlienky svojho profesora. A to je to, čo tu na Slovensku chýba. V Chorvátsku existuje na to fráza: „Nema problema“. Nie je problém. A tam naozaj tento problém nikdy nebol...

„V Chorvátsku existuje na to fráza: „Nema problema“.“

Nika: Aby sme sa samých seba stále nezastávali, tak by sa patrilo načať i do kritiky nás študentov. Čo sa vám nepáčilo a k čomu sa staviate kriticky?

Jedna vec, ktorá ma celých 15 rokov tak negatívne fascinovala, bola, že niektorí študenti, ktorí prichádzali na VŠ, boli veľmi sebavedomí, ale v takom duchu, že ja som vysokoškolák, a preto sa môžem správať

tak, ako sa správam... Prišli do knižnice, vyrušovali a nemali žiadny rešpekt voči nám, zamestnancom knižnice. Ale i oni sa po tých rokoch vybrúsili ako také drahé kamene a sklesli, lebo si uvedomili, že s takou sebadôverou, akú si priniesli z domu, to nejde. Ty musíš mať aj trošku pokory v sebe, aby si dokázal nájsť cestu k tomu druhému. Ale to bolo ojedinelé. Druhá vec, ktorú som ja hovorila po celý čas, bola, že vysoká škola nie je pre každého. Urobili veľmi veľkú chybu v ministerstve, že umožnili každému študovať. Ja chápem, že každý rodič chce svojmu dieťaťu dať to najlepšie, a to je podľa neho vysoká škola... Ale nie každé dieťa je pre ňu stavané. Máva problémy, nevie sa učiť a potom sa len preťahuje z ročníka do ročníka... A nakoniec i ten profesor je nútený pustiť ho ďalej, lebo má na to príkaz. Z takýchto študentov nevznikajú kvalitní odborníci...

„Jedna vec, ktorá ma celých 15 rokov tak negatívne fascinovala, bola, že niektorí študenti, ktorí prichádzali na VŠ, boli veľmi sebedovomní, ale v takom duchu, že ja som vysokoškolák, a preto sa môžem správať tak, ako sa správam...“

Nika: Stotožňujete sa teda s názorom, že by sa mali rodičia skôr pozerať na to, čo dieťa zaujíma, a nehanbiť sa zaňho preto, lebo nechce ísť na vysokú školu? Lebo ja osobne si myslím, že toto je veľkým problémom doby...

Áno, presne tak! Toto je naozaj veľká chyba našej spoločnosti... Najväčším záporom vysokého školstva je, že sa nerobia spomínané selekcie študentov. Aký má zmysel dieťa trápiť, keď i sám rodič či i samotné dieťa vie, že na to nemá? Aký má zmysel ho tam držať do tretieho ročníka, keď aj profesor vidí, že len prechádza a nič mu to nedáva? Je preto chybou samotných rodičov, keď ešte aj na vysokej škole prídu orodovať za svoje dieťa alebo začnú niečím hroziť. Na starších profesoroch vidím už aj akúsi rezignáciu.

Majú zviazané ruky zákonom, že musia prepustiť určité množstvo študentov, lebo by škola nedostala peniaze. Prialo by som preto každému jednému študentovi, aby mal možnosť skúsiť si vysokú školu v zahraničí, aby videl, o čom to je, keď si musí platiť školu, aby ju mal. Nech sa do nej môže vložiť.

Nika: Takže chápete tých študentov, čo utekajú do zahraničia.

Áno, chápem. Z jednej strany chcú vidieť svet a z druhej chcú vedieť, či je to tam inakšie ako tu. Zároveň si uvedomujú výšku svojho platu, a vôbec hodnotenie za ich vykonanú prácu tu a v zahraničí. Je však veľkou pravdou, že budúcnosť je vo vašich rukách. Lebo tak, ako si ju urobíte, ako to vyčistíte, tak budete mať. Nesmiete sa otáčať dozadu. Nesmiete pozeráť na to, ako bolo. Vy musíte vedieť, ako chcete žiť a ako to má byť. Treba vidieť, ako sa žije vonku a porovnávať a brať si z toho to dobré. Vo vás je budúcnosť. O to tu ide. O nič iné. Ja skláňam klobúk pred každým mladým študentom, ktorý ide skúsiť naučiť sa, čo je to život a postaviť sa na vlastné nohy. Poučiť sa, čo robiť, aby som sa mal tak dobre ako druhí, a priniesť to späť na Slovensko. Každá revolúcia sa začala mladými ľuďmi. Ale prečo sa mladí naozaj nechcú vrátiť? Pretože vedia, že tu nedokážu, čo chcú. Pretože tu ich rodičia a starí rodičia budú tlačiť, že to nemôžu robiť, lebo ich udupú. To je tá chyba na Slovensku. Aj oni potrebujú určitú oporu...

Majo: Priblížili sme sa k záveru nášho rozhovoru a ja by som sa Vás teda chcel ešte spýtať. Je nejaký stručný odkaz, ktorý by ste zanechali nám študentom?

Knižnica je chrám, v ktorom človek nájde duchovný pokoj, ale v prvom rade mu umožňuje duchovne rásť. Nezanovrite na knihy. Nie je všetko v počítači. Treba čítať knihy, treba milovať knihy, lebo vám dajú veľmi veľa...

Dobré ráno, pani učitelka!

text:
Kristína Koráčková

Čo pre teba znamená škola? Čo sa ti na nej najviac páči? Chodíš tam rada? Máš rada svoju pani učiteľku?

Tieto otázky som prednedávnom položila svojej sedemročnej sestre s cieľom zistiť, aký má pohľad na školu ona, malé dieťa, ktoré len nedávno začalo drať školské stoličky. Zároveň som však podobné otázky položila i sebe, podstatne staršej osobe od nej, a snažila sa odpovede porovnať, zistiť, v čom sa líšia a v čom sa možno zhodujú. Aj keď zhoda odpovedí bola, ako možno tušíte, minimálna.

„Pani učiteľka je po vlastnej mame stelesnením dokonalosti, múzou krásy a vĺlou, ktorá je vždy pekne očesaná a oblečená.“

Jej odpovede na mnou položené otázky boli veľmi stručné, nijaké rozsiahle súvetia a nadšené opisy. Avšak i z tých krátkych odpovedí som pochopila, že škola je pre ňu (i jej vekovo podobným deťom) úžasným miestom a obrovským bludiskom, ktoré je

plné chodieb, tried, pracovní a zamknutých tajných miestností. Pani učiteľka je po vlastnej mame stelesnením dokonalosti, múzou krásy a vĺlou, ktorá je vždy pekne očesaná a oblečená. Je milá, usmievavá, spravodlivá a kričí len po lajdákoch (medzi ktorých, samozrejme, moja sestra nepatrí). Dôležitá vlastnosť, ktorú nezabudla pri pani učiteľke spomenúť, je jej múdrosť, pretože pani učiteľka všetko vie, na všetko má odpoveď, ona určite všade bola a všetko videla. A to najpodstatnejšie, čo mi pripomenula, bolo, že pani učiteľka ľúbi ju aj všetkých jej spolužakov. Pri tejto poznámke sa jej rozžiarili oči. Úsmevné. Pekný, až rozprávkový pohľad na pani učiteľku.

Z otázk, ktoré som položila, vyplynulo, že najviac sa jej na škole páči koberec uprostred triedy, kde sa cez prestávky môže hrať, a rozhovory či stretávanie sa s kamarátkami. Super je dokonca i písanie atramentovým perom či čítanie zo šlabikára. A úplne najlepšie na tom všetkom je vraj to, že po vyučovaní v školskom klube tancuje s kamarátkami na pesničky, ktoré púšťa z počítača pani

učiteľka.

Zaujala ma i odpoveď na otázku, pri ktorej som sa musela pousmiať.

Spýtala som sa jej: „A prečo chodíš rada do školy? Čo to pre teba znamená? “ A ona odpovedala takým tónom, akoby to bolo samozrejmé: „No predsa to, že sa môžem všeličo naučiť!“ Poskytla mi možnosť vidieť očami malého dieťaťa, čo pre ňu taká povinná školská dochádzka znamená. Malé deti majú zo začiatku unikátnu predstavu o škole a o všetkom, čo im môže poskytovať.

Moje odpovede boli celkom iné. Až som sama zostala smutná, že nemám na celú vec taký istý pohľad ako ona. Taký ten trochu naivný, neskazený a pozitívne nadnesený. Keď som sa opýtala samej seba, čo škola znamená pre mňa, odpoveď bola stručná a jasná: je možnosťou získať vzdelanie a po štátnych skúškach diplom. Stop. Strohý fakt a biedna skutočnosť. Žiadna úsmevná odpoveď, emócie ani záblesk v očiach sa nekonali.

„Pre dospelého človeka to je už možno len „tá budova“. Z tehál, panelov, bez detského naivného pohľadu.“

Škola, alebo teda univerzita, pre mňa už nie je super úžasné bludisko s mnohými tajnými dverami. Pre dospelého človeka to je už možno len „tá budova“. Z tehál, panelov, bez detského naivného pohľadu.

Keď som si chcela vstúpiť do svedomia a úprimne sa samej seba spýtať: „Chodím rada do tej školy?“; odpoveď bola nemastná – neslaná. Popravde, ani som si nevedela odpovedať.

Tak áno alebo nie? Nič.

Len som si uvedomila, že tam chodím a hotovo. Neprežívam vyučovací proces ako malé dieťa, ktoré sa popritom teší na množstvo zážitkov, ktoré ten-konkrétny deň prinesie. Pre mňa je to len miesto, kde sa chodím síce naučiť čosi nové, ale bez prežívania. Učím sa, aby som sa cez skúšky dostala do vyššieho ročníka, vyššie a vyššie, až na samé úpatie toho všetkého – kvôli titulu. Pritom táto cesta nie je ľahká a je to len samý zhluk nervov, chaosu a stresu. Isteže sa vyskytnú predmety a informácie, ktoré sú veľmi zaujímavé a prínosné pre mňa samotnú, ale už je to len

cez prežívanie dospelého človeka. Písanie atramentovým perom ma už jednoducho nenadchne. A otázka obľúbenosti učiteľa? To je už celkom pasé.

Usmejem sa len trpkou. Už nemám len jedného stáleho učiteľa či učiteľku ako žiakik. Je to celý rad pedagógov, ktorí sa striedajú približne každé tri mesiace bez možnosti nadviazať s nimi priateľský kontakt. Nemožno si ich prečítať a porozumieť im. K žiadnemu nevzhliadam s otvorenými ústami a veľkým obdivom ako sestru. Iste, obdiv mám, ale len z toho hľadiska, že sú to vzdelaní ľudia. No ten čarovný detský obdiv iného charakteru absentuje. Je to len osoba, človek, ktorý v danom čase príde, odučí a zasa odíde, bez toho, aby sa možno zastavil a uvedomil si, čo tí žiaci – študenti sú vlastne zač a načo sem chodia... Stagnuje už ten „intímny“ vzťah učiteľa so žiakom, aký bol na základnej škole. A prečo asi? Možno len preto, že už nie sme deti, ale dospelí ľudia a už nepotrebujeme „priateľstvá“ s učiteľmi ako kedysi... Bez emócií.

Myslím, že je to i na škodu. Veď každému raz za čas príde vhod milý úsmev učiteľa či diskusia o hlúpostiach počas vyučovania. Bez toho, aby sme mali predsudky, že veď ale to sem už nepatrí, sme dospelí, niet času na naivitu a ružové okuliare.

„Stagnuje už ten „intímny“ vzťah učiteľa so žiakom, aký bol na základnej škole.“

V mladom detskom veku poskytuje učiteľ oporu v tom zmysle slova, že vás prichýlili pod svoje ochranné krídla, pomôže vám a poradí aj v osobných problémoch. Ja osobne si teraz neviem predstaviť, že by som za učiteľom prišla a prosila ho o pomoc. Príde mi to absurdné a skôr čakám, že by som sa pri žiadaní o pomoc stretla s odmietnutím. Je to tou neosobnou aurou, ktorá panuje všade naokolo...

Cieľom článku bolo zamyslieť sa nad tým, čo škola znamená pre malé deti a čo už pre dospelých študentov. Všimnúť si rozdiel, ako sa detská nevedomosť zamieňa s realitou. Avšak na záver si nedovolím „nerypnúť“ a poviem len, že častokrát by som tie „detské“ okuliare v škole zas raz chcela mať...

NEUVERITEĽNÁ SPRÁVA...

Axel Honneth bol aj na našej škole!

text:

Bc. Petra Takáčová

Pre filozofov aj profesorov je tento muž jednou z najvýznamnejších osobností súčasnej filozofie a pedagogiky. Axel Honneth sa narodil 18. júla 1949 v Essene (Nemecko). Spoločnosť ho pozná ako dobrého filozofa, sociológa, ale predovšetkým ako predstaviteľa postmodernej filozofie.

Profesor Honneth študoval filozofiu, sociológiu a nemeckú literatúru na Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität v Bonne. Bol žiakom rovnako známeho filozofa Jürgena Habermasa.

Jeho postgraduálne štúdium sa uskutočnilo na Freie Universität v Berlíne v rokoch 1974 - 1976. Honnethove práce na tejto univerzite vyšli v roku 1982 pod názvom „Kritik der Macht. Foucault und die Kritische Theorie“.

V roku 2001 sa stal vedúcim Inštitútu pre sociálny výskum (Institut für Sozialforschung, IfS) na Johann-Wolfgang-Goethe-Universität. TASR uviedla, že „profesor Axel Honneth je známym zástancom pedagogiky verejného vzdelávania a propaguje takzvaný fínsky model vzdelávacej sústavy v Nemecku“¹. V súčasnosti sa Honneth upriamuje najmä na dejinné premeny fenoménu moci a rozkladu tradičných mocenských väzieb v postmodernej kultúre. Tento jedinečný muž je zrejme posledným žijúcim predstaviteľom Frankfurtskej školy.

Napísal množstvo prác, ktoré ponúkajú zaujímavé čítanie. Medzi tieto práce patria: *Das Recht der Freiheit*, Suhrkamp Verlag, 2011; *The Pathologies of Individual Freedom: Hegel's Social Theory*, Princeton University Press, 2010; *Pathologies of Reason: On the Legacy of Critical Theory*, Columbia Univer-

sity Press, 2009; *Reification: A New Look at an Old Idea*, Oxford University Press, 2008 a iné.

A teraz prichádza to najzaujímavejšie. Poviete si, že tento významný človek by nikdy v živote nemal záujem navštíviť takú malú univerzitu, akú máme my, v porovnaní so svetovými špičkami... OMYL! Profesor Axel Honneth nás skutočne poctil svojou návštevou dňa 15. marca 2013. Bolo to obrovské vyznamenanie pre našu skromnú univerzitu. S jeho návštevou prišlo aj množstvo zaujímavých myšlienok o modernej spoločnosti, ktoré nám patrične odprezentoval. V budove FF UCM v novej zasadačke rektora sa o 14.30 hod. uskutočnila Honnethova prednáška na tému „Výchova a demokratická verejnosť“. Študenti, ktorí sa obávali, že nebudú rozumieť prednáške v nemeckom jazyku, mohli byť pokojní, pretože bol zabezpečený preklad do slovenčiny. Pútavá prednáška priniesla niekoľko nových momentov. Honneth prezentoval myšlienku o systéme verejnej výchovy, o histórii verejnej výchovy a o konfliktoch a sporoch, ktoré nám priniesla. Spomenul už Kantovu myšlienku, že schopnosť vládnuť je úzko prepojená so schopnosťou vychovávať a obe sa navzájom ovplyvňujú. Teória demokracie a teória výchovy sú si podľa Honnetha obsahovo veľmi podobné. Vyzdvihuje model výchovy v demokratickom duchu s prihliadnutím na vyučovanie používania digitálnych komunikačných prostriedkov, a tiež na heterogenitu a multikulturalizmus v západnej kultúre. Za jeho ideový prínos mu naša fakulta úprimne ďakuje. Veríme, že nás poctí svojou návštevou aj v budúcnosti.

1. miesto v celoslovenskej súťaži ŠVOČ

Dňa 17. 4. 2013 na UKF v Nitre získala 1. miesto v celoslovenskej súťaži ŠVOČ študentka 1. ročníka magisterského štúdia Zdenka Poláková z Katedry anglistiky a amerikanistiky FF UCM. Jej školiteľom bol Mgr. Juraj Miština, PhD. a práca bola zameraná na rozdiely v odbornej terminológii britskej a americkej angličtiny (názov: British and American English in Technical Terminology).

Sama autorka sa k práci i udalosti vyjadrila takto: „Mojím cieľom bolo poukázať na rozdiely medzi spomínanými variantmi angličtiny z pohľadu slovnej zásoby v oblastiach vedy a techniky. Výstupom z práce bol glosár s približne dvesto päťdesiatimi výrazmi, ktoré sa mi počas písania práce podarilo zozbierať. Za pomoci študenta Karlovej Univerzity v Prahe Ondreja Kaprála som na súťaži predviedla glosár aj v elektronickej podobe ako softvér na automatické vyhľadávanie výrazov, čo hodnotiaci komisia vnímala veľmi pozitívne. Nakoľko ostatní študenti súťažili so svojimi diplomovými prácami, ktoré boli oveľa komplexnejšie ako moja práca, konkurencia bola naozaj veľká. A keďže som bola najmladšia zo súťažiacich a ako jediná som nebola študentkou hosťujúcej univerzity, výhru som vôbec nečakala. Počas súťaže vládla veľmi priateľská atmosféra. Študenti, rovnako ako profesori, našu účasť privítali. Z priebehu celej súťaže som mala veľmi príjemný pocit, až na to, že som bola celý čas hrozne hladná. Bola to pre mňa úžasná skúsenosť, za ktorú som veľmi vďačná p. Mgr. Jurajovi Mištinovi, PhD.“

Vo fakultnom kole súťaže boli ohodnotení:

História:

1. Andrej Petříček
2. Bc. Martin Švihorík
3. Miroslava Lamparská
3. Peter Čeliga

Pedagogika:

1. Bc. Monika Daňková
 2. Bc. Vladimíra Chovancová
 3. Bc. Matúš Opatovský
- Zvláštna cena za najlepšie vypracovanú prezentáciu: Ivana Horváthová

Psychológia:

1. Bc. Ľudovít Novota
2. Martin Grepiniak, Anton Kováč, Drahomír Michalko za spoločne vypracovanú prácu
3. Jana Maliňáková

Slovenský jazyk a literatúra:

1. Iveta Čopíková
2. Dana Seneková
3. Katarína Kováčová

Etnológia:

1. Lucia Piešová
2. Annamária Rakovská
3. Bc. Radka Bekessová

Cudzí jazyky a kultúra:

1. Bc. Jens Kušnír
2. Bc. Zdenka Poláková
3. Bc. Jozef Bilik

Nadštandardné štúdium a jeho zníženie

text:
Veronika Planková

Mnohí z nás, študentov, sa dostali práve do tej situácie, že si jednoducho na prvý krát vybrali zľú univerzitu. Buď nás to otrávil, alebo jednoducho sme to nezvládali. Dnes už nie je žiadnou hanbou odísť zo študentského života či vyskúšať nejakú druhú možnosť. Ja som jedna z tých. Táto nová šanca má síce svoju penaltu (u nás 850 € za jeden rok), ale dá sa odpracovať.

Ako to myslím?

Nuž, počas štúdia, prípadne počas dvoch rokov (ak si platíte iba jeden rok a nie viac) máte dosť priestoru na to, aby ste ukázali univerzite, že ste z tých snaživejších. Môžete mať dobré výsledky v učení, reprezentovať školu či zapájať sa do projektov. Nárok však majú i tí študenti, ktorí majú ťažké zdravotné problémy či zlé sociálne podmienky.

Návrh na ročné školné predkladá samotný dekan fakulty rektorovi univerzity najneskôr do 30. 9. príslušného kalendárneho roka. Čiže dovedy by ste si mali podať konkrétnu žiadosť o zníženie. Najlepšie hneď na začiatku septembra. Vyjadrenie by malo prísť do 2-3 týždňov. V októbri (okolo 15.) je totižto termín prvej splátky. Dajte si na to pozor! Presné informácie nájdete v „Organizačnej smernici rektora univerzity o školnom a poplatkoch spojených so štúdiom“ (§ (2)0), ktorá sa nachádza na stránke UCM/študenti/legislatíva/vnútorne predpisy pre študentov. Tam nájdete aj príslušnú žiadosť, ku ktorej môžete priložiť i vlastné stanovisko, prečo by sa vám poplatok mal znížiť, prípadne odpustiť. Veľa šťastia!

Lenka Rišková, Miloslav Konečný

Textová príručka k štúdiu dejín slovenskej literatúry v období prelom u 18. a 19. storočia (Trnava, Filozofická fakulta UCM 2012)

text:
PaeDr. PhDr. Peter Mráz, PhD.

Textová príručka k štúdiu dejín slovenskej literatúry, zostavená Lenkou Riškovou a Miloslavom Konečným, prináša výber z umeleckej, odbornej a publicistickej spisby napísanej na prelome 18. a 19. storočia. Záujemcom o staršie literárne texty sa v nej predkladajú práce do dnešných čias roztrúsené po antológiách, vedeckých monografiách, ale aj práce u nás dlhodobo neprístupné. Editori predmetnú príručku rozdelili do viacerých oddielov – v prvom sa reprezentuje záujem súvekých literátov o domácu kultúrnu tradíciu, v druhom sa prostredníctvom dobových textov pertraktuje jazyková otázka v slovenskom kultúrno-literárnom prostredí, tretia časť nám dáva nazrieť na dobové názory na úlohu literárnej tvorby v národnoobrodzovacom procese, štvrtý

oddiel obsahuje literárnokritické a literárno-teoretické texty z rokov 1780 – 1836, v piatej časti príručky sú editované programové básne, okrem iných Bohuslava Tablica, Juraja Palkoviča, Pavla Jozefa Šafárika či Jána Hollého, záverečné časti antológie tvoria ukážky z príležitostnej, epigramatickej a baladickej tvorby spisovateľov, ktorých literárnymi jazykmi boli kultúrna západoslovenčina, slovakizovaná čeština, bernolákovčina a biblická čeština. V tejto súvislosti je na škodu, že úryvok z Bajzovho románu René mládenca príhody a skúsenosti (1784) nie je, na rozdiel od väčšiny editovaných textov, uvedený v jazykovej pôvodine, ale v jeho preklade do súčasnej spisovnej slovenčiny, čo môže používateľa príručky zmiatať. Dúfame, že v jej druhom vydaní príde k náprave.

Letná brigáda

text:
Jana Závodníková

Odkedy vyšlo slnko, nastalo pre mnoho študentov najlepšie obdobie akademického roka, príchod leta. Obdobie slnka, prechádzok, opekačiek, ale aj obdobie nervov, kníh a skúšok. Napriek všetkému mnohí z nás si nájdú čas na zamyslenie nad otázkou, „A čo s letom? Kde budem v lete? Čo budem robiť?“ Niektorí z nás budú tráviť leto oddychovaním, opaľovaním a vychutnávaním prázdnin. Ale určite sa nájdú aj tí, ktorí si budú chcieť cez leto zarobiť peniažky, a práve pre tých je určený tento článok, kde sa posnažím zhrnúť všeobecné rady a spomeniem svoje skúsenosti.

Ľudí, ktorí si hľadajú brigádu cez leto, si môžeme rozdeliť do viacerých skupín. Pre bližšie pochopenie budú nasledovať tri skupiny, ktoré budú pomenované veľkými písmenami abecedy. Skupina A sú tí, ktorí chcú zostať na Slovensku, užiť si leto, a hlavne zarobiť si tak, aby aspoň v lete sa o nich nestarali rodičia. Skupina B je ochotná vycestovať maximálne do Čiech, so záujmom zarobiť aspoň niečo a trošku si užiť aj leto. Skupinu C láka zahraničie a vízia pekne zarobených peniažkov.

Najprv by som začala so skupinou A. S touto skupinou ja osobne nemám veľa skúseností. Veľa študentov prichádza za prácou do hlavného mesta Bratislavy. Najväčšie kapacity na ubytovanie ponúka študentský internát L.Štúra-Mlyny. Cena ubytovania závisí od budovy, v ktorej budete ubytovaní. Ceny sa pohybujú od 2,40€ do 4,20€ za noc. Väčšina študentov prichádza do Bratislavy bez vopred dohodnutej brigády a hľadá na mieste. Najlepším zdrojom brigád je, samozrejme, internet. Ak je to brigáda sprostredkovaná cez personálnu agentúru, treba sa do nej osobne zapísať. Každá personálna agentúra má vlastné podmienky, napr: niektoré preplácajú ubytovanie, vyplácanie týždenných záloh a iné.

Veľký počet pracovných miest na letné obdobie ponúkajú na Slovensku aquaparky, kde sa hľadajú nielen plavčíci, ale aj animátori. Najviac brigádnikov berie počas sezóny aquapark Tatrallandia, ktorý je spojený aj s westernovým mestečkom. Tu už je ubytovanie brigádnikom poskytnuté na mieste a zamestnanci si platia len stravu. Určite si mnohí z vás nájdú brigádu aj v okolí svoj-

ho domova ako výpomocní čašníci, kuchári a iné. Uchádzačom o brigádu na Slovensku držím prsty a nech si užijú krásne slnečné leto.

Skupina B, ktorá je ochotná vycestovať maximálne do Českej republiky, napríklad z dôvodov neovládania cudzieho jazyka, si môže tak isto krásne privyrobiť. Existuje tu viacero variantov, ako sa dobre zamestnať. Prvý variant je podobný ako pre skupinu A, vycestovanie do hlavného mesta Českej republiky Prahy. Podobne ako študenti prichádzajú do Bratislavy, tak isto sem prichádzajú študenti takzvané naslepo. Praha je veľkým mestom a ponúka nespočetne veľké množstvo brigád, ako napríklad čašník, kuchár, plavčík na kúpalisku, opatrovatelka detí, pracovník v tábore alebo predavač vo veľkoobchode. Pre Prahu funguje hlavne to, že uchádzač sa musí o prácu uchádzať osobne a priniesť so sebou životopis. Ubytovanie v Prahe si brigádnici môžu nájsť na internátoch. V Česku sa internáty nazývajú koleje. Druhým variantom sú ubytovne. Ďalší variant je práca mimo Prahy, väčšinou v skladoch. Takého pracovné ponuky nájdete aj cez slovenské agentúry a ubytovanie je hrazené agentúrou. Najznámejšiou slovenskou agentúrou, ktorá sprostredkuje brigádu, je agentúra Xawax. Táto agentúra poskytuje brigádu napríklad v mestách Plzeň a Pardubice, kde sa skladajú počítače a televízory. S touto agentúrou mám aj osobné skúsenosti. Ubytovanie je však slabé, a práve preto odporúčam so sebou zbrať: protibakteriálne navlhčené vreckovky, sviečky a vôňky, posteľné prádlo, deku, žabky do sprchy, obuv po izbe a pre istotu aj zámok. Agentúra vypláca týždenne zálohy a v 10. dni mesiaca sa uhradí zvyšok výplaty za mesiac pred tým odrobený. Robí sa zvyčajne 10-12 hodín 5 dní v týždni. Práca nie je náročná, je vhodná aj pre ženy a pre páry.

Skupina C, ktorá túži odcestovať do zahraničia za víziou zarobenia veľkých peňazí má na výber tak isto mnoho variantov. Študenti, ktorí majú záujem o brigádu pri mori v pozíciách kuchár, čašník, chyžná a animátor, pre tých stačí niečo pohľadať na googli a určite niečo nájdú. Dôležité je, aby uchádzač ovládal jeden svetový jazyk na komunikatívnej úrovni a ďalší svetový jazyk aspoň základy. Plat je síce minimálny, ale

ubytovanie a strava je hrazená a uchádzačov o tieto pracovné pozície čaká leto plné zážitkov. Brigádnici sa ubytovávajú v hoteloch, v ktorých pracujú. Do zamestnania nedochádzajú. Zvyčajne títo brigádnici pracuju 7 dní v týždni.

Ďalší variant je Rakúsko a Nemecko. Tu najviac hľadajú brigádnikov do práce aupair a na farmy. Základnou podmienkou je znalosť nemeckého jazyka na komunikatívnej úrovni. Ubytovanie je poskytované a hradí sa iba strava. Prácu poskytujú agentúry slovenské, rakúske a nemecké.

Predposledným variantom sú uchádzači o prácu v Anglicku. Tu si nájdú študenti prácu zväčša v skladoch s oblečením, napríklad Marks and Spencer, Zara alebo v skladoch Tesco. Práca je sprostredkovaná viacerými slovenskými agentúrami. Za sprostredkovanie brigády sa zväčša platí od 100- 150 € a viac. Ubytovanie je buď na miesto poskytnuté od agentúry, alebo je možnosť vybavenia vlastného ubytovania. Pre uchádzačov by som odporúčala nájsť si vlastné ubytovanie ešte pred príchodom do UK cez internet. S ubytovaním cez agentúry zvyknú byť problémy a je to viac nákladné. Platí sa poplatok 120 libier + depozit 60 libier a platí sa ubytovanie na 2 týždne dopredu 140 libier, čiže za týždeň sa platí 70 libier. Táto cena je veľmi vysoká. Tí, čo si nájdú brigádu sami, obídu nielen poplatky na začiatku, ale aj ubytovanie si nájdú max do 50 libier na týždeň a budú mať ubytovanie, s ktorým budú spokojní. Ubytovanie od agentúry nie je vždy na dobrej úrovni a zvyknú byť problémy. Na odchod do UK odporúčam so sebou vziať: posteľnú bielizeň, príbor, hrnček a peniaze aspoň na 2 týždne dopredu + náklady navyše. Po príchode do UK si budete musieť kúpiť vlastné paplóny a vankúše z hygienických dôvodov, veľmi lacno to kúpite v obchodoch centre, napríklad Tesco, Asda.

Posledný variant sú študenti túžiaci vycestovať do USA. Pre túto časť sú najdôležitejšie náklady na začiatku, ktorých výška sa môže vyšplhať až do 3000 €. To môže odradiť mnohých z vás.

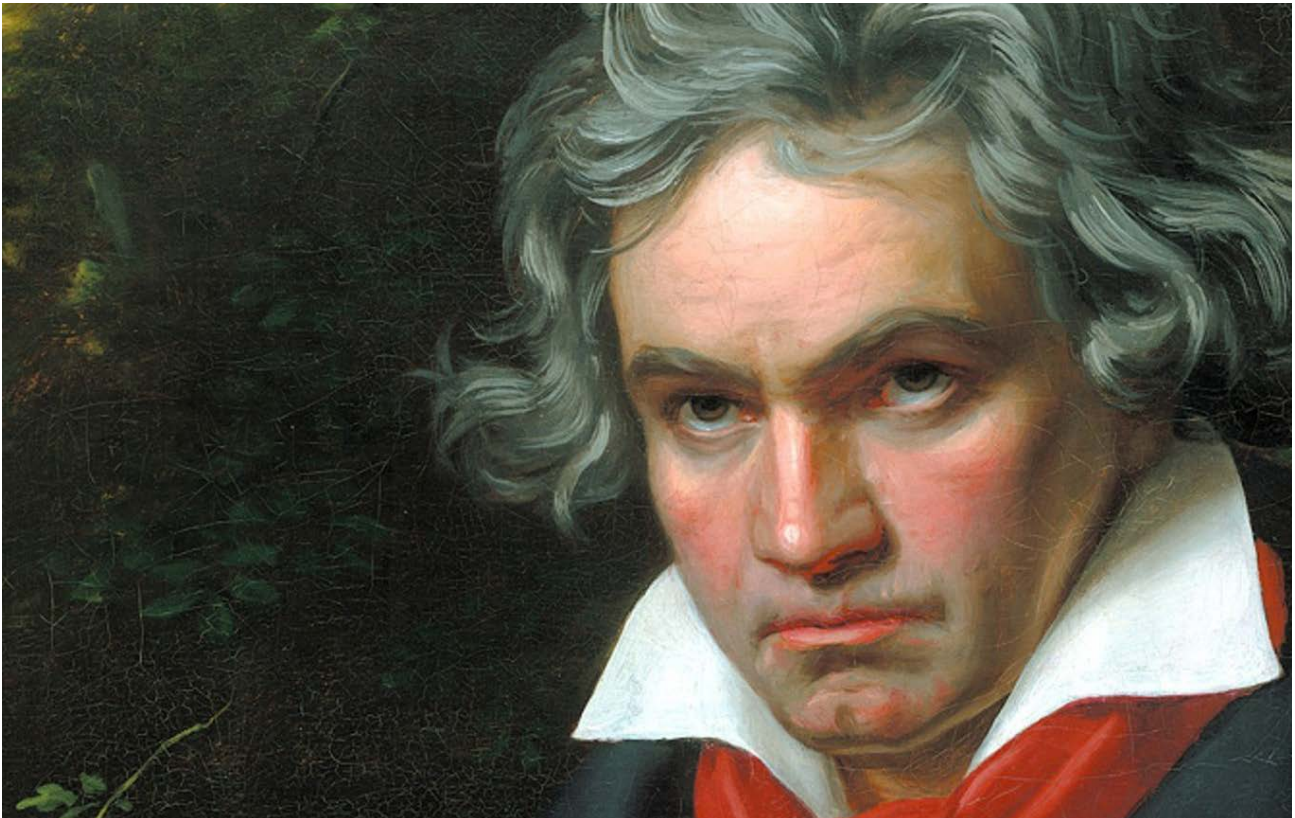
Na záver Vám, milí študenti, prajem veľa šťastia pri hľadaní brigády. Aby ste mali úspešné leto a aby vás problémy obľúkom obchádzali. Krásne prázdniny všetkým.

Ludwig van Beethoven

Comedia Finita Est

text:
Matúš Horváth

Ludwig Van Beethoven, one of the greatest composers of classical music of all time, was born in 1770 in Bonn, Germany, to Johann and Maria van Beethoven. Since early childhood young Ludwig was immersed in the world of music. His father Johann gave lessons on piano and violin and thus worked in the same establishment as Ludwig's grandfather Lodewijk van Beethoven.

Rumour has it that Johann was a harsh teacher who made his young son Ludwig "stand at the keyboard for hours, often with tears",

but there is no real evidence of this. What can be taken for granted is that in the later age Ludwig's relations with father and his younger brother Karl consequently were not good.

At the age of seven Ludwig gave his first public performance and took the audience by surprise. His skills and apparent talent made his father not only proud, but ambitious. His dream was to bring up a new Mozart who at that time was already well known and considered the best musician in Europe. At the

age of thirteen Ludwig had his first piano concerto, written by himself and inspired by the themes of the contemporary musicians. It was a challenging and very complex work which predestined the life of this musician. Before long young Beethoven upgraded his skills at such speed that he no more needed the help of his father. There was nothing else to be learnt from him. The world of music opened for Ludwig and let him become a teacher of music and work on his first original compositions.

Bonn was a town of musicians and philosophers, but even though Beethoven found the job of a teacher quite satisfactory, there still was a place all the musicians and composers used to dream of. A city of music, a challenging mecca of music, the place where dreams come true – Vienna.

Young Beethoven, already ambitious and determined, studied the works of Wolfgang Amadeus Mozart and Joseph Haydn, two giants of classical music, and yearned to travel to Vienna in order to take a chance and learn from the masters personally.

There is no evidence that Ludwig van Beethoven really met Mozart in person, however, there still was another master who offered young Beethoven help – Joseph Haydn. In 1787 Ludwig arrived to Vienna and met Haydn who was interested in this young composer and willing to teach him. Unfortunately, their professional collaboration had to be postponed because of Beethoven's mother's declining health. Before long Maria van Beethoven died and Beethoven had to return to Bonn.

This was a turning point for him. His father, a severe man who was fond of drinking, was a big complication for the family. Most of the money he earned as a court musician was spent on alcohol, gambling and prostitutes. A teenage Beethoven had to take care of the financial situation and also his two younger brothers. He became the head of the family because Johann was not able to manage his income.

When Beethoven turned 21, he was invited by Haydn to become his student. In a short time Haydn realized how gifted, but also impatient and forthright pupil Ludwig was. His willpower along with endowment as a pianist and composer shocked not only Haydn

but his listeners as well. Beethoven seemed to enjoy this astonishment in the faces of ladies and noblemen when he showed the new techniques and absolutely unique style.

This seemed to fit the era young Beethoven lived in. The old system began to break down as French army was gradually approaching. By late 18th century music was becoming wider, louder and required bigger burg theatres in one of which he presented also his second piano concerto during which he demonstrated his marvellous musical ideas. For some time even Beethoven used to borrow ideas and motives from other musicians, but soon he created characteristic explosive yet tender musical style. However, Beethoven planned to go even further, to be better than the rest of the world, to be the best.

One of the letters from 1794 found after Beethoven's death reveals his thoughts about his own compositions which used to be defined as too difficult to play. On one hand it was kind of a revenge for years of suppression from his father who was trying to put down his innovative style. On the other hand it was a kind of an internal fight Beethoven fought with the rest of the world where he saw himself as a winner by composing difficult, almost unplayable piano sonatas and concertos.

Beethoven fought with the demons of the past, but despite how bad influence his father Johann had on him, he inherited some of his father's sins – Ludwig van Beethoven is remembered by his contemporaries as a man who loved good wine, food and loud company. That was true almost for his entire life. The pride and self-consciousness were the attributes which characterized Beethoven the best. His style was found new. Modern teachers of music and conductors describe it as untraditional and provocative. The tension between the measures got higher, the traditional classicist elegant symmetry typical for Mozart was gone and the clusters of melody got closer and closer. The tension Beethoven built in his compositions became a hallmark of his work.

There is another legend connected to Ludwig – the second piano sonata is a challenging piece. At those times during the concert Beethoven used to lift his left hand and play the bars with his right hand only, maybe in

order to show how distinct and unique he was. The specialists also claim that Beethoven probably had very big hands which allowed him to play fast up and down across the octaves.

His Opus 5 with cello shows another provocative feature of his music. Before the part when cello joins in, Beethoven leaves the listeners to wait for four seconds. That was very unusual in those times.

Besides the effort to be the best, several of his works were dedicated to women he loved the most. Women were a big inspiration for Beethoven although he never managed to marry. One of the first big loves was Countess von Braun for whom he dedicated his sixth piano sonata. Piano sonatas became very popular in 1790s and earned Beethoven enough money.

At the age of 29 Beethoven presented his first symphony (1801), a higher level of musical expression. It was another shock for the audience mainly because of frequent use of *sforzandi* – sudden changes in rhythm and dynamics from *forte* to *piano* and vice versa. The beginning of 1800s marked another turning point for Beethoven when first symptoms of deafness appeared. Beethoven, however, did not pay much attention, although he underwent a special treatment by using bark extract. It was a time when he fell in love again, this time with his pupil, a teenage Guilietta Guicciardi. Still, there was a public problem which ruled out Beethoven to marry an Austrian countess – a social class from which Beethoven came from restricted him to propose to Guilietta.

Following this failure Beethoven wrote one of his most popular compositions - piano sonata No. 14, known under the name Moonlight Sonata (1802), which according to some critics is “endlessly sad”. It is a piano sonata which enables even less skilled piano players to enjoy Beethoven’s music, although it still requires the player to have the right feeling. Ludwig van Beethoven used to heal his increasing deafness and broken heart in the rural area just beyond the town walls of Vienna, mainly in Heiligenstadt. Here he let himself immerse deeply in love for nature and rural life to which he later dedicated his sixth symphony, sometimes called Pastoral symphony (1808).

Beethoven’s life in those times used to be wild and unpredictable and so was his music. Overcoming suicidal thoughts he began to work on his Opus 47 which implemented violin and piano and later became known as Kreutzer Sonata (1803). This composition is according to some critics the wildest and the most demanding Beethoven ever wrote. It expresses his frustration and anger over unsuccessful love affairs and increasing illness. The year 1805 marks a creation of Beethoven’s third symphony, later called *Eroica*. This composition is significant not only from the musical point of view – it has bits and pieces of political background. The initial purpose of the composer was to name the symphony after Napoleon. It was a well-known fact that Beethoven was a great admirer of the ideals of French revolution (1789–1799) – a period of radical social and political upheaval in France. However when Napoleon crowned himself in 1804, Beethoven felt disgusted and scratched Napoleon’s name from the score sheet.

Eroica is really a heroic symphony - in those times it was unusually long, big, loud and massive musical composition which caused a stir among the people. Also thanks to this Ludwig van Beethoven at the age of 33 became Vienna’s foremost composer, the most admired and well-regarded. What added the shine to his career and life was another masterpiece, even nowadays beloved and respected piano sonata No. 23 – *Appassionata*, dedicated to Count Franz von Brunswick. It was known as Beethoven’s most tempestuous sonata until the 29th piano sonata which carries a name *Hammerklavier Sonata* (1818).

By 1804 the composer moved to a new apartment where he would write piano sonata, string quartets and the greatest and the most challenging musical work a composer is able to achieve. In 1803 a German impresario, actor and composer, Emanuel Schikaneder, hired Beethoven to write an opera. It was finished in 1805.

Fidelio is Beethoven’s only opera although he managed to work on several others but never managed to finish them. Nevertheless, this opera expresses Beethoven’s wish to be healthy again. He also wished the world to be healthy. It contains the ideals of love as the

greatest virtue and also the greatest hopes of those times – freedom.

Unfortunately, the composer's health was getting worse, the year 1808 marks Beethoven's last public performance – a four-hour extravaganza concert where he presented his Pastoral symphony, a piano concerto No. 4 (unusual because the concert starts solely by the piano which was a remarkable moment in the history of music) and the fifth symphony, sometimes called The Destiny Symphony, which contains a legendary opening with four unforgettable notes – “ta-da-da-dah”.

This concert offered the audience a palette of harmonic melodies with noteworthy dialogue between a piano and the orchestra.

Three years later when Beethoven's financial situation began to worsen his pupil, Archduke Rudolph, offered the composer a special salary in order to make him stay in Vienna. As an expression of gratitude, Beethoven wrote of the most popular piano concerto No. 5, also known as Emperor Concerto in E-flat major or Opus 73. Unfortunately, this lucky event was followed by another occupation of the French army which caused a deep inflation.

When another woman entered his life, Therese Malfatti, a famous piano piece emerged – Bagatelle No. 25, mistakenly called For Elise. It is one of the most famous piano compositions ever also because of the fact that most of the people can play it after a short training.

In 1815 Beethoven's hearing was all but gone. While Europe rejoiced after the war with France was over, he despaired. It was the year of his last public appearance. His relations with a younger brother Karl were unsettled and when Karl married an ex-courtesan, Beethoven began his legendary fight for custody over his young nephew, Karl's son Karl von Beethoven (1806–1858).

It was a period of Beethoven's unstable financial situation and worsening personal life. His contemporaries remember him as a dirty crank that used to walk the streets singing loudly odd melodies. Besides this, his hearing was gone and the only way he could communicate with the rest of the world was via writings.

At the age of 49 Beethoven won the court dispute over custody, but several years later

young Karl's relation to his uncle Ludwig got too bad and forced Karl to commit a suicide which fortunately was unsuccessful. However, Karl von Beethoven never returned to his uncle, joined the army and did not even attend the funeral when Beethoven died.

Four years passed by when Beethoven accepted a request from London to write a new symphony. Before that he wrote his Missa Solemnis (1824), a mass which features massive vocals and instruments, but never reached such popularity as his previous symphonies and sonatas.

At the same time around 1824 Beethoven finished his Ninth Symphony (Opus 125) which was the last symphony Beethoven wrote. It unusually employs the words of Schiller's poem “An die Freude” translated as “Ode to Joy” which can be heard in the fourth movement.

This musical theme became an anthem of the European Union in 1985. It is considered to be Beethoven's greatest and most massive symphony and the most impressive symphony ever composed. It is more exciting if we realize that at that time Ludwig van Beethoven was completely deaf.

When the last movement was over, rumour has it that Beethoven was turned about face to see the applauding audience.

One of the last compositions written by Beethoven is his Opus 133 or Die Große Fuge (1825) which was considered by his contemporaries and also by modern critics as incomprehensible work of a lunatic, yet another masterpiece.

Another legend which is connected with life and music of this great composer is that at the time of his death when Beethoven was lying on his deathbed he allegedly pronounced some words in Latin and these were: “Plaudite, amici. Comedia finita est.” (Applaud, my friends. Comedy is over.)

However, it is not proved that these really were the last words of the great composer. But if it is true, it completes the sad part of his life and lets us see deeper into his thoughts. Although a successful musician, a respected artist and man, he never managed to marry a woman of his dreams and died alone. And the words he supposedly said would only explain what Beethoven thought of himself.

Knihy, ktoré zmenili svet

text:

Patrik Petko

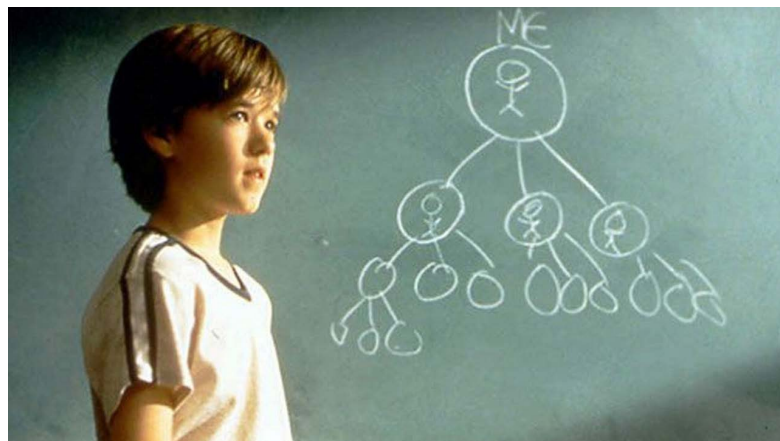

Knihy ako také svet nemenia. Ak sa nájde nejaká niekde v zabudnutom archíve, knižnici či múzeu, tak nám môže ukázať kus histórie, poskytnúť veľa informácií...niektoré sa zachovajú a prežijú dotyčnú osobu, ktorá ich napísala. Ale prečo? Odpoveď je jednoduchá. Myšlienky človeka, ktorý knihu napísal, boli v niečom iné, odlišujúce sa od bežného štandardu onej doby. Dnes tomu nie je inak. Kníhkupectvá sú preplnené knižkami všetkých žánrov, autorov z rôznych kútov sveta. Beletrie sú v knižniciach plné regály. No kniha Pošli to ďalej od Catherine Ryan Hyde je niečím výnimočná. S výberom som neváhal ani sekundu. Možno je to individuálne. Pravdepodobne sa myšlienka tejto knihy naozaj nemôže uskutočniť, no je tak krásne naivná, že si zaslúži miesto aj v našom časopise.

Predstavte si, že stojíte na ulici s beznádejne pokazeným starým autom a niekto za vami príde a podá vám kľúčiky od jeho auta, úplne nového, a daru je vám ho. Iba preto, že vy potrebujete pomoc a on si to prosto môže dovoliť. Celkom nemožné v dnešnej dobe, však...no presne takto začína príbeh od americkej spisovateľky, ktorý bol medzi čitateľmi natoľko úspešný, že sa po čase dostal i na plátna kín v rovnomennom filme.

No a čo vlastne Pošli to ďalej znamená? Je to jednoduché, prosté. Nápad, ktorý mohol vzniknúť jedine v hlave nepľnoletého chlapca s dobrým srdcom a neskazeným pohľadom na svet. Detinský a naivný, no predsa originálny a geniálny – Pomôžte trom ľuďom s niečím veľkým, čo nemôžu sami urobiť. Na oplátku od nich žiadajte, aby to poslali ďalším trom ľuďom a tí ďalším trom a tí ďalším trom...Počty nie sú zo začiatku komplikované, no stúpajú veľkou rýchlosťou (3, 9, 27, 81, 243... 6561, 19683... 1594323, 4782969...). Je jasné, že vo svete autorkinej knihy sa problémy vyskytovali na každom rohu a vždy tu bola pokračujúca osoba, ktorá si spomenula na to, že ona je vďačná niekomu inému, a preto sa aj táto idea zmenila na hnutie, ktoré sa šíri ďalej. V tom by som však problém nevidel. V dnešnom svete sa s problémami stretávame rovnako všade, či v škole, či v práci, niekedy sú to maličkosti, inokedy nie. No kto z nás je ideálny, kto so všetkým spokojný, kto si môžete povedať, že ja nemám problémy? Neverím, že sa taký nájde. Ak áno, tak klobúčik dolu, závidím, ale v drvivej väčšine prípadov nie. Problémom však je, že sme už poväčšine natoľko egoistická spoločnosť, že nevnímame problémy druhých, lež sa prednostne zaoberáme tými vlastnými. Nevravím, že je to automaticky zlé, no niekedy by sme si mali všímať okolie viac, zaujímať sa oň a nevidieť v zrkadle iba seba. Svet je oveľa viac ako len naše ja.

Malý chlapec menom Trevor tieto vlastnosti v sebe mal. V jeho detskej osobe bola preukázaná láska k druhým ľuďom, pochopenie a ochota urobiť svet lepším miestom. Načrtnuté v schéme na obrázku vidíme však unikátnu myšlienku, ktorá, ak by sa napr. dnes začala rozrastať a svet by bol zaplnený ideálnymi ľuďmi, tak by o chvíľu čísla dobrých skutkov začali prerastať počet oby-

vateľov na Zemi.

Tým pádom by sa nám pomoc od druhého opakovala a my by sme ani nestačili sledovať, koľkým ďalším ešte treba pomôcť... kolosálna utópia, bohužiaľ. Hlavný problém tak nastáva, ako inak, v typických ľudských vlastnostiach, ako sú sebeckosť, egoizmus... na svete sú ľudia, ktorí robia veľa dobrých skutkov, akoby stále posielali a posielali, stále začínali, no nikdy sa im to asi nevráti. Možno raz...Všetko sa vraj človeku raz vráti, tak sa hovorí. Preto som vás chcel oboznámiť s jednoduchou myšlienkou tejto knihy. O osudoch Trevora sa zmieňovať nechcem. Verím, že si sami nájdete čas a chuť na tento bestseller.

V knihách by sme mali hľadať oddych a pokoj, v dobrých knihách by sme mali hľadať myšlienku, posolstvo. A to všetko je tu dostupné. Stačí si knihu či film len zohnať a presvedčiť sa. Podarí sa malému Trevorovi nereálne? Alebo zvíťazí typický ľudský egoizmus a falošnosť?

UMENIE JE DAROM, DAROM PRE ĽUDSTVO...

text:
Bc. Petra Takáčová

Ume-
nie je pozoruhodným
prvkom spoločnosti, ale
ešte pozoruhodnejšími
sú ľudia, ktorí ho tvoria.
Každé jedno dielo vypro-
dukované umelcom obsa-
huje
vysokú koncentráciu odka-
zového
materiálu, inak povedané, spredmetňuje sa
v ňom umelcova túžba o niečom vypovedať.
Jeho túžbu zanechať v nás hlboký dojem
zväčša pochopíme len vtedy, ak ju v sebe ne-
sieme aj my. Je to ťažký údel, pretože neustále
máte pocit, že musíte celému svetu odovzdať
odkaz, a to bez prihliadania na to, či sa bude
svetu páčiť alebo nie. Umelec prežíva istý
druh nutkania, ktoré ho tlačí niekde pri srd-
ci, pričom napätie sa neustále stupňuje až
do momentu, kým nevyjde na povrch. Často
krát sa prejavuje vo forme vnútorného hlasu,
ktorý je silný a nedá sa mu odolať. V pravi-
delných intervaloch umelcovi napovedá,
podsúva mu nové myšlienky a posolstvá,
ktoré musí vyjaviť. Neraz vybuchuje ako
sopka a chrlí zo seba prívál emócií.

Pravdepodobne každý z vás pozná pocit,
keď v sebe ukrývate nejaké zaujímavé tajom-
stvo, niečo, čo by niekomu druhému mohlo
otvoriť oči a zmeniť mu život, ale neviete, ako
mu to máte povedať, aby vás pochopil, a tak

hľadáte
cestu.
čo najlepšiu
Asi takto nejak sa cíti umelec,
ktorý sa takmer denne snaží prísť na to, ako
by mohol vyjadriť pocity vo svojom vnútri.
Pre nás, bežných smrteľníkov, je schopnosť
vytvoriť umelecké dielo obdivuhodným dar-
om, darom od človeka (pre človeka), ktorý
ho dostal od niekoho na „vyššom poste“.
Umelci zo začiatku svoje nadanie nevníma-
jú ako dar, ale skôr ako zdroj nepochopenia
okolím, ako nečakaný prívál emócií alebo
ako istý druh duchovného trápenia. Majú
problém zmieriť sa s novou situáciou, s tým,
že sú iní ako ostatní.

*„Umelci zo začiatku svoje nadanie
nevnímajú ako dar, ale skôr ako zdroj
nepochopenia okolím, ako nečakaný prívál
emócií alebo ako istý druh duchovného
trápenia.“*

Umeleckú dušu spoznáte už po prvom stret-
nutí, pokiaľ s umelcom vediete aspoň krátky
dialóg. Umelecky založení ľudia majú v sebe
niečo, čo nedokážu zaprieť ani ukryť, niečo,
čo sa bežnému človeku javí ako zvláštne,
rozdielne, odlišné. Môžete to badať v štýle

reči, gestikulácii či obsahu reči. Rozdiel medzi bežným človekom nepoznačeným umením a umelcom je v hĺbke vnímania sveta a predmetov okolo. Umelcovi sa odkrýva viacero pohľadov, stáva sa z neho niekto ako filozof. Nezáleží mu na tom, akým spôsobom svoje emócie prejavuje, či sa vyjadruje hudbou, výtvarným umením alebo prostredníctvom kameňa prípadne textilu. Skôr či neskôr každý umelec príde na to, že je obdarený. Má dar vyjadrovať sa iným, tým „vyšším“, duchovným spôsobom. Dokáže prehovoriť do duše človeka a zanechať v nej výraznú stopu.

„Rozdiel medzi bežným človekom nepoznačeným umením a umelcom je v hĺbke vnímania sveta a predmetov okolo.“

Keď nazrieme do minulosti, vidíme, že väčšina známych umelcov nebola nikdy dostatočne ocenená za svoj prínos, či už finančne alebo osobnostne, čo nám naznačuje, že umelec netvorí pre peniaze. Napriek nedoceneniu naďalej pokračuje vo svojej tvorbe. Vystáva tu otázka, prečo to potom robí? Odpoveď už poznáme. Pretože to, čo umelcovi do vienkade nadelil niekto „vyšší“, ten pocit nalievajú, ktorý nedokáže potlačiť, spôsobuje, že umelec musí svetu odovzdať odkaz, ktorým môže niečo zmeniť. Jeho vnútorný hlas ho nikdy nepustí, nedovolí mu ustať v činnosti. Umelec bude tvoriť až do smrti, nikdy nebude nečinným.

Umelcova nepretrvávajúca činnosť je šťastím pre ľudskú spoločnosť. Umenie sa tak nikdy nevytratí a vždy bude medzi nami. Bude nám aj naďalej poskytovať radosť, útechu, potešenie, estetický zážitok, ale aj istý druh vzdelania. Umelecké diela sú jednoducho súčasťou ľudských životov. Dovolím si ich zaradiť medzi životné potreby, ako jedlo a spánok. Umenie nám pomáha duchovne rásť, zvelaďuje našu kultúru a poskytuje nám pocit slobody, ale nielen to, umenie lieči. Počuli ste už niekedy o arteterapii? Je to štatisticky jeden z najúčinnějších spôsobov liečby ľudí so psychickými ochoreniami. Rada by som upriamila pozornosť na jednu skutočnosť, a síce, že väčšina svetovo zná-

mych umelcov, ako Salvador Dalí, Vincent van Gogh alebo Hieronymus Bosch trpela depresiou, schizofróniou a inými vážnymi psychickými poruchami. Aj toto môže byť jeden z dôvodov, prečo sa umelci utiekali k umeniu (ich talent bola pridaná hodnota). Avšak arteterapiu môže využívať každý človek bez ohľadu na to, či talent má alebo nemá. Liečba umením uvoľňuje stres, napätie a potláča únavu. Dnes poznáme dva typy arteterapie, a síce **aktívnu** a **pasívnu**. Aktívna arteterapia priamo zapája ľudí do aktivity pomocou maľovania, modelovania, šitia odevov atď. Pasívna arteterapia sa zameriava na ľudí, ktorí uprednostňujú vnímanie umeleckých diel, pretože ich to upokojuje. Nie každý sa potrebuje zapájať do aktivít.

Ľudia v kontakte s umením prežívajú a vyjadrujú rôzne pocity, ktoré sa im rinú von z duše. Opakujem, nezáleží na tom, či máte talent alebo nie, pretože primárnou funkciou terapie je pomôcť. Arteterapiu odporúčam každému z vás, ktorí máte radi umenie, pretože umenie je tu pre vás. Pomáha nielen tvorcovi umeleckého diela, ale aj jeho pozorovateľovi. Je príjemné sledovať výraz matky, ktorej dieťa podáva papier s nakreslenou postavičkou. S láskou na tom pracovalo a dáva jej ho z vďaky. Toto malé umelecké dielo má pre jeho matku nesmiernu hodnotu. Aj kvôli tomu by umelecké dielo nemalo patriť medzi bežné úžitkové predmety. Je výnimočné, má veľkú hodnotu, a síce - tú duchovnú. Umelec dáva do diela celú svoju dušu, a preto je v podstate na nezaplatenie. Bez umenia by spoločnosť bola chudobná na emócie a krásu.

Podľa slov profesora Mistríka by rozpad umenia znamenal rozpad ľudskej spoločnosti, pretože podľa neho „umenie a kultúra nie sú odrazom sveta, nie sú nástrojom, ktorým by človek vypovedal o skutočnosti, nie sú prostriedkom na odovzdávanie informácií. Umenie je uskutočnením pravdy bytia, je prejavom chodu bytia, sveta, je odhalením bytia, človeka, sveta. V umení neprehovára len človek so svojimi pocitmi, v umení prehovára aj samo ľudské bytie, ľudský svet. Jazyk, kultúra a umenie sú sídlom ľudského bytia.“¹ Umenie je darom pre ľudstvo. Ďakujeme...

¹ MISTRÍK, E. – SEJČOVÁ, I.: Dobrý život a kult tela. Bratislava: Album, 2008. s. 17. ISBN 978-80-968667-8-6,

Concentrated wisdom from a concentration camp

text:
Silvia Bohunická

Being human... doesn't automatically mean putting aside one's animal attributes. One's behaviour can be animalistic, cruel, and vicious, beyond imagining. We, as humans are capable of so much cruelty, hatred and malice and places like Auschwitz are a living proof of this.

May and warm weather finally arrived, the exams were just around the corner, so I and my friend Ada wanted to do or see something extraordinary, before this whirlwind of stress and cramming commenced. Both of us are quite fond of history, me being an amateur historian myself had longed to visit this memorial of Nazi atrocities for a very long time. This wasn't going to be just an ordinary jour-

ney around a concentration camp. For me, it would be so much more. Arriving at such a place would be accompanied by a gloomy atmosphere, surely, I had thought during a seemingly endless bus drive to Poland. On the contrary, the weather and scenery were picturesque, almost idyllic, as if cut out directly from a cheesy postcard of the beauties of the High Tatras region. Nothing except the sign of the village Birkenau indicated that we were entering the slaughterhouse, where more than 6 million Jews had been sent to their slumber. 'This is it?' were the first chaotic thoughts that crossed my mind upon arriving there. The whole concentration camp was situated and organized as an ordinary

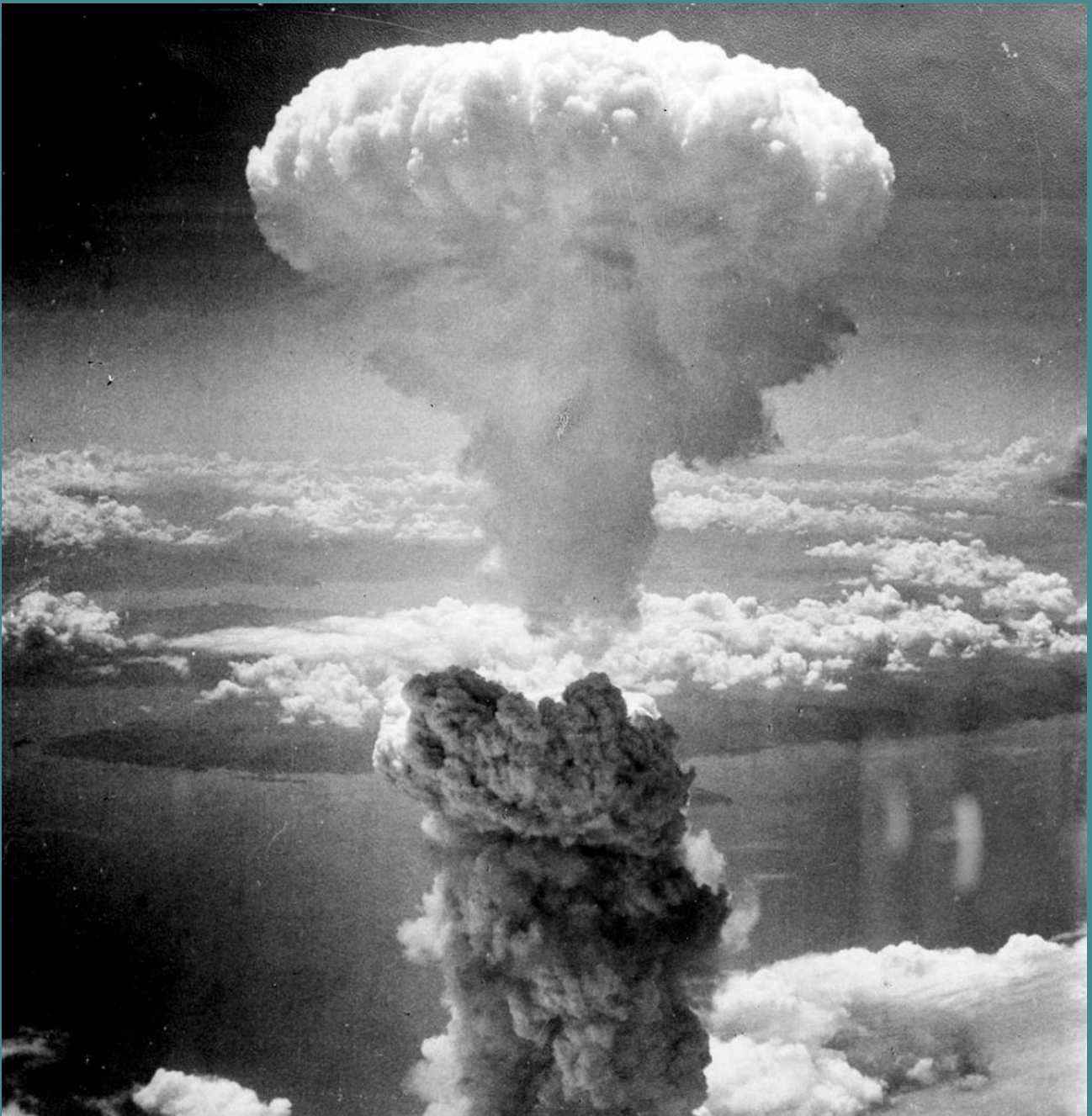
village...the most ordinary of them all, one might say. The barracks, renovated from outside, covered by vivid red bricks would never insinuate that they provided a lodging far from relatively 'comfortable' bunks in common prisons. Every single one of them featured a different type of exposition, composed of the original documents, props and possessions once having belonged to the camp victims. It was unbelievable to see all the original garments, personal stuff or little children's clothes from just several inches, especially when you knew, that they wore them just moments before being gassed and cremated to ashes. It has somehow made the whole horrors that these people had gone through unpleasantly real. The wired fence ironically reminded us, that this place was a real prison, a final station from which there was no escape. Despite all of this, to be honest, I expected to be moved a bit more, somewhat horrified even. 'This must be it, now it's coming' I thought again, when we were marching along the famous Death wall, were flowers and candles reminded us, how numerous prisoners met their end as a courtesy of a firing squad. But alas, still nothing. Even inside the gas chamber, the very same spot where the death met screaming people stripped not only of their clothes, but also of all of their dignity, I wasn't able to detect this poetic 'slight shiver rising up my spine'... No trembling hands, no chills, no teary eyes of novel heroines, had they found themselves to be in such a place. After then, I started to wonder, if there was something wrong with me. This was one of the history's bloodiest memorials, and I, standing there, holding a camera in one hand and a journal in the other, didn't feel a thing. I swear, that I was more moved, when Frodo cast his ring to the Mount Doom, or when Band of Brothers lost their comrades at Bastogne during episode 6, than in a concentration camp. People around me seemed to beg to differ. Tourists from all around the world were marching sheepishly behind their guides and nodding sympathetically, hanging on every word, grannies even wiping their runny noses. Hundreds of people seemed to get something that I clearly missed.

But then, all of a sudden, a realization struck me as a lightning. It was OK not to be moved

by Auschwitz, just because it was expected of me by the society. I felt humility and sympathy for all the poor victims, but to claim anything more went on inside of me would be nothing but pretentious. One thing partially responsible for this, that I consider an interesting phenomenon – is the generation gap. Young people, especially of my generation can't truly grasp the whole concept of a war. Not just second world war. I'm talking about any war. Even if I love reading about it, or imagining reconstructions of great battles in my mind, for me, it's more of a fading distant reenact ion, or a movie concept, than a reality. I mean not to generalize here, and claim I have found a universal culprit for my detached impressions of Auschwitz. Maybe I'm truly an emotionless exception, or being near death a few times myself, I can somehow relate to darkness of such places with a little bit cooler demeanour. Anyhow, I wouldn't invite you to a a visit of a concentration camp only if you are interested in history, which would be very narrow minded of me. However, I would heartily recommend it to those, who are at a point in their lives, where some soul-searching needs to happen. The visit is free till 10 AM, the camp large enough to walk there and contemplate for hours. Why there and not just in some random park or woods, you might ask. Well, because in there, people who walked the same paths as you and worked themselves to death, or ended up in a gas chamber didn't get home from their 'trip' and you eventually would. Because at such a place, you might have a better chance to understand, that no problem you might face in your current state is harder, more serious than theirs, or insolvable. Until you have all things these people had been robbed of - your freedom, your health, a family, friends, or something else that keeps you holding on, even in the darkest moments, you have it all. Only after being made conscious of this, I felt some sense of an emotion, induced by this place. Serenity. Ironically, the visit calmed me down and showed me, that the darkest hour always comes before the dawn, and that we still have a chance to change anything that is wrong in our lives, a chance we usually take for granted.

Zneužitie mimozemských technológií Treťou ríšou a Spojenými štátmi

text:
Dominika Vandáková

Pre dobrú prítomnosť a lepšiu budúcnosť by sme mali poznať svetové dejiny a poučiť sa z chýb minulosti. Azda najlepším príkladom na zamyslenie sa je druhá svetová vojna a bezcitný prístup Adolfa Hitlera, ktorého diktátorstvo ochudobnilo svet o takmer 60 miliónov ľudí.

Hitler je vnímaný ako majster rečníctva, masový manipulátor, a hlavne – vrah. Dnešná doba vyspelých technológií nám umožňuje dopátrať sa k informáciám, ktoré nie sú všeobecne známe. Pátranie po alternatívnom pozadí svetových dejín i súčasných okolností nás dovedie k bližším poznatkom o Hitlerovej túžbe po svetovej nadvláde, ktorá sa mu prešmykla medzi prstami len o vlások. A my, potomkovia šťastlivcov, ktorí prežili, za to môžeme byť vďační. Aj keď...

Táto nemecká militárna „hviezda“ je priam opradená množstvom konšpiračných teórií o jeho vláde, motívoch i záhadnom úmrtí. Skutočnosťou zostáva, že sa Hitler zaujímal o tajomstvá okultizmu, galaktického života a staroindickej kultúry, ktorej spoločné znaky s nacizmom sú neodškriepiteľné. Mnohé indické texty hovoria o magnetickom toku na prekonanie gravitácie. Nemecká ríša sa počas vojny pýšila antigravitačnými strojmi, ktoré im mohli nepriatelia len ticho závidieť. Hákový kríž, dodnes poburujúci znak režimu tretej ríše, známy aj ako „svastika“, poznáme ako staroindický symbol úspechu, ktorého používanie siaha až do obdobia spred 3000 rokov. S Indiou sa spájajú aj povesti o lietajúcom koberci, Džinovi z čarovnej lampy či vyobrazenia „bohov“ alebo mimozemských návštevníkov s modrou pokožkou, ktorých potomkov považoval Hitler za nadradenú árijskú rasu. Koberec môže byť chápaný ako lietajúci mimozemský prostriedok a Džin či modré bytosti ako príslušníci mimozemskej civilizácie.

Neprekonateľné technické znalosti využité na návrh a konštrukciu bezkonkurenčných a inovatívnych strojov sú podozrivé. Nemecko, predtým signifikantne nevýznamná krajina, začala zrazu disponovať ohromnou technológiou. Konšpirační teoretici datujú tento pokrok do obdobia pádu neznámyho objektu v Schwarzwaldskom lese neďaleko nemeckého mesta Freiburg v roku 1936, ktorý mal podľa svedkov tvar disku či taniera. Nemecká vláda ho vzápätí odviezla do svojej tajnej základne. Patrilo lietajúce čudo príslušníkom mimozemskej inteligencie? Zajali Hitlerovi päťolízaci posádku z hlbín vesmíru, ktorá im poskytla recept na úspech vo fyzickej podobe ino-

vatívnych technológií?

Podľa nemeckého historika Rainera Karlscha práve tretia ríša zodpovedá za premiérové testovanie prvých atómových púm, ktoré boli následne použité Spojenými štátmi pri bombardovaní miest Hirošima a Nagasaki v auguste 1945. Evidencia o skoršom použití sily atómovej explózie sa však datuje na oveľa skôr. Existuje niekoľko príkladov z histórie, kedy sa po celých mestách doslova zľahla zem. Telá obyvateľov miest, akými boli napríklad Sodoma a Gomora, z nich buď úplne zmizli, alebo zmineralizovali. Otvára sa nám tu možnosť aplikovania atómovej sily do praxe mimozemskými bytosťami, ktoré sa o túto technologickú vymoženosť podelili o niekoľko stoviek rokov neskôr s príslušníkmi komunity hákového kríža.

Najväčšie nemecké mozgy sa po nečakanej porážke diktátorského impéria akoby prepadli pod zem. Zaujímavosťou je, že mená týchto významných vedcov figurovali v tajnom projekte „Operation Paperclip“. Jej účelom bolo zajatie, prevoz a využívanie intelligenčnej a vedomostnej kapacity spomínaných nemeckých výskumníkov a konštruktérov americkými vojenskými jednotkami. Pod príslubom azylu a doživotnej starostlivosti sa spolupodieľali na pokračovaní v nemeckej vojnovnej tradícii technologického výskumu. Jediným rozdielom bolo, že ich genialitu tentokrát nevyužívalo porazené Nemecko, ale Spojené štáty americké. Chýrny militárny systém Ameriky je teda systémom nemeckej tretej ríše a rokmi obávaného Adolfa Hitlera. Američania obnovili najtajnejšie nemecké projekty a vybudovali ukrývané podzemné základne určené na výskum tajných technológií. Nemecký technický pokrok ohrozil existenciu našich predkov tak, ako ten americký ohrozuje našu dnešnú.

So súčasnou globálnou mocou Spojených štátov súvisí ďalšia zmes konšpiračných teórií a faktov. Adolf Hitler bol fascinovaný starovekými biblickými relikviami, ako svätý grál, archa zmluvy či Loginova kopija, nazývaná tiež všeobecne známejším pojmom „kopija osudu“. Podľa historikov mala patriť 45 cisárom a jednému diktátorovi – Hitlerovi. Držiteľ zbrane, ktorou podľa biblickej

legendy bodol rímsky vojak Krista do boku na kríži, čím spôsobil prechod zázračnej sily bohočloveka do obyčajného predmetu, získa moc nad celým svetom.

V období 350 rokov nášho letopočtu boli relikvie veľmi obľúbené. Ich zberateľ Karol IV, český kráľ a cisár Svätej ríše rímskej, zveril podľa legendy kopiju osudu svojmu synovi Zigmundovi. Ten ju z územia dnešnej Českej republiky dal odviesť do Norringbergu kvôli husitským vpádom a neskôr do viedenskej klenotnice, aby nepadla do rúk napoleonských vojsk, kde je vraj do dnešného dňa exponovaná...

Pôvodným plánovaným povoláním Hitlera bolo kňazstvo. Od detstva bol zvláštne fascinovaný výtvarným umením a, žiaľ, aj deštrukciou. Jeho samotárska povaha ho často zatvárala do čitární, kde ho jeho učiteľ, nemecký básnik a neoficiálny duchovný vodca nacizmu, Dietrick Eckart zasväcoval do tajov okultizmu. O ich spolupráci svedčí venovanie adresované Eckartovi v druhom diele Hitlerovho „bestselleru“ Mein Kampf. Čo zapríčinilo náhlu povahovú zmenu Hitlera, ktorý z kňazských chodníčkov odbočil k priam až nekrofilným chútkam nad mŕtvymi telami obetí počas výkonu povolania frontového vojaka? Zmanipulovali Hitlera, pretože spĺňal požiadavky na „oficiálneho vodcu nacistického Nemecka“ a urobili z neho poslušnú ovcu, zatiaľ čo si vlci mädlili ruky a skrývali sa za jeho tvárou? Alebo bolo jeho posadnutie spôsobené užívaním halucinogénnych látok? Hitlerovi priatelia prezradili jeho priznanie o neovládateľných nevedomých monológoch a opakovaných

pocitoch kozmického vedomia spôsobeného pravdepodobne látkou meskalín.

Historici, ktorí pripúšťajú alternatívne verzie svetovej histórie, sa zhodujú na zámernom anšlusu Rakúska, ktoré bolo v skutočnosti uskutočnené kvôli vtedajšiemu uloženiu kopije osudu. Exponát, ktorý je v súčasnosti vystavený vo Viedni, je v porovnaní s pôvodnými fotografiami relikvie oveľa čistejší a fyzicky odlišný. Rysuje sa tu verzia, že sa Hitlerovi predsa len podarilo zmocniť biblického predmetu, a zároveň aj otázka, kde sa originálna relikvia so zázračnou mocou nachádza v súčasnosti. Dostali sme sa opäť k súvisu s americkou vládou, ktorá sa aktívne podieľa na dobýjaní globálneho prírodného bohatstva a umelom vyvolávaní konfliktov. Ako ste sa dočítali na začiatku, moderná zázračná relikvia „internet“ nám umožňuje vypátrať aj to, pred čím by sme najradšej zatvorili oči. Je na mieste myslieť si, že lietadlo letu 175 z Bostonu ovládli teroristi a ťukli do dvojičiek, v ktorých sa vo chvíli atentátu nenachádzali tie najväčšie ryby, ale len drobní úradníci, či veriť, že založenie smútiacej skupiny na Facebooku pri príležitosti čečenského útoku na maratón v Bostone v dvojdňovom predstihu bolo náhodné? Internetom kolujú rôzne informácie o tom, že je kopija osudu uložená v Pentagone, čo by logicky vysvetľovalo mnohé otázky.

Nacistická ideológia, ktorá bola efektne a dôkladne uskutočnená, je považovaná za iracionálnu. Ako bude pokračovať ideológia Spojených štátov amerických inšpirovaná tou nemeckou? Uvidíme.

Vlkolaci na Slovensku

text:
Veronika Žáková

Skutočnosť či výmysel?

Vlkolak – je to mýtus založený na duševnej chorobe, o ktorej ľudia v stredoveku nemali ani potuchy, strachu, fantázií a viere nevzdelaných ľudí. A taktiež to v minulosti bol prostriedok, ako niekoho prinútiť k poslušnosti. Prvé záznamy o vlkolakoch siahajú až do stredoveku, do čias rytierov a dám v núdzi. Vlk sa stal v mnohých krajinách symbolom zla a služobníkom diabla, preto sa ľudia naučili veriť, že je zlý a nebezpečný a treba ho zabiť, pretože prináša len smrť a krviprelievania. Vlkolak je bytosť, ktorá sa má pod vplyvom splny premieňať na vlka. Pri premene mu rastie sršť, kosti sa začnú lámať a tvarovať do zvieracej podoby. Vyznačuje sa obrovskou silou a rýchlosťou, zabije ho len striebro a je alergický na včímor a oslabuje ho rastlina zvaná železník. Vlkolak počas doby, v ktorej má podobu vlka, len hľadá potravu, ktorou by zasýtil svoje obrovské telo, a túžbu vraždiť a dokáže zabiť aj najlepšieho priateľa a svoju rodinu. Vlkolak predstavuje veľmi hladné, silné a obrovské, nebezpečné a takmer nepre-

možiteľné zviera.

Lykantrop – je človek, ktorý trpí duševnou chorobou zvanou lykantropia. Je to určitá forma schizofrénie. Človek si myslí, že sa dokáže premeniť na vlka alebo iné zviera, verí tomu, vidí a cíti, ako mu rastie sršť, uši, tesáky, pazúry a mení sa tvar jeho tela. Cíti bolesť, ktorú prežíva pri premene, ako skutočnú. Všade vidí svoje chlpy, hlavne na svojom oblečení, niekedy cíti pach moču. V jeho hlave je všetko skutočné, po „premene“ (záchvate) vrčí, hryzie, šteká a tiež útočí na všetko, čo sa k nemu pohne. Po záchvate už to nie je človek, ktorého ste poznali, myslí, že je divé zviera, a podľa toho sa aj správa. Táto choroba sa nedá liečiť, dá sa len potlačiť liekmi. Predpoklady na takéto duševné choroby sa dedia, ale nie u každého sa prejavujú. Na Slovensku bolo zaznamenaných asi 17 prípadov lykantropie.

Existuje neuveriteľne veľa príbehov o vlkolakoch, o tom, ako vznikli, o ich slabostiach a prednostiach, o ich podobách aj návody na to, ako sa stať vlkolakom.

Každá krajina má svoje vlastné príbehy o vlkolakoch a existujú dokonca aj u nás na Slovensku.

Napríklad príbeh z povojnového obdobia, keď tehotná matka z chudobnej rodiny z okolia Liptovského Mikuláša, z jednej malej dedinky pod horami rodila za asistencie pôrodnej babice. Matka mala veľmi ťažký pôrod. Mysleli si, že to žena neprežije. Cez pôrod upadla do bezvedomia od veľkej bolesti, pretože dieťa bolo veľmi veľké a nie a nie ísť von, až keď pôrodná babica zavolala na pomoc susedky, aby sa okolo nej modlili. Ženy sa ju snažili prebudiť, obľiali ju vodou a uspeli. Žena už takmer bez síl, posledný krát potlačila a dieťa bolo na svete.

Neukázali jej ho, ale znechutené a vystrašené zobrali dieťa rýchlo umyť, pretože neverili vlastným očiam. Dieťa malo predĺženú čeľusť, dokonca v ústach zuby, chrbticu a plecica malo zakrivené, ruky dlhé ako nohy, chodidlá a dlane väčšie ako to býva bežné, no matka sa zachovala krásne a dieťa prijala, aj keď ostatným povedali, že dieťa umrelo, a namiesto neho pochovali kozičku, aby bola truhlička ťažká.

Ale doma mala dieťaťko len pár dní. Nemohla ho koiť, pretože ju neuveriteľne hrýzlo, ale ani neplakalo, len ako keby kňučalo. Susedky sa neudržali a hlavne v kostole sa reči šíрили, až sa dostali ku kňazovi a žena sa začala báť. Bola zlá doba, nevedela, čo s dieťaťom urobiť, bola slobodná a bohvie, čo by si iní mysleli, možno že je to diablove dieťa. A tak zo strachu, ale aj z lásky išla do lesa, sledovala vlkov, kde bývajú, kde majú brloh a našla vlčicu dokonca s mladými. Bolo až nemožné, aká podobnosť bola medzi bábätkom a vlčími mláďatkami.

Keďže aj ona počula veľa z povier o vlkolakoch, myslela si, že vie, čo sa deje, ale dieťa milovala a nechcela, aby mu ublížili. Keď vlčica išla na lov, položila dieťa blízko brlohu a sledovala, čo sa bude diať. Dieťa kňučalo, vrčalo a vlčica sa vrátila, zbadala dieťa a bez váhania ho vzala dovnútra. Matka ešte chvíľu sledovala, čo sa bude diať, ale keď odchádzala, nakukla do brlohu v kamennej jaskyni a mala srdce namieste, dieťa bolo spokojné, prisaté na vlčej bradavke. Veľakrát tam ešte

chodila, ale vlky sa akoby presťahovali ďalej do lesa, nikdy ho už nevidela. Teraz je z nej stará babička a tvrdí, že keď sa ešte pred pár mesiacmi chodila prechádzať na to miesto, počula čudné zavýjanie. Verí, že jej syn žije. Dôkazom toho sú občas znivočené ovce a iný dobytok na pašiach.

zdroj: www.svetkuzielamagie.717.cz

Karpatský vlkolak

Písal sa rok 1882. Bača z Višňového vyrazil pást svoje ovce neďaleko cez lúky vedúce až po Čachtický hrad, kde boli najlepšie pastviny. Bolo to skoro ráno a bača bol mladý, mal asi 15 rokov. Otec ho ešte ako dieťa vyhánal, aby doma nezavadzal. A tak ako každý deň, keď bol bača pred Čachtickým hradom a ovce sa pásli na lúke, on bol opretý chrbtom o strom a pozoroval ich. Po chvíli sa ovce zrazu zľakli a rozutekali sa. Bača utekal za nimi. Zastavili konča lúky pri lese. Pozrel do lesa, nevidel nič, pozrel dolu na zem a uvidel stopy krvi vedúce do lesa. Bača dostal strach. Spočítal ovce. Jedna chýbala. Otec by ho doma zdral z kože, ak by sa vrátil bez jedinej ovce. Šiel teda po stopách, keď o chvíľu zrazu uvidel v lese medzi stromami, ako sa obrovská tmavá postava skláňa nad ovcou. Bola prehnutá k ovci a bača začal pukanie rebier. Srdce sa mu rozbúšilo. Bača bol taký vyľakaný, že sa nedokázal pohnúť a len sa prizeral. Tvor zrazu vyvrátil hlavu dohora. Bača ho uvidel v celej jeho kráse, obrovské chlpaté telo s vlčou hlavou zaňuchalo vo vzduchu. Obrátil hlavu smerom k miestu, kde sa bača schovával. Bača ustrnul ešte viac. Tvor zobral do papule zvyšok ovce a zutekal hlboko do lesa. Bača tohto tvora opísal ako obrovského vlka veľkého ako človek, so silným a mohutným hrudníkom, svalnatými končatinami a s obrovskými tesákmi. Keď to bača doma rozprával, nikto mu nechcel veriť. Mysleli si, že nedal na ovcu pozor, niekde sa zatúlala a vymýšľa si. Až neskôr toho istého roku jedna stará žena išla zbierať do lesa trochu dreva na kúrenie a tiež zazrela v lese podivného tvora nesúceho vlčiu podobu. Krajom sa to roznieslo a ľudia sa začali báť. Lovci chodili do lesa, aby vlka ulovili ako trofej. Ale postupom času nikto karpatského vlkolaka už nevidel a na obrovského vlka sa zabudlo.

„Nikdy neviete, čo dokážete, pokiaľ to neskúsite...“

Rozhovor so Soňou Macejákovou

text:

Veronika Planková

Dobry podvečer pani Macejáková. Tak na úvod, aby sme vás trochu predstavili našim čitateľom, aký bol teda váš celkový začiatok?

No tak ja som sa narodila 9. 3. 1956 so svojou sestrou Libušou, keďže sme dvojčičky. A ako dvojčičky sme vždy všetko robili spolu. Tak nás to zavialo až na ekonomickú školu, kde nás obe zaujalo písanie na stroji. Bol to však ten klasický mechanický písací stroj, ktorý nikoho nebavil okrem nás dvoch. Vďaka tomu sme mali na Slovensku niekoľko úspechov, ktoré nás zviditeľnili až nakoniec sme boli v roku 1979 vybrané do družstva, ktoré

reprezentovalo Slovensko na majstrovstvách sveta. Osobne som sa ich zúčastnila už 14 x. V júli sa zúčastním 49. Kongresu INTERSTENO 2013 – Majstrovstvá sveta v spracovaní informácií v Belgicku.

A začiatky so psíkmi?

Naša mama je zrakovo postihnutá, prakticky nevidiaca. I to bol dôvod, prečo som prijala ponuku z ÚNSS vychovávať vodičich psíkov. Tak som ich začala učiť základné povely a návyky, no potom bola ťažká rozlúčka po desiatich mesiacoch, keď išli na výcvik k cvičiteľovi. Po piatom sme teda povedali

dosť, lebo nám osobne bolo za nimi ľúto...

Ako ste získali vašu slávnu čokoládovú Briušku?

Ako som prestala vychovávať vodiacich psíkov, tak nám prítomnosť psíka v rodine chýbala. Ale po dlhšom čase moja dcéra prišla za mnou s prosbou, že jej kolegyňa hľadá psíka či jej nepomôžem. Dala som jej kontakt s tým, že by mi ho potom prišla ukázať. A ešte v tú nedeľu, keď som sa vrátila domov som našla dcéru sedieť s čokoládovým šteniatkom na kolenách. Potešila som sa, že mi ho prišla ukázať, ale ona zrazu povedala. Nie... Ten je náš... Tak som sa tomuto darčeku veľmi potešila, slzy mi automaticky vyhrkli z očí, keď som si čokoládové kľbko vzala na ruky a vedela som, že tento psík je náš a po 10ch mesiacoch ho už nikomu nedáme. Briuška má už deväť rokov a chodím s ňou naozaj všade. Každý ju pozná...

Takže vás k tejto aktivite inšpirovala vaša mama. Aj tomu ste sa venovali spolu so sestrou?

Nie, nie. Práve to je zaujímavé, že sestra má hroznú alergiu práve na psiu sršť. Som sa smiala, že keď sa prišla pozrieť na šteniatka tak som ju vyhodila spať na balkón. Ona totižto nemôže byť intenzívne v ich spoločnosti, lebo sa až dusí. Je to zaujímavé, že ja môžem a ona nie. Takisto, keď ona prejde 3 metre k lavičke už nevládze dýchať. Ja zase viem behať. A to som ani netušila, že to viem... (smiech)

Čo ste teda urobili s vašim náhodne objaveným bežeckým talentom?

Začala som s tým len pred dvoma rokmi. Moja dcéra sa zúčastnila behu Devín Bratislava a tak som ju napodobnila. Veľa ľudí mi hovorilo, že nemôžem len tak ubehnúť 12 km, keď som netrénovala. Ale tak som to išla skúsiť, že uvidím. Bol to v podstate môj prvý životný beh a zabehla som ho za hodinu a šesťnásť minút. Všetci boli prekvapení, že ako dobre. Je zaujímavé, že kopec ľudí je takých, že nevedia, čo by dokázali, lebo to ani neskúsia. Ja som skúsila... Potom som sa zúčastnila niekoľkých behov, ale nikdy nie viac ako tých 11,625 km – čo je beh Devín-Bratislava. Teraz v nedeľu (28. 4. 2013) bol II. ročník Račiansky polmaratón a desiatka. Bežala

som 10,6 km z Rače do Svätého Jura a späť. Bolo tam okolo 500 bežcov. No a mne sa podarilo vyhrať 2. miesto v mojej kategórii, čo ma veľmi potešilo.

Vrátim sa trošku k tým majstrovstvám v písaní na stroji. Ako to prebieha?

Každé dva až tri roky sa koná Kongres INTERSTENO - Majstrovstvá sveta v spracovaní informácií. Usporiadateľom je svetová organizácia INTERSTENO, založená v roku 1887 v Londýne. Zo začiatku sa zaoberala iba stenografiou, neskôr sa pridalo písanie na písacích strojoch, korektúra textu, profesionálne spracovanie textu (wordprocessing), zaznamenávanie reči grafickou aj strojovou stenografiou alebo automatické rozpoznávanie reči, viacjazyčný rýchlopis, záznam diktátu v reálnom čase, medzinárodná súťaž v korešpondencii a protokolovaní a ďalšie. Podmienky účasti na MS sú veľmi prísne.

Ja súťažím v odpise textu a v korekturách. Zo začiatku sa písalo na mechanickom stroji a potom sa postupne preorientovalo na elektronický stroj až PC. Myslím, že som jediná zo Slovenska, ktorá si prešla všetkými typmi. Tí, čo sa teraz zúčastňujú majstrovstiev to majú ľahšie, lebo idú rovno na PC a nemusia sa preorientovávať.

Napríklad Českí pretekári získavajú už na 6ch majstrovstvách najväčší počet medailí. Súťažiacim je venovaná veľká pozornosť zo strany predsedu združenia INTERINFO ČR Jaroslava Zaviačiča. Jeho zásluhou sa stala Helenka Matoušková devätnásobnou majsterkou sveta, čo dosiahla vďaka skratkovému programu, ktorý Jaroslav Zaviačič stále zdokonaľuje. Bohužiaľ Slováci tu nemajú vytvorené vhodné podmienky, čo sa jedná hlavne financovania súťažiacich. V Číne získali Českí pretekári 48 medailí, z toho 9 majstrov sveta. V Číne sme boli zo SR len traja a v Paríži nás bolo zo päť. Česká skupina patrí na každých majstrovstvách medzi najpočetnejšiu a najúspešnejšiu.

Ako vyzerá vôbec taký tréning? Pretože si ho ja osobne neviem veľmi predstaviť...

Napríklad ak chce pretekár dosiahnuť v polhodinovom odpise potrebný počet úderov a určené percento chybovosti, tak musí pravidelne trénovať, aby sa zvyšovala rýchlosť.

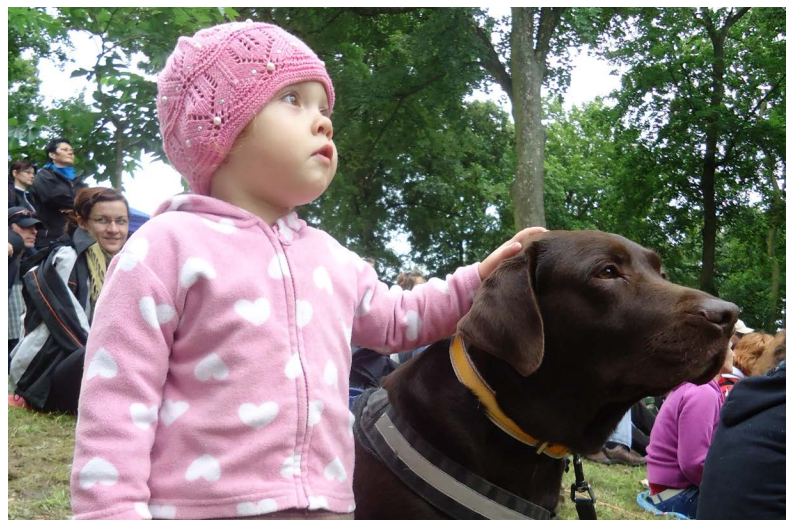
Veľmi vhodný je 10 minútový odpis v rôznych rečiach a tiež napríklad písmenkové hry, ktoré sa nachádzajú na stránke www.zav.cz. A aj pomocou týchto hier a skratkového programu sú českí pretekári jedničkou na MS. Polhodinový odpis píše každý pretekár vo svojej reči a jednoducho klasicky odpisuje. Treba urobiť čím viac úderov a samozrejme, čo najmenej chýb. Voľakedy to bolo zložitejšie, lebo keď sme písali na mechanickom stroji chyba sa nedala opraviť. Tak ak pri 10 minútovom odpise (za jednu chybu sa odpočítalo 500 úderov) spravil zúčastnený 2-3 chyby, bolo to veľmi zlé. Teraz si už chyby môžeme opravovať. Nejedná sa však iba o odpis textu. Zaujímavá je kategória profesionálne spracovanie textu – wordprocessing. A práve v tejto kategórii súťaží veľmi málo pretekárov v rámci celého sveta. Je to veľmi náročná disciplína. Napadlo mi, že by sa toho mohli zúčastniť študenti trebárs z vašej Univerzity.

Fíha. Naozaj by to išlo?

Áno. Ak by sa niektorí chceli zúčastniť, môžu o tom do budúcnosti uvažovať. V Belgicku sa rozhodne, kde sa konajú o 2 roky majstrovstvá sveta. Pri wordprocessingu treba perfektne a rýchlo ovládať Word. Dané sú určité úlohy, z ktorých treba splniť aspoň 50% v danom časovom rozsahu. Možno by sa našiel niekto koho by súťažná disciplína wordprocessing zaujala. Alebo by sa mohli študenti zapojiť do Medzinárodnej súťaže INTERSTENO 2014, ktorá prebieha cez internet. Tento rok som súťažila v 8-mich rečiach a v kategórii nad 21 rokov som sa umiestnila na 24. mieste. Z celkového počtu zúčastnených 1712 som bola na 56. mieste. Na stránke www.zav.cz je možné pozrieť si aké kritéria musí pretekár splniť, aby sa mohol MS zúčastniť. Premýšľajte.

Čo vaše ďalšie aktivity?

Darovanie krvi. Teraz 5. apríla som darovala krv už po 50x a v roku 2006 sme získali spolu so sestrou zlatú Janského plaketu za darovanie krvi. Je to ocenenie za určitý počet darovania krvi. Snažím sa čo najviac propagovať darcovstvo krvi. Zaujímavou akciou je Báthoryčkina kvapka krvi, ktorú organizuje Čachtický ring. Bude sa konať 17. augusta v Čachticiach a okrem samotného darova-

nia je tam množstvo súťaží a zaujímavého programu. Minulý rok tam bola súťaž o najbrutálnejšiu Báthoryčkinu obeť a ja so sestrou a mojou čokoládovou labradorkou-terapeutkou Briou sme to vyhrali. Je to príležitosť spraviť si pekný výlet, a zároveň pomôcť darovaním krvi.

Prejdime teraz k vašej knihe Tisíc očí. Ako vznikla?

Chodili sme po školách a detských domovoch a predvádzali sme ako psík pomáha rôznym skupinám ľudí. Deti maľovali z akcie obrázky, ktoré sú zverejnené v knihe. Titulný obrázok je napríklad upravený tak symbolicky. Akoby to bolo pohľadom nevidiaceho človeka. Najnáročnejšie na tom celom bolo vybrať obrázky z toho množstva, ktoré som mala. Trvala mi 10 rokov. Všetko dalo dokopy. V roku 2008 vyšla v slovenčine a v roku 2011 v slovensko-anglicko-Braillovom prevedení. Pri krste tejto ďalšej podoby na hudobnom festivale „Fest Dobré Bohunice“ v Jaslovských Bohuniciach som mala so sebou aj Briušku, hlavnú postavu knižky. A dostala som taký

nápad, aby kniha bola pokrstená najväčším počtom pohladení hlavnej postavičky knihy – čokoládovej labradorky-terapeutky Brii. Krst získal Slovenský certifikát a bude uverejnený v knihe Slovenských rekordov.

Prečo ste knihu nazvali Tisíc očí?

To sa ma už veľa ľudí pýtalo. So psíkmi, ktoré som mala vo výchove som chodila na rôzne akcie medzi deti a veľmi veľa som fotila. A keď sa urobila prvá výstava v roku 1998 z týchto mojich fotografií, tak som rozmýšľala nad názvom. Malo by tam byť slovíčko oči, nakoľko vodiaci psík nahrádza nevidiacemu oči a na fotkách bolo veľa psíkov a ľudí a tak ma napadol názov Tisíc očí.

Čo tie básničky, ktoré sú v knihe. To ste tiež vyberali od deti?

Tie básne sú mojou tvorbou. Vznikali veľmi dlho. Asi tak jedna báseň za rok. Napríklad báseň „Ona a ona“ mala veľký úspech a čítala sa na rôznych akciách a pretekoch. Bola napísaná k príležitosti Svetového dňa vodiacich psov, ktorý je poslednú aprílovú stredu. Inšpirácia prišla sama od seba...

Trošku sa vrátim ku tej Canisterapii. Čo dokáže a ako je u nás rozšírená?

Je niekoľko organizácií, čo sa venujú Canisterapii na Slovensku, ale nie je to v takom rozsahu ako v Čechách alebo v iných krajinách. Kompetentní by sa mali viac venovať tejto problematike. Ja osobne by som dala aj taký zákon, aby v každom deckom domove či domove dôchodcov mohol byť psík. Lebo aj to je už určitá pozitívna terapia, keď sa deti, alebo dôchodcovia môžu starať o psíka, ktorý im mnohonásobne vracia lásku, ktorú mu venujú. Samozrejme, že asistenčný psík, ktorý napríklad dokáže upozorniť na epileptický záchvat, to je niečo iné vyžaduje iný tréning... Určite to však pomáha na psychiku detí. Aj keď s Briuškou niekde prídeme, deťom robí veľkú radosť, že ju môžu hladkať a tešia sa keď plní ich príkazy. Keď sme prišli medzi deti viac krát, tak niektoré pribehli ku mne, objali ma a boli veľmi vďačné, že sme tam so psíkmi opäť prišli.

Aký trik sa deťom najviac páčil?

Napríklad taký asistenčný psík vie vyzuť ponožku. A to som naučila i Briušku. Deťom

sa to veľmi páčilo, keď im sťahovala ponožky. Či keď zavreli oči a nechali sa psíkmi viesť. Pamätám si i na skúsenosť s jedným dievčatom na vozičku. Volá sa Radka. A keď sme boli u nej doma, predvádzala som jej taký trik s piškótikom. Piškótik sa vloží do dlane a zavrie. A psík začne obližovať prsty dookola piškótika až nakoniec sa tá rúčka otvorí a vezme si ho. Pomáha to na problémy s motorikou. No a Radke som takto dala piškótik a aj niekoľko po jej tele. S tým je spojený rozkaz „môžeš“. Aj to sa deťom veľmi páči. Je to jednoduchý povel, kedy Briuška čaká až jej dovoľíte a potom si vezme všetky piškótiky. To som vysvetlila i Radke, že ona ten príkaz má povedať. A tak sa stalo a Briuška si vzala piškótiky. Ale keď som to predvádzala druhý krát, povedala som to ja. Briuška na mňa pozrela, že čo po nej žiadam a ani sa nepohla. Divila som sa prečo neposlúchla. No potom Radka povedala „môžeš“ a až potom si Bria prišla vziať piškótiky. Briuška si zapamätala, že ma poslúchnuť Radku. Radka z toho mala neuveriteľnú radosť, že poslúchla ju a nie mňa... Bolo to veľmi milené...

Máte nejakú konkrétnu skúsenosť ako ten psík pomohol?

Napríklad sme boli v Bratislave v stredisku pre mentálne postihnuté deti. Boli tam naozaj ťažké postihy a to môže na mnohých ľudí pôsobiť deprimujúco. Bol tam 19 ročný chlapec, ktorý nerozprával, nehýbal sa a len ležal. Prišli sme tam s niekoľkými psíkmi. Briuška vyskočila na kraj postele a k chlapcovej ruke sme dali takého malého bieleho psíka. Vtedy ošetrovatelka zostala veľmi prekvapená. Chlapec pohlol trochu rukou akoby psíka pohladkal a usmial sa. Povedala, že to bolo prvý krát v živote, čo sa ten chlapec usmial. Bohužiaľ ako sme tam prišli i druhý krát, tak posteľ bola už prázdna...

Užitočné odkazy:

Báthoryčkina kvapka krvi: <http://www.cachtice.sk/2012/06/bathoryckina-kvapka-krvi/>

www.cachtickyring.sk

Poučná kniha pre deti TISÍC OČÍ-THOUSAND EYES: <http://www.tisicoci.wz.cz>

47. Kongres INTERSTENO 2009 v Číne:

<http://www.zav.cz/clanek/309-komentar-soni-macejakove.html>

BÁTHORYČKINA KVAPKA KRVI

17. 8. 2013 v Čachticiach

Hlavný program:

- 08:00 - 12:00 Odber krvi
- 10:00 - 18:00 Jarmok remesiel
- 10:00 - 18:00 Tvorivé dielne /
- 13:00 - 13:30 Vystúpenie Taurus Ater
- 13:45 - 14:45 Kapela Patália
- 13:30 - 18:00 Dobová kuchyňa Turus Ater
- 15:15 - 16:45 Cimbalová hudba
- 16:45 - 17:00 Vyhodnotenie súťaže v kreslení
- 17:30 - 19:00 Art music orchestra
- 18:00 - 18:30 Narážanie na kôl Taurus Ater (v priestoroch družstevnej pivnice)
- 19:30 - 20:30 Predkapela kapely Slniečko
- 21:00 - 23:30 Slniečko /námestie/
- 21:30 - 21:45 Ohňová show Taurus Ater (námestie)

Sprievodný program: Prehliadka katakomb, Degustácia vína a gurmánskych špecialít, prehliadka múzea a mineralogickej zbierky, prehliadka pivnice pod umieračikom, lukostreľba, jazda na koňoch, vyhliadkové lety vrtuľníkom, bičovanie, týranie pri železnej panne, výstava poľovníckych trofejí, maľovanie na tvár

Prvý ročník BATHORYČKINA KVAPKA KRVI v roku 2012 v súťaži o Najbrutálnejšiu obeť Alžbety Báthory vyhrali Siamské dvojčatá na svadobnej ceste, ich pes terapeut - čokoládová labradorka Bria a bábätko. Tento rok takáto súťaž nebude, ale ak prídete v nápaditom oblečení z čias Alžbety Báthory, určite potešíte organizátorov ČACHTICKÝ RING.

Každá kvapka krvi zachraňuje životy. Možno práve Vaša kvapka krvi niekomu chýba a preto nečakajte, kým ochorie niekto z Vašich blízkych a lekári Vám oznámia, že by bolo dobre, keby ste darovali krv.

Prvodarcom sa môžete stať práve dňa 17. 8. 2013 na festivale BÁTHORYČKINA KVAPKA KRVI

Akciu z Bratislavy organizuje: Miestny spolok Slovenského Červeného kríža Východné, Bratislava - mesto

Bližšie informácie:

Soňa Macejáková, predsedkyňa Miestneho spolku SČK - Východné – 0944-163651, tisicoci@gmail.com

Ubytovanie z 17. 8. na 18. 8. v prípade záujmu zabezpečím v krásnom ubytovacom zariadení u Kamila, 10 € za noc – dvoj aj štvor – posteľové izby

OČAMI ETNOLÓGA

Krása v jednoduchosti zbytočných riešení

text:

Mário Kadlec

Presne pred rokom som sa dočítal o chlapíkovi, ktorý sa v Spišskej Novej Vsi snažil vyriešiť zbytočný výrub dvadsaťročného stromu. Na mieste, kde si tento strom dovolil pokojne drzo vyrašit', totiž zaberá miesto milým ľuďom zo sídliska, ktorí nemajú kde zaparkovať svoje dopravné prostriedky. Tento muž ponúkol mestu alternatívu, ktorá sa im spočiatku aj pozdávala, ale potom si povedali, že toho drzáňa predsa len vytnú. Spomenul som si na to, pretože som sa teraz dočítal o niečom podobnom – o tom, ako sa ide rúbať v Bratislave. Úprimne, čudujem sa, že je ešte čo. Na severe Indie sa nachádza najvlhkejšie

miesto na zemi. Prší tam veľmi často, a keď sa potoky rozvodnia, nijaký most by tento nápor nevydržal. Ľudia tam však prišli na múdre riešenie, ktoré je v súlade s tým, čo im krajina ponúka. Naučili sa vypletať mosty z konárov a koreňov figovníka. Trvá to síce dvesto rokov, ale výsledkom je, že vedie cez rieku most, ktorý nepoškodí ani rozvodnená rieka. Navyše, korene figovníka spevňujú pôdu a zabraňujú podmývaniu brehov. A čo je najlepšie – vyzerajú fantasticky. Pohľad na dvojposchodový most upletený z figovníka je naozaj uchvacujúci.

Tak mi napadlo, prečo to v Európe funguje naopak. Ľudia sa tu už nesnažia prispôbiť prírode, ale všetko sa musí prispôbovať nám.

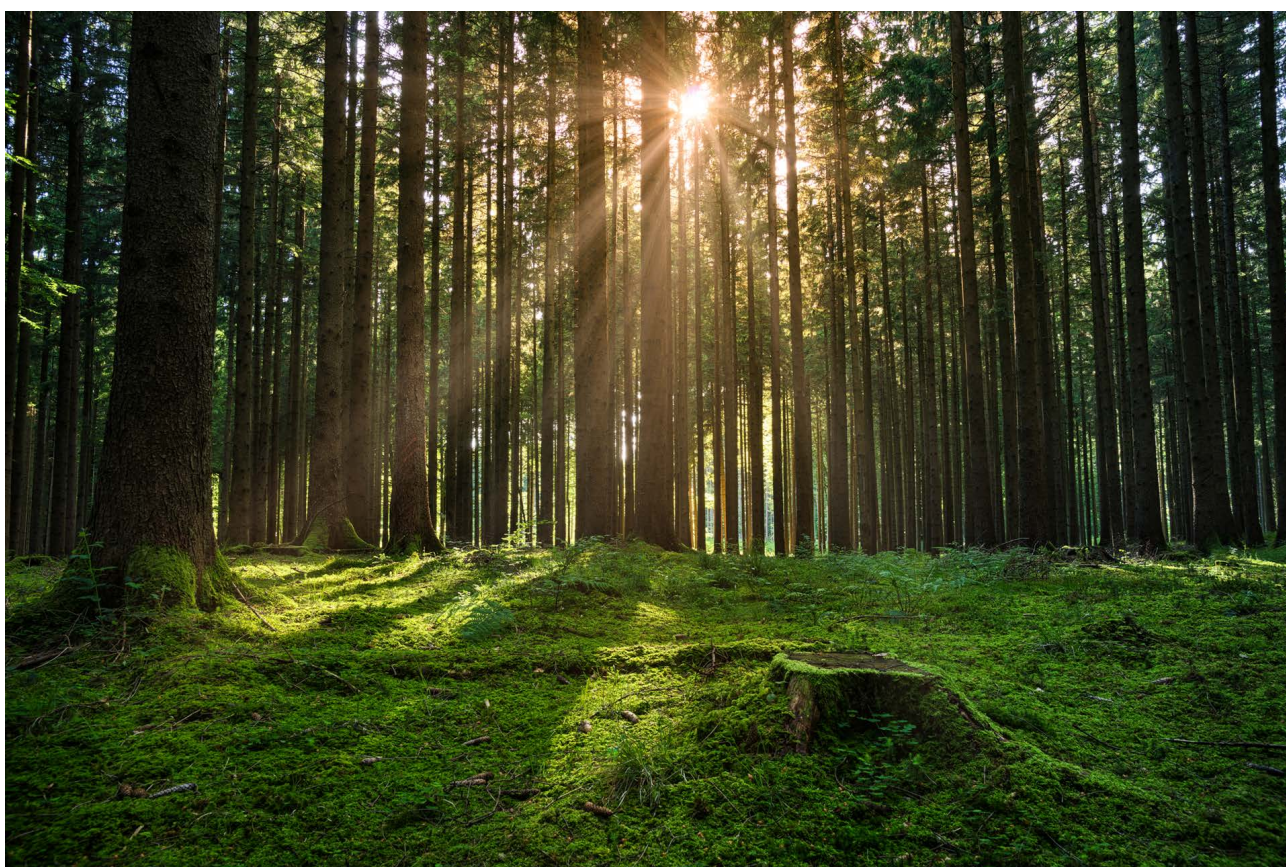
A pritom niekedy stačí tak málo. Jednoducho spraviť s prostredím, kde žijeme, kompromis.

Myslím si, že vždy existuje alternatívne riešenie, a nie je tomu inak ani v prípade plánovaného – zrejme už posledného – výrubu v Bratislave. Nevieť, prečo to v jednej kultúre funguje a v druhej nie... Asi som sa mal lepšie učiť... Alebo sa mala lepšie učiť teta, ktorá výrub schválila, pretože sa ponáhľala na kávu s kolegyňou, a tak nemala čas diskutovať o nejakých al-ter-ne-ta-tívach, či čo to od nej chceli... Alebo sme sa mali lepšie učiť všetci – od iných kultúr, od predkov alebo aspoň z vlastných chýb.

MY, INTROVERTI

TEXT:

Natália Alexandrová

Veľa toho zbytočne nenahovoríme, skupinovým akciám sa dobrovoľne vyhýbame, dávame prednosť času strávenému kreatívnou činnosťou a máme radšej víkendy plné ničnerobenia namiesto nabitého programu. Nie, nie sme votrelci z inej planéty, sme introverti. Pre tých, ktorí medzi nás nepatria, chcem ponúknuť aspoň stručné objasnenie, prečo sme, akí sme, a prečo by to spoločnosť nemala považovať za chybu. (Lebo, povedzme si otvorene, väčšina to za istý hendikep považuje.)

Už z termínu „intro“ vert je, myslím, zrejmé, že sme jedinci orientovaní skôr „dnu“ ako von, čiže radšej žijeme v tom našom takzva-

nom vnútornom, duševnom svete ako v tom skutočnom okolo nás.

Často sa, napríklad, mne osobne stáva, že idem po ulici so slúchadlami na ušiach, popri mne prejde niekto známy a ani si ho len nevšimnem. Mnohí si myslia, že to je znakom ignorácie, ale skutočná pravda je taká, že práve vtedy som vo svojom svete a nič okolo seba nevnímam, nanajvýš hudbu, ktorá je istým soundtrackom toho môjho sveta, celkom ako vo filme.

Ďalším dôvodom, pre ktorý môžeme byť považovaní za čudákov, je ten, že často vyhľadávame radšej ticho a pokoj, preto napríklad nerada sedím cez prestávky v preplnenej jedálni, kde hlasitosť okolia do-

sahuje často dosť vysoké hodnoty, a sedím radšej sama, prípadne s jednou osobou niekde na chodbe. Dochádza teda k tomu, že ak sa ma niekto spýta, či si nesadnem s ostatnými do hlučnej skupinky v hlučnom prostredí, tak prirodzene odmietnem. Nie však preto, že by mi ľudia vadili a som nejaký odlúd, ale skôr preto, že mám rada pokoj. (Na hodine sa nám ho vždy veľa neujde, s tým rozhodne musíte súhlasiť.)

Nám introvertom takisto všetko obyčajne dlhšie trvá, väčšine z nás, preto okolie niekedy stráca s nami trpezlivosť. Je to hlavne preto, že nad všetkým usilovne premýšľame a chceme mať vo všetkom poriadok a stopercentnú istotu, že máme všetko správne. Znamená to teda, že nikdy nekonáme impulzívne, angličtina má pre nás taký pekný prívlastok, ak dovolíte, nebudem ho prekladať, a tým je „thinker“. Preto sme taktiež lepší v písomnej komunikácii ako v tej ústnej.

Tým sa dostávam k tomu, že introverti neradi komunikujú cez telefón. Väčšina ľudí má radšej telefonický rozhovor ako sms správy či emaily. Ja, napríklad, ako je pre introverta typické, telefonáty vyslovene nenávidím. Mám doslova strach aj z takejto bežnej činnosti, pretože mi nedovoľuje veľmi premýšľať, keďže mám druhej strane okamžite odpovedať. Mám radšej, ak mi je dopriaty čas a priestor nad odpoveďami uvažovať, čo sa môže zdať veľmi zvláštne, ale pre väčšinu z nás je to normálne.

Asi najväčšou nočnou morou introverta je, ak ho pozvú na nejakú spoločenskú akciu. V tom okamihu začne premýšľať o možných spôsoboch, ako by sa mohol vyhovoriť. Ako

už som povedala, nie je to spôsobené tým, že by nemal rád ľudí. Nás introvertov takéto akcie, ktoré väčšinu extrovertov nabijú energiou a dobrou náladou, naopak vyčerpávajú. V skupine je pre nás ťažké rozhodnúť sa, na koho zamerať pozornosť, a klebety a rozhovory o jednoduchých každodenných problémoch nás nudia.

Typický introvert si predstavuje ideálnu zábavu ako čas strávený s jedným človekom, s ktorým môže hovoriť o hlbších, zmysluplných témach pri prechádzkach v prírode, prípadne čas strávený v spoločnosti umenia (hra na hudobný nástroj, čítanie zaujímavej knihy, tanec, maľovanie atď.).

Byť introvertom sa pre zmienené fakty môže ľuďom zdať ako nevýhoda, ja to však vidím inak. Mnohí sa ma snažili prehovoriť k tomu, aby som s tým niečo robila, ale mne to takto vyhovuje. Aj introvert sa občas rád premôže a vyjde si do spoločnosti, aj keď potom nevyhnutne potrebuje svoju porciu ticha a pokoja. Introverti sú ľudia kreatívni, hlbaví a s hlavou večne v oblakoch. Ich vlastný svet je plný harmónie a farieb. Navyše vďaka tomu, že nemajú stálu potrebu mlieť ako kolovrátok, dokážu byť skvelou bútlavou vrbou a naslúchať ostatným bez toho, aby ich súdili. A čo je podľa mňa najväčšou výhodou, dokážu byť sami so sebou bez toho, aby sa nudili. No nie je to prosto efficientné?

A na záver ešte jeden odkaz pre tých, čo patria medzi nás. Nebojte sa ľuďom vysvetliť, že ste odlišní, možno vás nepochopia, ale aspoň budú vedieť, že to nie je chyba, ale že ste to vy, a vám to tak jednoducho vyhovuje.

ZUMBA

text:
Miška Šeriková

Zumba, to je spojenie dobrej hudby, tanca a zároveň aj športu. Ovládla mnohé krajiny a taktiež sa objavila aj na Slovensku. Zažila veľký boom a aj postupný pád. No ešte stále jej v mnohých mestách aj dedinkách holdujú mnohé dámy aj slečny. Veď prečo nie? V každom z nás hudba vyvoláva rôzne emócie a práve zumba vo vás môže navodiť len tú najlepšiu náladu. Je energická, zábavná, rýchla (pomalšia), vzrušujúca i oddychová. Spojenie skvelej choreografie a hodinky cvičenia vám príde ako päť minút. Pre tie menej tanečne zdatné dámy... Nemusíte sa vôbec báť! Tu sa zdokonalíte, naučíte rôzne pohyby, kroky a budete sa cítiť oveľa sebavedomejšie. Taktiež spoznáte nových ľudí a nájdete si nové kamarátky. Mnoho inštruktoriek usporadúva takzvané „zumba party“, kde si môžete 3 hodinky „zamakať“ a dať zo seba úplne všetko. Mnoho dievčat zumba spojila natolko, že každoročne chodievajú na spoločné „zumba dovolenky“. Nielenže prídu krásne opálené, ale aj s dobrým pocitom, že celý pobyt neležali len tak na pláži. Pre dámy, ktoré by chceli začať chodiť na zumbu, som pripravila zopár miest, kde sa precvičuje zumba:

TEAM AEROBIK & SPINNING

Športová 15 (vchod z Kollárovej ulice, z parkoviska SPP) Trnava

<http://www.spinningtrnava.com/rozvrh-a-cennik-spinning-aerobik>

JANA DOMIČ

J. Bottu č.2 Trnava

<http://www.aerobicno1.sk/>

OLYMP HEALTH CLUB

Business Centrum Aquapolis

Piešťanská 3 Trnava

Quo vadis

Spartak

Trnava?

text:

Patrik Petko

V prvej časti sme si zbilancovali históriu Spartaka a pomaly prešli až k súčasnému stavu v klube. V dnešnom článku by som sa chcel venovať histórii nedávnej a stavu, ktorý pomaly vzniká na našej futbalovej scéne. Prečo a kto vlastne je za to z nemalej časti zodpovedný?

Odpoveď je celkom jednoduchá a odôvodniteľná – médiá.

Zo slovenských médií sa totiž objektívnosť akosi vytráca. Keď som bol menší, tak som si myslel, že to je len moje subjektívne videnie, no mám veľa známych, ktorí majú v sebe kus objektívnosti a potvrdili mi moje obavy. Aj bez nich by som na to už dávnejšie prišiel. Korupcia je problémom všade na svete, potvrdilo sa to naposledy na gréckom prípade, keď Kavala a Olympiakos Volos boli disciplinárnu komisiou preradení do nižšej gréckej súťaže. Samozrejme, to nebol prvý ani posledný prípad, najznámejším je preradenie slávneho Juventusu Turín do Serie B pár rokov dozadu. Preto je podľa mňa naivné si myslieť, že naša Corgoň liga je čistá ako lalia. Už dávno nie... Už v sezóne 1996/1997 nebolo všetko s kostolným poriadkom, bohužiaľ, na našu hanbu, vtedy bol do prípadu zapletený aj náš Spartak. Zápas z Rimavskej Soboty bol však ešte dlho po jeho odohratí

predmetom mnohých diskusií, spomínal som ho i minule, nerád by som ho otváral znovu. Je to iba malá pripomienka špiny na našich trávnikoch...

Treba však objektívne priznať, že národ vám tlačí do hlavy aktuálne iba jeden klub. Naše bulvárne denníky (pre mňa iba kusy farebného papiera, ktorý sa oplatí kúpiť, iba keď vonku silno prší a človek už nemá inú možnosť) je aj škoda spomínať, pretože tie si vždy nájdu iba to zlé. Ja netvrdím, že trnavský fanúšik je mierumilovné chúďatko, osočované zo všetkých strán, lebo k tomu máme ďaleko. V „červeno-čirnej“ rodine sa taktiež nájdu čierne ovce, ktoré nám robia zlé meno, no 95 % fanúšikov takých naozaj nie je, mali sme to možnosť vidieť aj mnohokrát v našej bohatej histórii. Minulý rok na Pasienkoch, zhruba 1500 najvernejších prišlo podporiť svojich miláčikov a vytrvalo povzbudzovalo cez silný vietor, cez dážď. Napriek nepriaznivému stavu si tí ľudia išli hrdlá vykričať, aby ukázali svoju zaniatenosť k Bílim Anđelom. Čo však prvé uvidím ráno, keď otvorím noviny, je tých pár Trnavčanov (približne 20), ktorí prehrali boj s alkoholom alebo vlastnou morálkou a začali nezmyselne vytrhávať lavičky... a tak je to vlastne vždy. Aby Slovensko videlo, akí sme my lotri a vandali. Všetkých nás nahádzte do jedného vreca...

To však bolo slávy, keď sa v rámci Ligy Majstrov na Pasienkoch zišlo 9200 divákov. Na Bratislavu a celkovo naše pomery naozaj vysoké číslo, to áno. Nič iné som nečítal, len fantastické domáce publikum hnalo svojich dopredu (samozrejme, len do stavu 0:1), akú úžasnú atmosféru vedia Slovanisti vytvoriť. Neoponujem, netvrdím, že nevedia. Dokážu vytvoriť dobrú kulisu, no nezdá sa vám, že v médiách je to u nich vždy niekoľkonásobne nafúknuté? Na porovnanie tu máme hneď následný deň hraný zápas medzi Spartakom a bulharským Levski Sofia, kde domáci megakotel povzbudzoval naplno celých 120 minút a ani v prestávkach medzi polčasmi nepoľavil. Začiatkové choreo, ktorým sa prezentovala vypredaná (a dnes už nebohá) severná tribúna, bolo veľkolepé, povzbudzovanie celej tribúny samozrejmosťou, navyše po góle na 1:1 sa k severnej pridal celý štadión a zimomriavky behali všade po tele. O tom všetkom som sa však na ďalší deň dočítal iba z článkov, kde poskytli rozhovor samotní trnavskí hráči. Objektívne zhodnotenie toho, že vyradenie Levski má na svedomí aj dvanásť hráč Spartaka, spomenuté nikde nebolo.

Nakoniec nám ostali slovenské televízne stanice, z ktorých súkromné už dávno ignorujú Trnavu ako súčasť slovenskej ligy, nedávnejšie sa k nim pridala aj tá posledná súkromná a celoslovenská zároveň. Po spomenutom zápase Slovana v Lige Majstrov sme mali možnosť sledovať 10-minútové šoty o zápase, vyjadrenia aktérov k zápasu, vyjadrenie trénera, polemiky, prečo dopadol zápas neúspechom, kde nastala chyba, čo bolo treba urobiť inak, atď atď, navyše v pravidelných intervaloch, čiže nebolo možné nevidieť belasých v akcii, ak ste mali čo i len na chvíľku naladenú onú stanicu. Po zápase s Levski som prišiel domov a hneď zapínal práve túto televíziu v nádeji, že niečo podobné bude nasledovať i dnes. Prvoradá však bola Senica a jej vypadnutie proti Salzburgu, trnavský Spartak si následne vyslúžil „výnimočných“ 30 sekúnd slávy v spravodajstve tejto TV. Na ďalší deň v novinách zaoberajúcich sa športom prvých osem strán venovaných belasému nešťastnému vypadnutiu... až na deviatej strane sme sa ocitli my. Na deviatej a koniec. Nechcem podceňovať slovenské kluby, ale ako často sa stáva, že vyradíme

klub na úrovni Levski Sofia, ktorý pravidelne hráva skupinovú fázu Európskych pohárov? A predsa si zaslúžime iba jednu osminu oproti Bratislavčanom v celonárodných novinách?

Pýtam sa - chcel som priveľa, ak som očakával ovácie na našu adresu? Ďalej, ako je možné, že belasí inkasujú v oboch zápasoch na domacom trávniku v Lige Majstrov červenú kartu, keď sa im to nestane v 18ch zápasoch v domácej súťaži? Ako je možné, že Trnava sú v rozmedzí štyroch zápasov v Európskej lige odpískané tri penalty, keď to sa im nestane pomaly za celú sezónu odohranú v Corgoň lige? Vravíte si, že to je náhoda? Podľa mňa je v tom akosi podozrivo veľa náhod, až to asi ani náhoda nebude. Kto zažil spomínaný zápas na Pasienkoch, tak mu nemohol utiecť boxeristický prejav Filipa Šeba v 6.minúte, za ktorý mal byť bez lútości vylúčený. Je to však zase pani Náhoda, ktorá zahrala do karát Slovanu a zapríčinila, že sa trojica rozhodcov zrovna pozerala niekam inam a zákrok prehliadla. O dvoch silno diskutabilných zákrokoch v 16-ke nehovoriac...

Týmto som len chcel zhrnúť, ako sa my tu v Trnave cítime, neprajnosť a nezájum k lige sa u veľa ľudí stupňuje, pretože sa môžete snažiť akokoľvek, no na Slovensku vyhrávajú aj tak len peniaze a hlavne vplyv a moc. Preto počas cestovania na zápas do Bratislavy sa neobávate, že aký výkon podajú vaši chalani, ktorým držíte palce, ale aký výkon sa udeje ešte v šatniach pred zápasom... a očakávať stále len čím budete poškodený, nie je zdravé. Zatiaľ s každým, s kým som sa pustil do debaty o slovenskom futbale, mi dal aspoň z časti za pravdu. Mal možnosť sa stretnúť aj s človekom, ktorý patrí k jadrú šošonov... a v Žiline tiež neboli nadšení tým, ako s nimi zaobchádzala disciplinárna komisia v roku 2011. Ale to už je téma na ďalší článok a odkláňa sa od toho, kam kráča trnavský fanúšik, trnavský Spartak. Nech si každý rieši svoje vlastné problémy. Preto vás vyzývám, aby ste mali oči otvorené a neverili každej správe, o ktorej sa dočítate. Realita je totiž častokrát iná... futbal by sa mal hrať pre radosť, a nie pre peniaze. To však pravdepodobne ostane len zbožné pranie fanúšikov Spartaka.

MÚZIKA

text:

Marián Radošovský

BEANS & BULLETS

Zdravím všetkých hudobných fajnšmekrov...

Jednou z vecí, ktoré na hudbe milujem, je hľadanie. Hľadanie niečoho nového, alebo skôr originálneho, a to zvlášť dnes, v dobe, kedy sa vykráda snáď aj to, čo sa vykradnúť ani nedá. A potom, logicky, milujem ten pocit, keď niečo také nájdem (aj keď dnes už bohužiaľ horko-ťažko).

Presne tento pocit mi dopriala skupina, ktorú vám teraz predstavím. Ide síce o personálne veľmi skromnú, no až výnimočne originálnu partiu. Reč je tentokrát o skupine Beans and Bullets z Trnavy.

Skupinka troch chalanov, ktorí dokázali spojiť nespojiteľné - prvky bluesu, rocku a až neuveriteľne nadupanú rýchlu rytmiku s jemným, dovolím si tvrdiť, nádychom metalu. Keď sa vám zdá, že to znie nemožne, rozhodne odporúčam túto partiu vyhľadať a presvedčiť sa, pretože taký „koktail“ hudobných farieb a chutí, to vám môžu namiešať jedine Beans and Bullets.

Snáď najvýraznejším poznávacím znamením je, že Beans and Bullets hrávajú bez basového gitaristu. Čo je však na tom ešte zaujímavejšie, je fakt, že bežný poslucháč by túto skutočnosť snáď len veľmi ťažko postrehol, a to vďaka vysokej muzikálnej úrovni a zohratiosti bubeníka Petra Mikuška s gitaristom Michalom Mandákom, nakoľko toto duo za pomoci frontmana a speváka Jakuba Daniša

doprevádzajúceho sa brilantnou, precítenou hrou na ústnu harmoniku, dokáže dokonale vyplniť tento „chýbajúci“ priestor.

Skupina vznikla na jeseň v roku 2012 po rozpade skupiny Křdel divých Adamov a po odchode bubeníka Petra Mikuška z kapely The Downhill.

Viac si však o tejto „exotickej“ a nesmierne energetickej kapele môžete prečítať práve teraz...

Beans and Bullets

Beans and Bullets - to je trnavská blues-rocková skupina hrajúca od jesene roku 2012 v nasledujúcom zložení:

- Jakub Daniš - spev, ústna harmonika
- Michal Mandák - sólová gitara
- Peter Mikušek - bicie nástroje

1. Chalani, prečo práve „Beans and Bullets“?

Názov bola téma, ktorá nás sprevádzala veľmi dlho. Nevedeli sme vymyslieť nič, čo by malo v sebe energiu, originalitu a aj nejaký význam. Raz som si pozeral slovník vojenského žargónu a našiel som tam „Beans and Bullets,“ čo znamená zásoby. Chalanom sa to pozdávalo, tak sme teda „Beans and Bullets“ (Peter)

2. Odkedy fungujete a ako vlastne skupina vznikla?

Po rozpade KDA (Křdel divých Adamov) som rozmýšľal, ako ďalej pokračovať. Chcel

som skúsiť niečo nové a niečo, čo by bolo pre ľudí zaujímavé. Oslovil som teda môjho dlhoročného spoluhráča Jakuba Daniša, či by do toho nešiel... Tak sme začali skúšať v dvojke, spravili pár skladieb a začali sa obzerať po ostatných členoch kapely. Keďže sme chceli, aby to bolo zaujímavé, rozhodli sme sa, že to vyskúšame iba s bubeníkom. Po niekoľkých mesiacoch hľadania a skúšania rôznych bubeníkov, natrafili sme na Peťa, s ktorým od jesene 2012 hráme dodnes. (Mišo)

3. Ako sa za ten čas pomenila zostava skupiny?

Ako BnB hráme stále v tejto zostave - gitara, harmonika, bicie. (Michal)

4. Aké sú vaše hudobné vzory/interpreti, ktorí vás inšpirujú?

Hudobných vzorov je mnoho. Myslím, že každý je v kapele iný. Michal s Kubom sú si bližšie, čo sa týka hudby, no aj tam, verím, že sú rozdiely. Ja som tam ale asi najviac takpovediac „mimo“. Ja, chalan vyrastajúci na glam rocku, prevažne KISS a neskôr modernom hard rocku či metale, ocitol som sa medzi Jimi Hendrixom, ZZ Top, Led Zepelin a rôznymi bluesovými umelcami, ktorých moc nepoznám. Čo nás spája je ale Pearl Jam,

či Rage Against The Machine... (Peter)

5. Aké sú vaše doterajšie úspechy? (koncerty, albumy, demá)

Máme za sebou už nejaké úspechy v kariére s bývalými skupinami, tak ako ja s Mišom s KDA, tak aj Peťa so skupinou The Downhill, či aj bez nich. Ja s Mišom máme za sebou 3 skladby skupiny Křdel divých Adamov na sampleri Slovenskej bluesovej spoločnosti číslo 7, vystúpenie na hlavnom pódiu festivalu Blues Alive XVI, tiež s KDA. Ako BnB sa ešte len rozbiehame a dúfame, že to najlepšie je ešte len pred nami (Kubo)

6. Aké sú vaše plány do budúcnosti?

Veľa koncertov! Najlepšie celoplanetárne turné (Kubo)

7. Čo by ste na záver odkázali čitateľom nášho časopisu?

Nech počúvajú dobrú hudbu. Je to otrepaná fráza, ale myslím to vážne (Peter)

Ak vás Beans and Bullets zaujali a máte chuť si vypočuť ich tvorbu, prezrieť ich fotografie, rôzne videá, či zoznam koncertov, alebo im hoci len niečo odkázať, rozhodne neváhajte navštíviť ich stránku. Nebudete ľutovať:

www.facebook.com/beansandbullets

Beans and Bullets, to sú: (zľava): Michal Mandák, Jakub Daniš, Peter Mikušek

Kruhy v obilí

text:

Veronika Žáková

Určite ste už počuli o kruhoch alebo úžasných obrazoch, ktoré vzniknú za jedinú noc v poliach po celom svete. Aj rôzne názory na to, ako vznikajú, že ich spôsobuje napríklad guľový blesk, vandali, ktorí sa nudia a len si z ostatných chcú vystreliť a bavia sa na tom, ako farmárovi zničia úrodu a on si chudák myslí, že jeho pole navštívili mimozemšťania, a ani nepodá trestné oznámenie, lebo nemá na koho. Ale ako to, že potom zvrchu vyzerajú neveriteľne symetricky a akoby boli na pole namaľované zvrchu, ako to, že vyzerajú tak impozantne? Alebo ich vytvárajú naozaj mimozemšťania a naozaj nám chcú niečo povedať? Je to snáď odkaz? Vesmír je obrovský. Naozaj nás navštevujú cudzie bytosti omnoho vyspelejšie ako my a snažia sa nám niečo povedať? Ak áno, je pozitívny alebo je to len odkaz, koľko času nám ostáva, kým sa sami zničíme alebo oni zničia nás? Každopádne okolo kruhov v obilí bol a ešte stále je závoj záhadnosti a tajomna. Nikdy nebol zachytený žiadny dôkaz o tom, ako vznikajú, ale existuje mnoho záznamov o svetlách nad poľom, ktoré sa náhle objavujú a miznú a pohybujú sa akoby bezcieľne.

Pokiaľ veríte v nadprirodzené bytosti, ponúka sa pre vás možnosť, že kruhy v obilí vytvárajú víly. Ako? Uvediem príklad – predstavte si, že do zajtra musíte napríklad opraviť celé sady šperkov, hodinky, ušit veľké množstvo oblečenia, proste urobiť veľa práce

za krátky čas. Viete, že to nestíhate. Pomocou kúzla vyvoláte víly. Spíšete s nimi zmluvu. Podobne ako zmluva s diablom, niečo za niečo. Ony za vás odvedú prácu, vy sa pokojne vyspíte, ale ony od vás budú na oplátku niečo žiadať. A najčastejšie, ak nemáte pre ne nič cenné, je to váš prvorodený syn (ak ho máte). Načo ho chcú, to vám nepovedia. Preto ak vám ho vezmú, čo sa určite stane, lebo sú to čarovné bytosti, a navyše pekné potvory, môžete sa pri náhlom zmiznutí syna vyhovoriť, že ho uniesli mimozemšťania. A ak im bránite v splatení vášho dlhu, obrazom v obilí vám pripomínajú svoju prítomnosť a vašu dohodu s nimi. Preto aj tie svetlá na nočnej oblohe. Ich telá žiaria, hlavne krídla, vyzerajú ako guľový blesk, pretože sú skryté pod svetlom. A to náhle zmiznutie a objavenie v poli... Sú to predsa čarovné bytosti. Nemusia to byť hneď mimozemšťania. Ak sú skutočne takí inteligentní, ako o nich tvrdíme, aký druh odkazu by nám nechávali, prečo by sa vôbec obťažovali? Veď pre nich sme ako pre nás mravce a mravcovi nebudete predsa vysvetľovať, ako trebárs funguje mobil.

Tento nádherný fenomén predstavuje kus umenia. Ak sa zaujímate o túto tému, odporúčam Vám pozrieť si zaujímavý dokument Rok 2012 Mayská proroctví a kruhy v obilí.

VITASTE V TRNAVE

2. časť

text:
Patrik Petko

Niekedy sú konkrétne miesta málo. Oveľa viac znamenajú tie najobyčajnejšie veci, zázraky, z ktorých sme si spravili bežné súčasti života a nevnímame ich. Sú všade okolo a je jedno, kde ste. V zahraničí, v Tatrách, v Karpatoch či v Trnave. Stačí mať len kúsok citu a zdravej pobláznenosti a výsledok sa dostaví. Odpoveď je v prírode, ktorá nás obklopuje.

Chcel by som sa vopred poďakovať za pomoc pri článku osobe, ktorá mi v živote ukázala nesmierne veľa – Tatiane Danišovičovej.

Dnes blúdím uličkami len tak bezmyšlienkovite. Vypadnúť z centra von, niekam za oddychom, kde je všetko zelené a voňavé,

niekde, kde ľudia hľadajú útočisko pred stresom mesta.

Viem, kam idem, nemusím ani nad cestou rozmýšľať. Od malička tam chodím. Naši ma tam brávali často. To popri dlhej ceste, ktorá vyprevádza Trnavu, už stojí nová obytná štvrť, ktorá tu vyrástla ako huby po daždi.

Kamen-
ný mlyn (Tr-
navčanmi prezývaný
jednoducho Kamenáč) také-
to útočisko poskytuje.

Navyše nejdem sám, dievčina s foťákom po-
behuje kde-tu okolo mňa a fotí všetko krásne,
čo jej príde pod ruku. Je také nádherné po-
zorovať prírodu ako sa prebúdzajú všetkými
farbami.

Život začína pulzovať, všetko sa hýbe a šumí,

stromy sa prebrali po dlhej zime a opäť sa na
nás začínajú usmievať.

Po miestnom ihrisku sa potulujú deti a ich
rodičia posedávajú stranou. Chutí im práve
dopečená klobáska. Nech im chutí. Opäť nás
zohrievajú lúče slnka, ktoré začína pomaly
zachádzať za obzor.

No na ľudí dnes nemám veľmi náladu, s ko-
legyňou s foťákom kráčame takmer mlčky,
vnárame sa do tieňa lesíka a hľadáme pekné

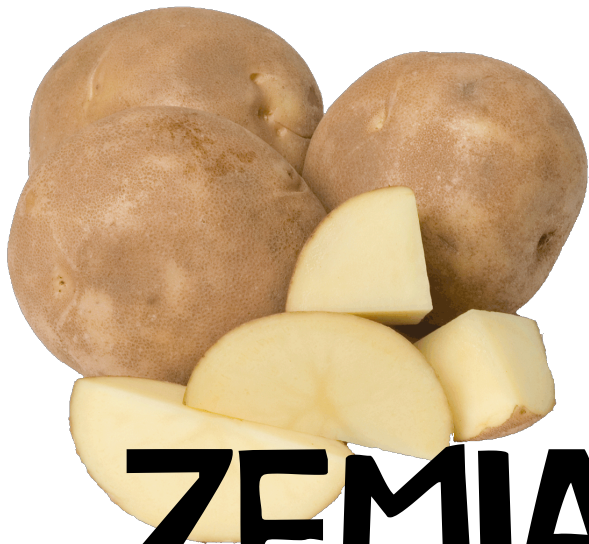
zábery. Či už pre oko a naše potešenie alebo pre potešenie tých, ktorí si budú fotky prezerat'. Je tu akýsi plot. Za ním sa nachádzajú aj zvieratká, ktoré v meste nemáme šancu vidieť, no sú akési plaché, možno sa pomaly chystajú spať.

Traja psičkári nám idú oproti. Vedľa nich starobylé schody, ktoré nevedú nikam, no pripomínajú vyšpičkové scény trilógie Pána prsteňov.

A po okolí toľko krásnych kvietkov. Človeku to nedá neskrčiť sa, neprivoňať, nekočať sa... pridávame však do kroku, chceme stihnúť ten krásny západ nad trnavskými ja-

zierkami. Je v ňom toľko spomienok.

Pomaly sa utápajú už nie práve v najčistejšej vode. Škoda ako človek všetko nivočí a neváži si. Dopáli mu to, až keď bude neskoro. A všetky krásy sa stratia. No ešte stále sú tu. A kto chce, si ich nájde.

ZEMIAKOLANDIA

text:
Karol Horníčok

NAJLEPŠIE SÚČASNÉ SERIÁLY

MAD MEN

V roku 2007 prišli tvorcovia na neuveriteľnú myšlienku. Predstaviť súčasným divákovi atmosféru 60. rokov. Seriál sa odohráva v prostredí reklamnej agentúry, v ktorej vládnu muži a kde ženy sú len doplnkami alebo sekretárkami. Dej sa krúti okolo záhadného, no extrémne talentovaného Dona Drapera, ktorý má všetko. Úspech, kariéru, peniaze, krásnu ženu, 2 deti, milenky, no i niečo navyše – minulosť...

Prostredie je veľmi autentické a človek priam cíti cigaretový dym (v 60. rokoch sa totiž fajčilo všade, a hlavne veľa). Je pozoruhodné sledovať, ako veľa sa toho navonok zmenilo, no pritom ostalo stále rovnaké.

NEW GIRL

Učiteľka Jess dosť kurióznym spôsobom zistí, že ju podvádza frajer, a tak sa rozhodne zmeniť svoj život. Nasťahuje sa do bytu k trom chlapom. Už len to, že je v ich spoločnosti jedinou ženou, so sebou prináša neuveriteľné množstvo komických situácií. Špeciálne ak je niekto taký bláznivý a plný kreatívnych nápadov ako Jess. A ako to už v živote (amerických sitkomoch) býva, časom si všetci štyria vybudujú špeciálny vzťah plný porozumenia, podpichovania, hádok, ale predovšetkým vtipných momentov.

GLEE

O Glee by sa laicky dalo povedať, že sa zaraďuje k typickým americkým seriálom určeným tínedžerom. Je síce pravda, že rieši témy, ktoré z prostredia strednej školy nezmiznú asi nikdy (tehotenstvo spolužiačky, šikana, školské plesy, homosexualitu), no Glee ponúka ešte niečo viac. Už len nápad predstaviť show ako muzikál je geniálny. Skupinka outsiderov založí spevácky klub a pokúsi sa o zmenu dlhoročnej školskej hierarchie, v ktorej vládnu futbalisti, roztlieskavačky a agresívna trénerka Sue Sylvester. No nech už sú postavy pozitívne alebo negatívne, všetkých spája jedna vec – túžba prejaviť svoj smútok i radosť spevom a tancom.

BATES MOTEL

Úprimne sa musím priznať, že som si na tento seriál ešte nenašiel čas, no určite to rýchlo napravím. Už myšlienka režiséra ma zaujala. Čo predchádzalo udalostiam, ktoré sa odohrali vo filmovom megahite Psycho? Áno, ak vám je meno Bates povedomé, vedzte, že skutočne ide o Normana Batesa, ktorý vo filme Psycho zabil svoju matku a potom sa za ňu vydával. Seriál označovaný ako prequel (z angličtiny dej, ktorý predchádza úspešnému filmu) zobrazuje Normana s jeho mamou, ktorí sa rozhodnú kúpiť a opraviť opustený motel. Bývajú v starom dome v susedstve a verte, že obe budovy ukrývajú množstvo tajomstiev.

VEDELI STE, ŽE:

- Britská kráľovná Alžbeta II. sa stala 1. kráľovnou a zároveň kvalifikovanou mechaničkou v histórii?
- Vďaka špeciálnemu prístroju sa voda môže využiť na nabíjanie mobilných telefónov alebo na napájanie autobatérie?
- Hoci je známe, že ostré jedlá zrýchľujú metabolizmus, paradoxne nás v lete ochladzujú?
- Že honba na čarodejnice sa končí až po roku 1766?
- Piesková či prachová búrka je zvláštny atmosférický jav, kde je vplyvom pohybu vzduchu zdvíhaný do atmosféry drobný prachový materiál, väčšinou piesok?
- Kráľovná Alžbeta I. už ako 10-ročná písala plynulo po latinke, hovorila po francúzsky, taliansky a učila sa po grécky?
- Jednu z najprestížnejších (a najdrahších) škôl ETON založil Henry VI. ako verejnú školu pre deti z chudobných rodín, kde sa vzdelávali zadarmo?
- Francúzsky bozk bol v stredoveku považovaný katolíckou cirkvou za závažný hriech?
- Za vznik AIDS vraj môže šimpanz?
- Najväčšie múzeum venované jednému druhu syra majú v Taliansku?

SÚČASNÁ DIVADELNÁ SCÉNA V ŽILINE

Mám pocit, že divadlo v poslednom období zažíva akúsi renesanciu. Ľudia akoby sa rozhodli dať umeniu druhú šancu a hromadne sa hrnú na predstavenia. Aspoň v Žiline to tak pôsobí. Posledné dva roky už pomaly ani nemôžete dobehnúť len tak 30 minút pred predstavením a dúfať, že tam budú mať pre vás voľné miesto. Nebudú... Žilinské mestské divadlo je takmer vždy do posledného miesta zaplnené. Či už ide o domácu hru, zahraničnú alebo len malú

nezávislú produkciu. Ja sám ako veľký divadelný fanúšik sa na plnú sálu dívam s istým potešením a svojím spôsobom sa cítim pyšný na ľudí, ktorí si prišli dopriať trochu kultúry. A keďže tu už Žilinské mestské divadlo spomínam, rozhodol som sa predstaviť niektoré z najlepších súčasných hier, ktoré ponúka vo svojom repertoári.

JÁNOŠÍK 007

Táto hra už podľa svojho názvu pôsobí trochu kontroverzne. A pravdu povediac, niekedy aj je. Ponúka totiž iný pohľad na nášho národného hrdinu. Jánošík bez ornamentov, bez vrkočov, ostrihaný, vyzlečený z typického kroja, zbavený valašky, ale zato vyzbrojený novými zbraňami a v čudnom odevu. Objavený spis odkryje mnohé tajomstvá...

BABYBOOM

Divadelné predstavenie ponúka pohľad na 3 dvojice, ktoré sa v rovnaký deň (na Vianoce) stretli v nemocnici. Všetci sú tu, aby na svet privítali nového človečika. No každý to prežíva inak. A nie každý je z toho nadšený. Výborná hra, v ktorej sa miešajú opozitné postoje a názory na pôrod a rodičovstvo ako také.

MOBIL

Dej sa odohráva v jeden deň a zobrazuje iba štyri postavy. Hoci sú rôzneho veku, jedno majú spoločné – svoj život si nevedia predstaviť bez mobilného telefónu. Autor brilantne zobrazuje súčasnú generáciu ľudí, ktorí vzťahy a osobné stretnutia vymenili za tie internetové a mobilové. Teroristický útok na letisko všetkých spojí zaujímavým, no rozhodne zvláštnym spôsobom.

POLOVAČKA NA LOSY

Hra z pera poľského dramatika Michala Walczaka si servítku pred ústa rozhodne neberie. Zosmiešňuje všetko a na všetky spôsoby. Pri jej sledovaní som sa neubránil pocitu, že autor sa inšpiroval americkým filmom Svokor je lotor. No v konečnom dôsledku jej to neuškodilo. Dielo pôsobí vtipne, a pritom nie povrchné. Spája motív lásky, chýb, ktorých sa dopúšťame, snahu zapáčiť sa i minulosť, pred ktorou len tak ľahko neutečieme.

foto: divadlozilina.eu

ČÍTAJ

issuu.com/parazolUCM
ff.ucm.sk/sk/studentske-casopisy

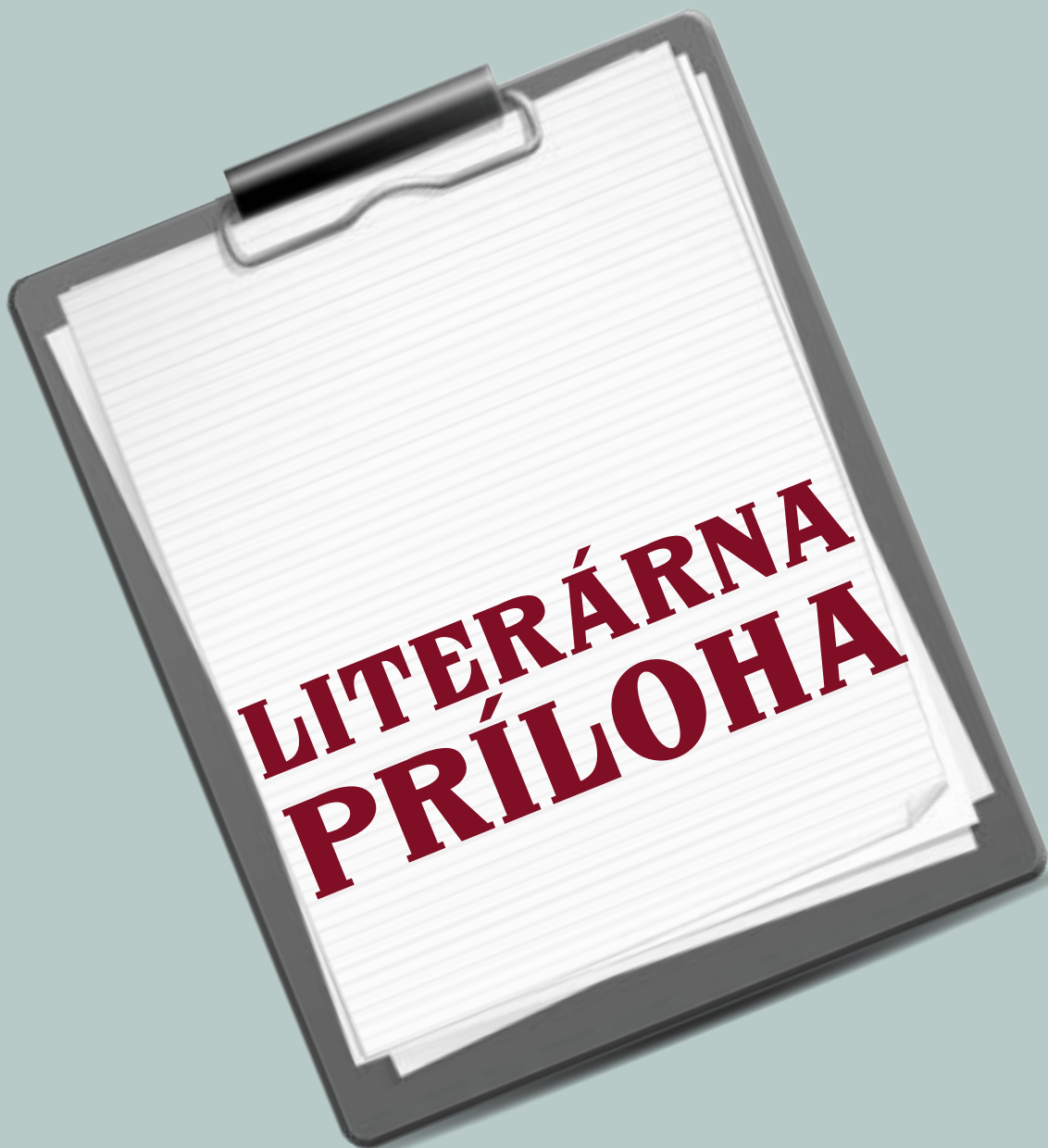
PÍŠ

parazol.ucm@gmail.com

LAJKNI

facebook.com/parazolUCM

PARAZOL

2013

SPISOVATEĽSKÁ SÚŤAŽ

Organizátori:

Časopis Parazol,
Vedenie FF UCM.

Porotcovia:

Dana Hlavatá (slovenská spisovateľka),
doc. Daniela Petříková, PhD. (KAA),
PhDr. Marián Kamenčík, PhD. (KSJL),
Mgr. Martin Štreba, PhD. (KSJL),
Mgr. Peter Naščák, PhD. (KSJL).

Milí čitatelia. V druhom semestri sme vyhlásili súťaž pre všetkých s talentom a chuťou písať. Môžem spokojne prehlásiť, že vás prispelo hojne. Zúčastnilo sa 25 húževnatých spisovateľov, ktorí nám poslali 33 básní a 13 poviedok.

Porotcovia to mali ťažké. Bez toho, aby vedeli koho hodnotia a z akej katedry, museli vybrať svojich favoritov na 4 miesta a zhodnotiť ich (konkrétne posudky sme posielali každému súťažiacemu zvlášť). Názory sa rôznili, takže sme nakoniec rozhodli, že spočítame hlasy (prihliadajúc i na konkrétne miesto) a podľa toho zostavíme výsledky.

Držiac v ruke papier s výsledkami som sa finálne vybrala za pani tajomníčkou našej fakulty (Mgr. Barbora Vyskočová), aby mohla skontaktovať výhercov a odmenila ich náležitými sumami 80, 50 a 30 eur v oboch kategóriách. Rozhodla som sa pridať do súťaže ešte štvrté miesto s vecnou cenou, keďže sme do daru dostali pre súťaž dve knižky i s podpisom od autorov.

To však nebolo všetko. Pani tajomníčka ma potešila zaujímavou správou. Na pamiatku pre všetkých tých, ktorí sa zúčastnili, sa dohodli spolu s pánom dekanom FF (prof. PaedDr. Ján Danek, CSc.), že výhercom odovzdajú ceny osobne. Konalo sa to 17. 6. o jednej hodine v hornej zasadačke rektora. Chcela by som sa teda poďakovať nielen všetkým súťažiacim, ale aj našim ochotným porotcom a vedeniu fakulty za pomoc, ktorú poskytli, aby sa táto súťaž mohla konať.

Píšte i naďalej!

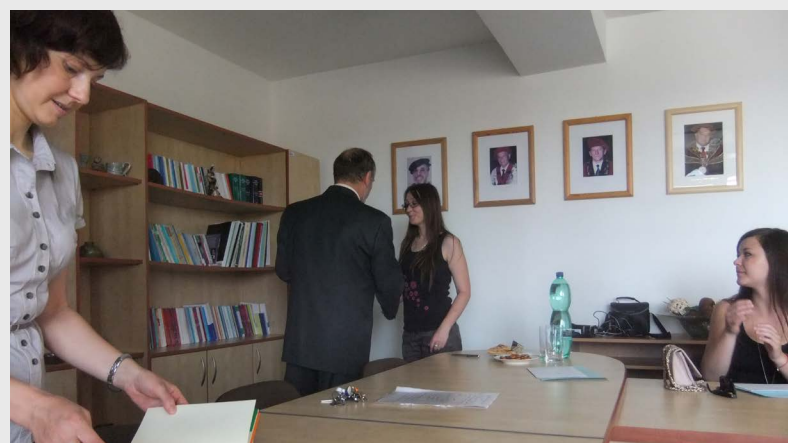
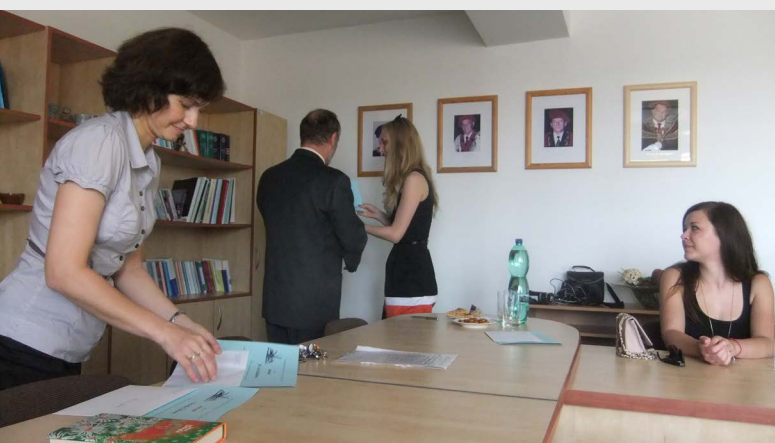
Veronika Planková

Vyhodnotenie kategórie POÉZIA

1. miesto: Čekání (Dominika Vandáková)
 2. miesto: Mydlové bubliny (Viktória Borsehová)
 3. miesto (rozdělili sme ho):
 - a. Anjel (Veronika Žáková)
 - b. Len Hra (Adriana Pavlíková)
 4. bonusové miesto: Jesenná nostalgia (Barbora Fabová)
- Ocenili sme ju knihou: Jakub Pokorný – Stačí vedieť málo

Vyhodnotenie kategórie PRÓZA

1. miesto: Pokora (Matúš Horváth)
 2. miesto: Topánky (Sindy Straková)
 3. miesto: Pes menom Kocúr (Lucia Kučmínová)
 4. bonusové miesto: Dievča a jej hudba (Veronika Kužmová)
- Odmenili sme ju knižkou: Dana Hlavatá – Neverím ti

ČEKÁNÍ

TEXT:
DOMINIKA VANDÁKOVÁ

Je to už měsíc, dva
Čekám jak kvočka
Aj vajca vysedím
Vlhké mám očka

Plaču a naríkám
Pod okem váčky
Sem ešte naivná
Blbá jak tácky

Dovčílku byla sem
Na pravdu skúpá
On iba využil
To, že su húpá

Ríkal, že ze srandy
A neskúr vážně
Včíl bych mu rekla já
Rychlo a rázně

Keby sem vědela
Že hledáš štětku
Dala bych ti farbu
Ty zrádný zmetku!

Dočkaj, ty zajícu
Vběhneš do pasce
Ani sa nenazdáš
Ucítíš pjasce!

Túčkem ti po hlavě
S radostú dám
S gebulú kockatú
Buď navěky sám!

Za ruku vodils' mňa
Lúbals' na brehu
A v noci? Pánečku!
Jedels' mňa něhú!

Nosívals' raňajky
Vodu aj melón
Nakonec dopadels'
U mňa jak delón

Ríkals', že lúbíš mňa
Za chrbtem ruka
Možno ňa už vede
Inačí suka

Šticu jí vyškubu
Zatlačím oči
Nech mi tá beštia
Z cesty odskočí

Byl trochu inačí
Úfám ten predtým
Aj on byl k ničemu
S mozgem prejetým

Peníze, majetek
Zlý byl jak ďábel
Aj věděl zrádzat jak
Z Biblie Ábel

Najprv mňa miloval
Dával mi zlato
Co v hádke spátky chcel
Kašlime na to...

Na rukách nosil mňa
Slábli mu ruky
Zvádzal to na moje
Telesné ruky

Pažravec lenivý
Seděl a čuměl
Bylo to maximum
Co robit uměl
Byla sem ráda, že
Zažívám změnu

Potom s' mi povidal
Že nechceš ženu
Křídla chceš slobodné
Darmo je hučat
Do tebja, že se mnú
Nemusíš čučat
Chcela sem s tebu byt
V pověstném ráji
Už vím, že báchorka
Písaná v báji
Pritem by stačilo
Trochu sa snažit
Mohli sme v oleji
Lásky sa smažit
Máte to v povahe
Bude to rodem
Šecko zlo začalo
Vaším porodem
Až hanba mnět syna
Otca či bratra
Pro chlapa uhasla
Skoro mi vatra
Nečekám na správu
Dopis či súcit
Zaslúžiš ode mňa
Sekerú stúcit
Možno, že máš mňa rád
A len sa bojiš
Si rád, že na vlastných
Nohách ustojíš
Vím, že si bezcitný
No srdce bilo
Co ked já pro tebja
Lásky mám kilo!
A ked né, nevadí
Šak nebyls' prvý
Vždycky sa najde ten
Co šecko zmrví
Já musím hledat zas
V inačím kútě
Ráz sa snad dočkám
A budu v chomúte

MYDLOVÉ BUBLINY

TEXT:
VIKTÓRIA BORSEHOVÁ

fúkaj
a dostaneš
druhú šancu
zmeniš vietor
vrátiš čas

usmej sa
stratíš obavy
pohľad ti
znežnie

fúkaj
úsmevy
šťastie sú
mydlové bubliny

ANJEL

TEXT:
VERONIKA ŽÁKOVÁ

Za zvuku jesenných listov,
keď mŕtvi šepkajú,
cintoríny plné praskajúcich hrobov,
zapálte nádej plamennú.
Temnou nocou prechádzal čierny plášť,
vietor sviečky sfúkol,
noc zmenila sa v dážď,
guľatý mesiac spoza mrakov vyliezol.
V diaľke zavyl vlk,
cez bránu sa prevalila hmla,
po mieste mŕtvych rozláhol sa vzlyku hluk,
na čierny mramor slza dopadla.
Pokoj narušila bolesť a smútok,
anjela s diabolskou dušou zaplavil zármutok.
Jeho srdce ponorilo sa do prázdnoty,
nariekal nad stratou slobody.
S nádejou k oblohe vzhliadol.
zranil sa, keď padol nadol.
Kridla spútali mu reťaze ťažké.
Zapredal dušu ilúzii a myšlienke.
Svoju slobodu si nechcel vziať,
no svojej láske tužil všetko dať.
Láska ho oslepila,
zmysly mu zahmlila.
Už nemôže lietať,
zúfalo krídlami mávať.
Uväznený vo vlastnej sieti,
čaká, kým sa jeho plameň života opäť vznieti.

LEN HRA

TEXT:

ADRIANA PAVLÍKOVÁ

Poviem vám to skrátka,
slovami prostými
Bytosť má zadné vrátka,
kde skrýva svoje kostýmy

Prvý deň nasadí si taký,
ktorý skryje z víkendu trápenia a mraky
Mraky čierne, nekalé, možno sa za nich
hanbí
Nik nekričí: Mor ho! Preč s ním do klietky
hanby!

Lebo má masku. Príliš krásnu...

Ďalším svitom vytiahne masku klauna
Povie, že si ju vyskúša
Z podsvetia zámer poznajú odpradávná
Démon ho ľahko pokúša

A človek nechá si ju, lebo je príliš
presvedčivá

Šatník otvára sa zasa,
v ňom tkvie falošná krása
Čo, že je to maska klamu?
Už si človek siaha na ňu

A bieda ľudská nosí ju, lebo ľžou ľahko
ohúri

Démon sa verejne smeje,
len on pozná krutý zámer
A už človek nevie, kde je
Čím bol predtým? Kam to speje?

Stal sa otrokom diabolských hier

A raz...
Raz prišiel čas, kedy minuli sa masky
Človek stál...
Stál nahý, bez akejkolvek ľudskej lásky
A oni...

Tí, čo ho milovali, milovali podobizeň
diablovu

A biedny človek?
Už nemal masku, nemal ani na novú
Zabudnutý tápe v tmách
Spomienky nik naňho nemá
Démon doňho vohnal strach
Je menej, než duša nemá...

Poviem vám to jasne,
slovami krutosti
Všetko to bolo krásne,
kedysi...
Dnes ostalo preňho len ľútosti
Maska je krehký porcelán,
jeden je hrubší, druhý tenký
Spôsobí ľuďom toľko rán
To preto, že každý chce byť veľký
Pán...

JESENNÁ NOSTALGIA

TEXT:
BARBORA FABOVÁ

- 1.) Kde divé kačice chodia
sa kúpať
Odtiaľ už je čas pobrať sa
Odísť preč
Domov
Už tu neostal nikto
- 2.) Ale možno nie je kam ísť
Nikam nepatríť
Len ja to viem
Toto je môj domov
Dýcha tmou a prázdnotou
Cítim sa tu dobre
A zároveň tak sám
Rozpovedať vlastný príbeh
Komu?
Snáď tým kačiciam?
- 3.) Odišiel mi vlak
Neskoro
Smútok cítim zo stromov
A vietor ako hlas
Šepká „nespi, neusínaj,
Zas príde tvoj čas“.
- 4.) A: Neverím
Ja cítim niečo iné
Zvláštne, tajomné
Osobné i vzdialené
Za hranicami chápania
Podozrivý pocit mám
Pokoj, ticho
B: Kto sa vráti?
Nikdy viac
Už odleteli...kačice
Aj slnce mi šepoce
„neveríš...ale prídem zas“.
- 5.) Stmieva sa a padám
tmou
Obklopený samotou
Prenikavé vzlyky
Vietor zastal
Ty a ja
Vietor ustal
- 6.) A: Sníva sa mi čudný sen
Že z tohto boja odídem
To sa cíti to sa vie
Čo to píšem?
B: Nechcem žiadne
poznanie
Stačí že som
Všetky slová sú zbytočné
Čie city sú skutočné?
- 7.) Za kopcom je pole
Len stojím a pozerám
Už chcem skončiť
Prečo vlastne?
Odpoveď už dávno mám
Ale je to skutočné?
Neverím a nedúfam
Čierne mraky nad hlavou
Takto sa to asi skončiť
nemalo
Odpovede nájdem v sebe
Hm...tak to už mi dobre
jebe
Neverím a neponúkam
Hebká tráva na nohách
Ešte posledný krát
Počuť tep srdca
Nehovoriť priamo
Cítiť sa tak zvláštne sám
Pochopiť
- To nie je boj
Moje myšlienkové pochody
Nie sú vraj len náhody
„cieľ je istý to mi ver“
Zdá sa mi to ako kompas
v hlave
Neverím, to isté opakujem
stále
- 8.) Tak toto je zvláštny stav
Ako by som ho opísal?
Nedá sa mi uveriť
Trblietavý jagot slnka
Snáď vychádza zas
S kým som to bol celú noc?
Sám so sebou? Mám tú
moc?
- 9.) Kačice sa vrátili
Vrba stojí dojatá
Smutne hľadí
Prekvapil ma tvoj obraz
Čierne mraky na tvári
Nepoznám a nevidím, čo sa
deje
Čo cítim
Snáď to nie som len ja
sám...a si so mnou?
Nevnímam
Ešte počkám
Uvidím
Oslovíš ma a čo ja s tým?

POKORA

TEXT:
MATÚŠ HORVÁTH

Prológ

Zostať pred ňou takto potupený, to som nečakal. Keby som mohol vysvetliť celému svetu ako veľmi sme zdieľali myšlienku na nový život. Mýlila sa. Vraj som veľa pracoval. Nevenoval sa rodine. Ale akej? Vysnívanej, neexistujúcej. Sám si neexistujúci, povedala. Priehľadný. Ako duch. Nie, ona nebude žiť s duchom.

A tak buchla dverami. A moja rodina, môj neexistujúci syn odišiel s ňou. Vysnívaný, premrhaný sen.

A básnici budú naďalej tkať rýmy o živote, o nečakaných premenách. O náprave. O nádeji.

Do čerta s Miltonom!

*

Tak ako na každej slávnosti ako bola táto, očakávalo sa, že prítomní budú mať poctivé smutné výrazy v tvárach, slzy budú kanúť po líkach a občas sa kde-tu naskytne kamený pohľad cez čierne okuliare. Táto smútočná slávnosť bola poslednou rozlúčkou geniálneho umelca, hudobníka, skladateľa, ktorý sa svojím menom zapísal do povedomia každého, kto obľubuje vážnu hudbu.

Erik T. Kimeren komponoval od svojich šesťnástich rokov. Mal šťastie, pretože si ho po ukončení strednej školy všimol jeho budúci učiteľ (a neskôr zároveň aj jeho žiak), významný skladateľ, básnik a príležitostný politik.

Príležitostným politikom bol zrejme aj Kimeren, pretože v sále vysvietenej dvoma obrovskými krištálovými lustrami bol aj hlúčik pánov v oblekoch. Na tom by nebolo nič politické, keby v dvoch z nich nespoznal môj kolega reportér politických činiteľov našej krajiny. Tí stáli meravo, chladne, bez okuliarov, no zato pôsobili profesionálne.

Až priveľmi profesionálne. A ctižiadostivo.

Možno by ešte radi potriasli nebožtíkovi rukou...

Erik T. Kimeren nebol pre mňa vôbec známa postava svetovej hudby. Zrejme i preto, že som nebol práve obdivovateľom vážnej hudby. Klasika mi prakticky nič nehovorila. Držal som sa vždy svojho rocku.

Môj kolega už mal k umelcovej tvorbe bližšie. Aj preto tu teraz stojí v prednom rade, trochu bokom, hneď vedľa mňa, a snaží sa vymyslieť plán ako zachytiť to najpodstatnejšie z blížiaceho sa pietneho obradu.

Očakával som bežný priebeh udalostí, nie práve príjemných a oku lahodiacich. Ale keďže som bol pozvaný ako spoločník pri vytváraní reportáže pohrebu svetoznámeho umelca, bol som rozhodnutý obstať túto skúšku ohňom, a to profesionálnym prístupom. Ako ironické!

Dúfal som, že sa obrad začne čo najskôr. A dočkal som sa. Len čo som si začal premierať skormútené tváre žien, mužov a detí (ktoré sa teda skôr tvárili znudene, ale možno aj ony boli naplnené smútkom a bolesťou), ozvala sa patetická hudba z podlhovastých reproduktorov zavesených v rohoch miestnosti.

Obrátil som oči v stĺp, ale tak, aby si to ani nebožtík nevšimol.

Adrián, môj kolega, ma nenápadne napomenul gestom prstu na perách. Zrejme tým chcel povedať: „Vzal som ťa na milosť, tak čuš!“ A ja som čušal. Celých tých nekonečných päť minút čo hrala ťažká a necelistvá hudba, ktorú, ako som dúfal, nezložil odpočívajúci maestro Kimeren.

Veľmi rád by som obišiel detaily, a aj to tak urobím. Každý si totiž vie predstaviť, čo sa obvykle deje na smútočnom obrade. A málokoho také detaily zaujímajú. Adrián pravidelne robil fotografie, snažiac sa zachytiť atmosféru lustrovej sály. Kým dáma v priliehavých čiernych šatoch čítala z reči

vo veľkých doskách spočívajúcich na jej rukách, občas hodiac pohľad na prítomných, ja som si všímal výzdoby tohto miesta, kde sa odohrával smútočný akt.

Bolo to v náplni mojej práce – zachytiť detaily, ktoré potom v profesionálnom, no umelecky spracovanom texte zverejním v konečnej reportáži. Vedel som, že po skončení celého obradu budem na rade s vykonávaním rozhovorov s niekoľkými prítomnými. Majú mi vyjadriť svoje dojmy a pocity, nezabúdajú na pripomenutie, aký veľký človek odišiel a aká elegantná a srdc dotýkajúca sa hudba vychádzala z pera Erika T. Kimerena.

Bol som pripravený. Celá slávnosť prebiehala hladko. Ako všetky tie predošlé. Tisíce piet za rok. Tisíce ľudí odchádzajúc. Tisíce prichádzajúc. Starci a deti, napadlo mi automaticky.

Na chvíľu som sa pristihol ako som sa započúval do reči čiernej dámy.

„A neboli to len priatelia, či rodina, kto mohol poznať veľkosť ducha umelca prameniaceho v osobnosti Maestra.“

Ako trefné! Maestro. Netvrším, že nie je. (Nebol) Ale naozaj som nepoznal hudbu zosnulého génia. Čo-to mi o nej porozprával Adrián, asi týždeň pred našou reportážou, no ja som sa skôr zaujímal o blížiaci sa koncert rockovej skupiny, ktorý sa síce odohrával v Berlíne, ale bol som ochotný zohnať si lístok za každú cenu, hoci nebol práve najlacnejší. Adrián, sebavedomý a taktiež cieľavedomý žurnalista, mal povahu, ktorú som mu často závidel. Vlastne, skoro vždy. Jeho rozvaha a pokoj, jasnosť a vtip s akým jednal s kýmkoľvek (vyššie alebo nižšie postaveným) ma fascinovali a lákali k bližšiemu preskúmaniu. Ale zrejme by som nedospel k inému záveru ako k tomu, že môj kolega reportér bol obdarený pozitívnym flegmatizmom od prírody...

Ja som naproti tomu bol nepokojný, nedočkavý a impulzívny chlap. Medzi mnou a Adriánom nebol vekový rozdiel, no vždy mi pripadal starší, uvedomelejší. Takmer ako môj starší brat. Ale ako brata som ho nemal rád. Prekážali mi v tom tie jeho pichľavé poznámky na môj temperament.

Sálou sa rozláhol smiech. Sotva som sa pousmial, aby som si zachoval profesionálny výraz. Ale v skutočnosti to bolo skôr preto, lebo som opäť myšlienkami blúdil

v iných sférach a nezachytil som, prečo sa obecenstvo smialo. Tento smiech, skladajúci sa z čistého chichotania detí a ženušiek, ale aj chrapľavého hrkotania starých mládencov, tuhých fajčiarov, strýcov a politikov, pôsobil v tejto chladnej a ponurej atmosfére ako hrejivý vánok od mora.

Smiech rozčeril hladinu nudy, ale nie príliš, aby sa duch piety nevyľakal a neušiel. Opäť sa všetci tvárili ako sinavé sochy svätcov, lemujúce starý tehlový plot cintorína. Bližší popis nie je hádam treba... Podľa toho, koľkokrát dáma v čiernych šatoch prehrnula list v tvrdých červených doskách (ktoré takmer sarkasticky kontrastovali s čiernym nádychom vôkol), usúdil som, že sa blíži záver prejavu.

Slová ako „budeme spomínať a nezabudneme na...“ môj dojem len potvrdzovali. A bol som nesmierne potešený. V duši som sa pousmial. A bol by som sa najradšej zasmial z plného hrdla. Uvedomil som si, že sa po skončení obradu v lustrovej miestnosti vyberiem priamo domov.

Domov!

A tam po výdatnej večeri z mikrovlnky zaspím blahom v mäkkej prázdnej studenej posteli... Možno sa po nahraní rozhovorov vydám do mesta skúsiť šťastie. Ale, vlastne ani nie. Nie je to tak hrozné – spať sám. Byť sám. Pretože ak spím dobre, hlbokým spánkom, ani nevnímam, že som ako maják v oceáne. A to mi asi vyhovuje.

Dáma v čiernom zmizla. Moje myšlienky ma opäť vytrhli z reality. Pomalým posunutím sa k Adriánovi som sa snažil nadviazať rozhovor, krátky a vecný. „Čo povedala?“

Napriek prstu priloženému k perám som sa odpovede dočkal.

„Teraz bude ešte kladenie kvetov, vencov a hudobná časť.“

„Hudobná časť? Čo to je za nezmysel?“, povedal som šeptom.

„Vystúpenie zboru. Bude to demonštrácia majstrovho umu.“, odvetil Adrián.

Jeho tak trochu technické vyjadrenie mi zvonilo v ušiach, no zakrátko som zase vyvrátil oči v stĺp, keď som si dal všetky súvislosti dokopy.

Kvety. Vence. Chór. Pane, to nemyslíš vážne?

„A kedy bude inter?“ – moje vypytyvanie (mala to byť posledná otázka určená pre môjho kolegu) Adrián rázne ukončil. Ako inak,

opäť priloženým ukazovákcom k perám; tento raz očividne dôraznejšie.

Bola to malá muška, ktorá poskakovala nad plameňom vysokej sviece a ktorá vletela Adriánovi do oka alebo skutočný hnev? Jeho obočie i čelo boli zvrátené, oči prižmúrené... Po schodoch začali vystupovať a zostupovať páry ľudí, dámy i páni v drahom, zanechávajúc za sebou kvety a vence. Moja netrpezlivosť sa opäť ozvala. Pretože som bol presvedčený, že kladenie kvetov, vystúpenie zboru a dodatočné reči (ktoré si zopár prominentov neodpustí), plus rozhovory, zaberú minimálne ešte polhodinu, začal som sa nervózne škrabať po zátylku a čas som si okrem iného krátil aj upravovaním kravaty. To vždy zaberá...

Ale kde. Nepomohlo to.

Profesionálne. Hlavne profesionálne, dohovárať som sám sebe. Kladenie kvetov sa skončilo. V sále nastalo ticho. Občas prerušované zakašlaním či povzdychom trvalo aj podľa Adriána príliš dlho. „Príliš dlho.“, počul som ho šepkať. Avšak ani na sekundu sa na mňa nepozrel. Uprene hľadel vpred. Zrejme už po stý raz mal prečítaný nápis na veľkej širokej čiernej stuhe – Spomíname, Maestro.

To slovo maestro mi začalo pripadať trochu zbytočné. Maestro. Maestro. Keď ľudia nevedia inak, začnú všade pchať cudzie výrazy. Je to významné, spomenul som si pobavene na slová jedného kolegu z kancelárie, ktorý takto komentoval istú udalosť počas novodobých volieb v Rusku.

Aj táto udalosť mala svoje významné chvíle. Bola významne dlhá. A ešte sa nekončila...

Dáma v čiernom. Rozpráva. Ale nepočujem nič. Pozorujem len lesk jej šiat, ktoré vyzerajú ako by boli zošité z tisícov čiernych šupiniek. V istom zmysle boli jej šaty vkusné. No jej reč už nie. Opäť bola zdĺhavá. Jediné slovo, ktoré som zachytil z jej prejavu bolo maden. Netušil som čo to slovo znamená. Vyslovila ho tvrdo. S dlhým a.

Máden.

Meno? Nejaký nemecký výraz?

Nemecko mi v mojich opätovných úvahách, ktoré ma vďaka bohu odpúťovali od diania na pódiu, zablysko ešte raz, a to pri pohľade na prichádzajúce deti.

Deti, aspoň tie prvé, mali krátke blondé

vlasý.

Chlapci.

Ineď mi napadla myšlienka o árijskej rase, spomienka na Herr Hitlera a Hitlerjugend... O všetkom som čítal, všetko som sa učil. A práve teraz mi všetky tieto idey skrsli v hlave. A nie a nie sa ich zbaviť.

Maden.

Naraz akoby sa mi rozjasnilo v očiach i ušiach. Odrazu som všetko počul a videl som jasne a čisto.

Na pódiu sa objavilo asi tridsať chlapcov vo fialových habitoch. Nechápal som, ako sa tam toľko detí vmestilo. Ale boli tam a s najväčšou pravdepodobnosťou budú spievať.

Oči v stĺp. Opäť. Nemohol som si zapchať uši prstami. Bolo by to krajne nevhodné, nezlučujúce sa s etikou a atmosférou piety. Bol to obrad. Dobré, povedal som si. Je to obrad. Prežijem to. Stojím tu už pekne dlho, chlieb by za tú dobu vykvasil, nuž postojím ešte jeden kvások.

Spustila sa jemná, decentná hudba. Odrazu mi pripomínala ľahké kvapky padajúce na hladinu jazera. A vtom blesk. A opäť pokoj. Pristihol som sa, že ten spev, ktorý vychádzal z hrdiel malých zboristov, ma začal ovládať. Ba priamo ma opantal.

Nerozumel som tomu. Nenápadne som potriasol hlavou, no zostal som v pomykove. Spev ustal, počul som celý orchester. Intenzita stúpala. A zasa sa celou sálou rozniesol krásny spev. Neuveriteľné. Bol to zbor. Bola to hudba. A mne sa páčila. Kvapky opäť klesali na hladinu. Jednotlivé nástroje mi pripomínali listy na stromoch, škovránka i vodopád.

Každý ten tón bol dokonalý. Všetko do seba zapadalo. A ja som nerozumel...

Chlapci spievali ďalej a ja som vykročil smerom k pódiu. Viem, že Adrián ma zbadal. Na chvíľu som strnul. Hudba bola strašidelná. Ale potom ma upokojili nadpozemské akordy, ktoré sa vnárali do mojej duše a ja som pocítil teplo v tvári. Kvapka pomaly dosadla do kútiku mojich úst.

Deti pôsobili ako anjeli. A táto predstava ma neopúšťala. Snažil som sa odrazu zachytiť každý tón tejto hudby. Kimeren, ty si génus! Maestro!

Ustúpil som, zaradil som sa medzi ostatných a nevšímal si zmätený pohľad Adriána. Len som nemo načúval a zahľadel som sa pritom

na jedno z detí. Zdalo sa, že z jeho hrdla vychádza spev o niečo sladšie a mocnejšie ako z ostatných. Vychádzal od neho priamo ku mne, ponad hlavy kvetov, ponad vence, ponad plamene sviečok, cez ten vzdialený priestor.

Kimeren.

Na chvíľu sklopil zrak. Akoby sa chcel pokloniť a zároveň ospravedlniť umelcovi. Akoby jeho celé telo a celú jeho dušu naplnila neopísateľná krása. V jeho tvári som zračil blaženosť, radosť a otázku. Otázku, ktorú som mohol len tušiť. Ale zrejme sa pýtal: „Kto sú títo chlapci. Kto ich sem priviedol?“ Hudba sa ďalej vznášala sálou, nikto nepohol brvou, aj on teraz pôsobil úplne nehybne. Niekomu by výraz v jeho tvári pripadal stupídny, no ja som vedel, že tento spev ho ochromil. Tak dlho sa bránil a vysmieval klasickú hudbu. No toto nebola ani tá klasická hudba. To bola nebeská hudba. Každý tón, jediný hlások stačil mu, aby sa pokoril.

Julien tam stál a prijímal hudbu ako dar. Prvýkrát v živote skutočne vnímal hudbu. Každý úder do struny, každý pohyb slákom, každý flautu a...jeho. Až teraz to vidím. Teraz to viem. On ho očaril, uchopil jeho neskratnosť a vzdorovitosť. A stačilo k tomu zopár tónov. Je možné, aby spev dokázal takto zmeniť človeka. Znel už pomerne dlho, ale on chcel viac. A ja som to vedel. Nemohol prestať. A odrazu som sa bál, čo sa stane, keď zbor doznie.

Nespúšťal som z neho zrak. Nevedel som prečo. Tušil som niečo nečakané, nové. Ale to, čo sa následne stalo bolo tak tajomné a čudesné, že som nebol schopný urobiť nič. Nič.

Spev doznel. Sálu naplnilo ticho a následne tichý aplauz. Najväčšia pocta skladateľovi. Ale okrem úcty a vzrušenia, ktoré bolo v každom z nás, v sále stál ešte niekto, kto sa od nás líšil. Ten niekto zakúsil tú najväčšiu pokoru. Väčšiu a silnejšiu než pokánie pred Bohom. Nie, nechcel som sa rúhať, ale videl som, že Julien zostal ako chromý žobrák uprostred trhoviska.

V sále sa rozniesla vrava a hluk, ľudia sa začali zdvíhať zo stoličiek, podaktorí sa oči vidne nastavili na prichádzajúce rozhovory. Reportáž! Veď kvôli tej sme tu!

Keď sa z pódia vytratil posledný chlapec, po-

bral som sa k Julienovi a položil mu ruku na rameno. Nevidel som mu v tej chvíli do tváre. No keď sa na mňa otočil, pomaly a bojazlivo ako dieťa vedomé si viny, zbadal som tvár priateľa zaliatu slzami, mokrá a smutná.

Nejaký čas som ho mlčky sledoval, čakal som na reakciu, no Julien nevydal zo seba ani slovo. Mal som pocit, že prežil niečo neslýchané. Niečo bolestné a pritom krásne. Julien bol vzdorovitý ako tiger, zo všetkého si mladícky uťahoval. Najmä z autorít. Predsa však teraz stál uprostred vravy zarazený, uplakávaný, pokorený.

„Povieš mi o tom neskôr.“, povedal som tichým hlasom a schytil ho za rameno. Pobrali sme sa k prvým respondentom. Manželka zosnulého a politik, blízky priateľ Erika T. Kimerena. Prv než som zapol diktafón, nadviazal som rozhovor vyjadrením pocty a sústrasti. Paradoxne veselo pôsobiaca žena poďakovala hlbokým hlasom a podala mi ruku.

Chystal som sa začať. Posledná etapa dnešnej reportáže. Posunkom som naznačil Julienovi, aby sa pripravil. Ten však znenazdania pristúpil k žene, zahľadel sa jej do očí, pery sa mu roztriasli.

„Julien, chceš začať prvý?“, spýtal som sa váhavo.

„Nikdy mi nebolo horšie.“, zvolal Julien.

Zlakol som sa jeho slov a chcel ho zastaviť, no on pokračoval smerom k dáme v čiernej róbe.

„Tak ťažké ako keď sa rodí život... Ako keď niečo skončí. Nemohol som.“

V očiach sa mu zablyslu slzy.

„Kto iný na svete skomponuje spev malých anjelov?“, spýtal sa Julien a stíchol.

Žena sa po chvíli spamätala zo šoku. Bolo to neuveriteľné, no vzala Julienovu ruku a odvetila: „Ďakujem za Váš prejav. - - Môj manžel by bol potešený.“

„Preto zomrel?“, spýtal sa opäť nečakane Julien.

Stará dáma sa spýtavým pohľadom striedavo zahľadela na mňa i na prítomného politika.

„Určite áno.“, odpovedal si sám Julien, pretože zjavne videl, že zo šokovanej ženy odpoveď nedostane. „Dotkol sa nebies.“ Nato sa môj kolega uklonil a dodal: „Dotkol sa nebies, pani Kimerenová.“

Po týchto slovách odstúpil od zmätenej

vdovy, zahľadel sa ponad politikove rameno na pódium a vykročil smerom vpred.

Niekedy je ťažké porozumieť tomu, prečo sa človek nejako správa. Ale v prípade Juliana to bolo nemožné. Niekoľko týždňov po tej udalosti, trápnej i desivej zároveň, neprehovoril Julien ani slovo. Jeho myšlienky boli zasa inde, no tento raz celé dni, a zrejme i celé noci.

Keby som vedel o jeho prebdených nociach skôr, možno by som mu pomohol ale to bolo len moje naivné presvedčenie. Nikto nemohol Julienovi pomôcť, kým nezjavil svoje tajomstvo. Čakal som, že sa obráti na mňa. A naozaj, stalo sa tak.

Jedného neskorého večera som tajne pozoroval môjho kolegu ako sedí za stolom a v ruke drží kúsok nejakého papiera. Zdalo sa, že z neho niečo číta. Znova a znova.

Vystúpil som z tieňa automatu na kávu a podišiel bližšie, definitívne rozhodnutý – buď dnes alebo už nikdy... Buď mi dnes odhalí svoje tajomstvo, ktoré z neho urobilo tichého a poslušného žurnalistu a...človeka, alebo pre mňa zostane nepochopený navždy.

„Julien.“, oslovil som ho potichu.

Jeho meravý pohľad neprezrádzal teraz žiadne emócie. Akoby bol v tranze. Znova som ho oslovil. Až nateraz reagoval. No opäť som neporozumel významu jeho slov.

„Vrátia sa tento týždeň. Vráti sa.“

„Kto sa vráti?“, spýtal som sa a prečítal som si kúsok z textu na podlhovastom papieriku, ktorý mi Julien podal. „Kto sa vráti?“

„Vieš, že som nikdy nepoznal niečo také, čo by mi spôsobovalo také ťažkosti?“, povedal Julien, nespúšťajúc zrak z papierika.

„O čom to hovoríš?“ Môj hlas zosilnel.

„Viem, kde ho mám hľadať. Viem kedy. A nič mi v tom nezabráni.“

„Nechcem ti v ničom brániť.“, snažil som sa ho upokojiť.

„Vieš prečo sú tie sochy také smutné?“ – Julien vstal od stola, pozrel mi priamo do očí a potom sa pobral k vešiaku, zvesil vetrovku a vyšiel z miestnosti, zatvoriac za sebou potichu dvere.

Mal som tú tvár neustále pred sebou. Počul som ten zvuk. Cítil som to v každom okamihu. 13:45, dvere číslo 315. Vedel som kade a kam ísť. Cestou som sa spýtal dvoch

zamestnancov divadla, aby som sa utvrdil v mojej púti.

„Áno, je to presne v tú hodinu.“

„A potrebujem povolenie?“

„Nerozumiem Vám.“

„Musí mi niekto dovoliť, aby som ich počul? Chlapčenský zbor Maden?“

„To nie, pane. To vôbec nie.“

S toľkými slovami som kráčal po schodoch, dlhou chodbou až k dverám číslo 315.

Dvojité dvere vedúce do potemnenej miestnosti, na konci ktorej bolo pódium, čierne piano a... oni. Stáli tam. Ich hlasy sa niesli celou miestnosťou tak ľahko ako pierko na morskej hladine.

Posadil som sa na opustenú stoličku a medzi tvármi som zbadal jeho. Nádherné stvorenie s hlasom mocnejším než všetky zbrane sveta. Dočerta so všetkými zbraňami. Keby bol každý taký ako ja, svet má dokonale nástroj na ovládanie.

Ale rýchlo som sa zbavil čiernych myšlienok. Moje uši naplnili nízke tóny tiahnuce sa dlho, dlho až do samotného vnútra mojej duše. Vystriedali ich vyššie. Potom ešte vyššie. A opäť klesajúce. Um, s ktorým Erik Kimeren poskladal toto dielo, mi nedával spať posledných niekoľko týždňov. Tieto tóny. Mučili ma a tešili. Nerozumel som ničomu. Len som počúval.

Zahľadel som sa na toho, od ktorého vychádzal spev najkrajší, najjemnejší. Mal svetlú tvár, čierne vlasy a azda modré oči. No spôsob akým predstavoval svoju časť ma uchvacoval. Nebolo to prvýkrát, čo sa na niekoľko sekúnd zahľadel priamo na mňa. Pretože v miestnosti nikto iný okrem mňa, zbormajstra a malých zboristov nebol. Bol som schovaný v prítmí, no vedel som, že ma vidí. Od pódia na mňa doliehalo svetlo, ktoré prezrádzalo moju tvár a v nej môj úžas.

Spev utíchal. Končil. Slzy mi znova a znova zvlhčili tvár, najmä keď doznievali posledné vysoké spevy chlapcov v zbore. V tej chvíli nemali na sebe fialové habity, iba bežné oblečenie. Nohavice a biele košeľe. Všetko mi pripadalo bežné v porovnaní s ich spevom. Všetko bolo nič vo chvíli, keď zostupovali z pódia a pomaly, jeden po druhom, sa strácali v tmavom otvore na druhej strane miestnosti.

Otočil som hlavu doľava a rátal.

25.

Presne. Bolo ich dvadsaťpäť.

Jeden však nevošiel do tmavých dverí. Vydal sa smerom ku mne.

A ja, sediac mlčky, necítiac ani strach, ani nervozitu, len nekonečný pokoj, som pozoroval malého človečička, ktorý sa pomaly približoval ku mne. A čím bližšie bol ku mne, tým presnejšie som vedel ako vyzerá. Tvár taká, aká sa mi javila v ten deň piety, v deň keď sa všetci lúčili s Maestrom.

Chlapec zastal kúsok od mojej stoličky. Mlčal. Čakal, nemo pozoroval.

Vzápätí urobil kratučký krok vpred, ktorý ale nedokončil. V polovici sa ma spýtal takým hlasom, ktorý sa veľmi líšil od toho, ktorý sa niesol miestnosťou ešte pred malou chvíľou. Hlas nenápadný, obyčajný, no predsa kúzelný a dojemný.

„Páčilo sa ti to?“, zaštebotal chlapec a zažmurkal.

V šere miestnosti som dúfal, že nedostatok svetla zakryje moje váhanie.

„Bolo to čarovné.“, odvetil som napokon s úsmevom.

Chlapec nato obišiel stoličku, rukou prešiel po operadle, letmo sa dotknúc mojej košele, a potom vykročil k neďalekým dverám. Ešte predtým než ich otvoril, aby vpustil dnu tenký pás svetla, otočil sa so slovami: „Prídeš znova?“

Prikývol som. A myslím, že to stačilo.

V duchu som hádal, odkiaľ sa tento malý zázrak vzal.

„Volám sa...“

Nezachytil som jeho meno. Miesto toho som ako v tranze vstal a podišiel k chlapcovi. Otvoril som dvere, nechal ho vyjsť a nato som vyšiel za ním. Oči mi oslepilo jasné svetlo.

Na chodbe ho na sekundu zastavil starší muž s preriednutými vlasmi. Niečo mu zjavne vysvetľoval. A chlapec dvakrát prikývol. Potom sa muž vzdialil, ani náznakom na mňa nepozrel, a zmizol za rohom.

Chlapec sa ešte raz otočil ku mne. Modré oči mu zaiskrili.

„Už musím ísť.“, povedal s výčitkou v hlase.

„Aj - - aj ja.“, odvetil som.

Po týchto slovách sa chlapec pobral dlhou chodbou. Vôbec sa neobzrel.

Uvedomil som si, že nebolo treba, aby sa obzrel. Nebolo treba, aby urobil čokoľvek. Stačilo mi to, čo som dostal. Mal som všetky odpovede. Nepotreboval som slová. Stačila

tá magická hudba. Postačil spev, ktorý sa niesol hádam celým vesmírom.

Môj život dostal šancu.

A opúšťajúc divadlo mi v hlave zaznela ešte jedna melódia, ktorú sa musím naučiť lepšie počúvať.

Viera.

TOPÁNKY

TEXT:

SINDY STRAKOVÁ

Lorenzo de Medici si dal zavolať najlepšieho obuvníka v okolí, aby vyrobil dokonalé topánky pre jeho snúbenicu Clarice Orsini. Giovanni Passa, preslávený svojimi jedinečnými topánkami, pozvanie do Florencie prijal.

Giovanni Passa býval neďaleko Florencie, ale aj tak bol už na ceste od skorého rána. Slnko svietilo vysoko nad jeho hlavou a rozpálené slnečné lúče z neho vysávali všetku energiu. Na ceste mu robili spoločnosť len dva staré kufre, ktoré mu boli skôr príťažou. Po dlhej a úmornej ceste uvidel prvý náznak civilizácie, pár hrajúcich sa detí na lúke. Giovanni na chvíľu zastavil, kufre položil na cestu a pravou rukou zamával smerom k deťom.

„Buon giorno!“

„Buon giorno,“ ozvalo sa jedno z detí.

Pocit šťastia bol z Giovanniho tváre viditeľný.

„Florencia je ďaleko?“ opýtal sa oslepený toskánskym slnkom.

Deti už skoro nebolo vidieť.

„Nie, hneď za kopcom.“ Ozvalo sa kdesi z diaľky.

O nejaký čas neskôr dorazil, ohúrený rušným chodom mesta, k dverám domu Medicciocov. Chvíľu tam stál a pozorne sa díval na dom. Bol veľký, ale jeho dominantou bola skôr jeho krása. Dvere otvorila akási žena oblečená v rovnošate, ktorá vôbec nebola prekvapená, že ho tam vidí.

„Giorno...“ povedal lapajúc po dychu.

„Čakali sme vás skôr.“ Žena mu nedala možnosť ani sa riadne nadýchnuť a skočila mu do reči. „Pán Lorenzo vás už čaká,“ otočila sa a zmizla v tme domu.

Giovanni vošiel do domu, kde ho už zo schodiska zdravil Lorenzo

„Buon giorno, priateľu, dúfam, že povesti o tom, aký ste dobrý, neklamali.“

Bol mladý a priateľský.

„Som Lorenzo Medici.“ Na svoj vek pôsobil uhladený a z hlasu mu vyžarovala autorita.

„Buon giorno, ja som Giovanni,“ odpovedal.

Do miestnosti prišiel ďalší muž. Bolo vidno, že je sluha.

„Francisco, zober kufre pána Passa a zanes ich do hostinca.“

Francisco prikývol a čakal, kým mu Giovanni podá kufre. Giovanni mu podal kufor so šatami, no on stále čakal aj na druhý.

„Tento kufor nie.“ Francescovi akoby takáto odpoveď stačila, pretože odišiel.

„V tomto kufri mám svoje nástroje,“ dodal.

„Dúfam, že dnes večer budete večerať s nami.“

„Bude mi potešením,“ odpovedal Giovanni, ešte stále poznačený krásou domu.

Lorenzo sa usmial a dal sa do pohybu smerom ku schodom.

„Zavediem vás za svojou snúbenicou.“

Všade na stenách boli maľby a Giovanni často nevidel toľko krásy pokope.

„Je v salóniku s ostatnými ženami,“ povedal Lorenzo.

Chodba na poschodí bola chladná, ale hneď, ako Lorenzo otvoril dvere do jednej z miestností, celú chodbu zaliali teplé lúče toskánskeho západu slnka. Hlavné dvere sa otvorili a do domu vošiel starší muž.

„Dúfam, že ma ospravedlníte, ale musím si niečo vybaviť,“ povedal Lorenzo hneď, ako zbadal muža, ktorý práve prišiel.

Niektoré dámy v miestnosti si všimli Lorenza vo dverách.

„Dámy,“ uklonil sa a odišiel.

Giovanni vošiel do miestnosti. Bola tam jedna stolička otočená k oknu, na ktorej sedela žena, a okolo nej postávali ďalšie tri ženy.

„Buon giorno,“ povedal Giovanni.

Usúdil, že žena, ktorá sedela, bude Lorenzovou snúbenicou. Bola staršia od Lorenza a asi dvakrát vyššia ako on. Podišiel ku nej.

„Posiela ma pán Lorenzo, aby som vám spravil topánky rovnako krásne, ako ste vy.“

Toto bola fráza, ktorú Giovanni vrazil vždy, ale v duchu s ňou nesúhlasil. Ženy, pre ktoré vyrábala topánky, boli bohaté a škaredé. No

topánky, ktoré on vyrábal, boli dokonalé, sedeli na nohu, akoby sa s nimi ženy narodili. Boli ľahké, že ich ani nebolo cítiť, ale tieto ženy aj tak len sedeli v kreslách a nič nerobili, pretože boli až príliš lenivé. Giovanni pozrel na ženu, čo stála, bola mu povedomá, bola to tá istá žena, čo mu otvorila dvere.

„Šamlík. Budem potrebovať šamlík,“ oznámil Giovanni a celá miestnosť ožila.

„Lorenzo vravel, že príde jeho priateľ, ale nevravel, načo má prísť.“ Horko-ťažko zo ženy vyšli tieto slová. Vyzeralo to, akoby bola chorá, ťažko sa jej dýchalo a bola celá bledá. Medzi časom priniesli šamlík. Giovanni si sadol pred ženu a otvoril kufor.

„Lorenzo v liste spomínal, že to má byť prekvapenie.“

Žena sa len pousmiala.

Na jednej strane kufru boli rôzne staré topánky a na druhej strane kože rôznych veľkostí, britva, klince, kladivo, drievka, drevá... Giovanni vybral topánku a nasadil ju na nohu. O chvíľu vytiahol ďalšiu a ďalšiu, každá topánka bola inej veľkosti a tvaru.

„Výborne!“ zvolal po chvíli ticha. Zbalil si veci snažiac sa nenápadne odísť, pretože bolo už neskoro a on slúbil, že zostane na večeru. Hoci Lorenzo zanechal dokonalý dojem, Giovanni netúžil večerať s jeho životom znudenou snúbenicou.

„Dámy, je neskoro, a preto by som nerád rušil. Prosím, ospravedlňte ma.“ Pobožkal ruku napoly spiacej žene, ktorá bola natoľko unavená, že sa ani nepredstavila, a odišiel.

Vo Florencii bol len jeden hostinec, takže vedel, kam má ísť. Izba, ktorú platili Mediciovci, bola najlepšia v hostinci možno preto, že bola jediná, ktorú tam mali. Bola chladná. Zútulňovala ju len horiaca sviečka na stole, ktorá pomaly dohorievala. Cez nie príliš veľké okno na východnej stene prúdil do izby čerstvý vzduch. Oproti oknu bola staršia posteľ opierajúca sa z dvoch strán o steny. Za posteľou bol kufor s Giovanniho šatami. Južná stena, značne poznačená vlhkým prostredím, podopierala stôl, ktorý akoby nepatril do izby. Bol z tvrdého dreva a spevnený kovovými rohmi, ktoré odrážali svetlo dohorievajúcej sviečky položenej uprostred stola. Stolička, ktorá bola pri stole, bola menšia. Na sedáku mala vyryté iniciály bývalých obyvateľov izby. Giovanni si sadol za stôl a začal robiť topánky, ale nemal

žiadne predstavy, ako by mali vyzerieť. Jeho inšpirácia odíde vždy, keď vidí, ako ľudia plytvajú jeho talentom. Na dvere izby niekto zaklopal.

„Ďalej,“ povedal bez akéhokoľvek záujmu.

Do izby vošla mladá dievčina.

„Posiela ma hostinský. Priniesla som ďalšie sviečky.“

Giovanni sa pozrel na dievča. Hoci malo šaty špinavé a dotrhané, ona bola čistá, mladá a pekná, vyžarovala z nej akási nevinnosť, čomu značne napomohli jemné rysy tváre a plavé polokučeravé vlasy. Hneď si predstavil topánky, v ktorých zachytí čaro dievčiny.

„Áno,“ to je to, čo potreboval. Ľudia často vraveli, že Giovanni je blázon, pretože keď sa pustil do robenia topánok, strácal pojem o čase. Často pracoval až do úmoru prestávajúc vnímať okolie.

Keď sa Giovanni zobudil, bolo popoludnie a on už dáku dobu nejedol. Zrazu bolo počuť, ako niekto klope na dvere.

„To som ja, priniesla som polievku.“

„Podďte ďalej.“ Giovanni bol hladný, tak sa hneď pustil do jedla. Polievka s výraznou vôňou bola v drevenej miske. Nebola príliš teplá, čo umožňovalo Giovannimu naplno si vychutnať jej chuť. Dievča prešlo pár krokov k oknu a upriamilo svoj pohľad smerom von.

„Volám sa Marry.“

Giovanni nemohol odpovedať, pretože mal plné ústa polievky.

„Včera ste dlho do noci pracovali,“ pozrela na stolík a zbadala topánky. Drevo tvoriace opäťok a spodnú časť bolo nahladko obrúsené s jemnou šrafúrou po boku. Kože na zvyšku topánok boli dôkladne opracované, aj brošňa na pracke bola prepracovanejšia ako na ostatných topánkach, čo videla.

„Sú krásne, môžem sa ich dotknúť?“

Giovanni kývol hlavou na znak súhlasu. Marry si ich obzerala zo všetkých strán.

„Niečo také pekné som ešte nevidela.“

Giovanni zatiaľ dojedol. Ústa si utrel do obrúska.

„Páčia sa ti?“

„Sú iné, také pekné topánky som ešte nevidela,“ Marry sa zatočila šťastím.

„Ak to nikomu nepovieš, tak si ich môžeš skúsiť.“

Giovanni videl, ako sa Marry rozžiarili oči.

„Posaď sa.“

Mary si sadla na posteľ. Bola chudobná, takže topánky si nemohla dovoliť. Táto chvíľa bola pre ňu ako sen. Giovanni si sadol na stoličku, chytil bosú nohu a obul ju.

„Vieš, žena, pre ktorú sú, si ich nezaslúži, nie je taká pekná ako tieto topánky.“

Mary sa cítila ako jedna z tých bohatých dám, čo chodia po ulici.

„Každá žena opeknie, keď nosí takéto topánky.“

„Prejdi sa v nich!“

Mary sa postavila a spravila pár krokov.

„Raz by som chcela byť ako tieto topánky, taká ľahká a voľná. Sú ako živé, priam ma nútia lietať.“

Zdola sa ozval rozzúrený hostinský.

„Mary, okamžite zíd' dole, máš robotu!“

Mary si vyzula topánky a podala ich Giovannimu.

„Ak by ste čokoľvek potrebovali, bývam oproti hostincu. Môj dom vidíte z okna, ten maličký.“

Rozbehla sa k dverám a chystala sa odísť, keď...

„Mary, počkajte! Ešte som sa ani nepredstavil, volám sa Giovanni Passa.“

Mary sa zastavila vo dverách a usmiala sa.

„Ja viem, kto ste.“

A už po nej zostal len rozvírený prach v izbe. Odišla ako všetko, čo mal Giovanni rád, vlastne to jediné, čo mal rád, boli topánky. Veď napokon za svoj život sa ani raz neoženil a už nebol najmladší. Predsa aj Mary mu mohla byť dcérou.

Giovanni to chcel mať už za sebou a preto sa rozhodol, že ide k Medicciovcom zaniešať topánky. Zbalil si náradie, keby náhodou bolo treba niečo opraviť. Pozrel na posteľ, chcel ju ustlať, ale nemusel, pretože v nej nespál. Na posteli však chýbala prikrývka. Poobzeral sa po izbe, čo netrvalo dlho, lebo nebola veľká. Prikrývka ležala pod stoličkou, čo znamenalo, že niekto musel byť v izbe, keď zaspal, a prikryl ho. Zodvihol ju a položil na posteľ. „Ste ešte tu?“ ozval sa Maryn hlas. „Otvorte mi, prosím, mám plné ruky.“

Giovanni otvoril. Za dverami stála Mary s vandľom čistej vody a uterákom prehodným cez plece.

„Budete stáť vo dverách alebo ma pustíte dnu?“

Giovanni ustúpil. „Práve som na odchode.“

„Hádám si nemyslíte, že vás pustím k Me-

dicciovcom špinavého! Medicciovcí sú veľmi bohatí a dobre mi zaplatili, aby som sa o vás postarala,“ položila vandel s vodou na stôl.

„Dajte mi vaše topánky. Kým sa umyjete, očistím vám ich.“

Giovanni si začal z kufra vyberať čisté šaty.

„Ďakujem, ale topánky mám čisté, nemal som čas zašpiniť ich.“

Jej mladé, ale prácou zodraté ruky žmoli-li špinavú zásteru. Giovanni si položil čisté veci na posteľ.

„Žijete sama?“

Mary sa otočila k Giovannimu.

„Vyrastala som v miestnom sirotinci a potom sa ma ujal pán Pieti, bol to veľmi milý muž. Patril mu tento hostinec a dom oproti. Pred smrťou mi pán Pieti daroval ten dom oproti a ja som mu slúbila, že sa o neho postarám až do konca.“

„A čo sa stalo s hostincem?“

„Hostinský je jeden zo synov pána Pietiho. Hneď po smrti si uplatnil právo na hostinec.“

„Pán Pieti nemal inú rodinu?“

„Nie, keď mu zomrela žena, zostal úplne sám, so synom sa nestretával. Vravel, že so synom sa pohádali ešte dávno a odvtedy ho nevidel. Mal len mňa.“

„A prečo vám nezanechal aj hostinec?“

Mary sa pousmiala.

„Pán Pieti často vravel, že je škoda, že nikdy nemal dieťa ako som ja. Na smrteľnej posteli ma poprosil, aby som sa mu postarala aj o hostinec, ale už bolo neskoro. Preto tu teraz robím, aby som mohla dávať lepšiu pozor na hostinec.“

V miestnosti zostalo na chvíľu ticho.

„To mi je ľúto.“

Mary pristúpila k Giovannimu a začala mu pomáhať s vyzliekaním.

„Musíte sa ponáhľať, o chvíľu je tma.“

„Maryyy!“ hlas rozzúreného hostinského bol taký prenikavý, že Mary nabehli zimomriavky. „Musím ísť,“ povedala tichým hlasom a odišla skôr, ako Giovanni zareagoval na hlas hostinského.

Giovanni prišiel do domu Medicciovcov, kde ho Francesco zaviedol do Lorenzovej pracovne.

„Prišiel pán Passa,“ oznámil Francesco a odišiel.

Lorenzo písal do účtovnej knihy.

„Giovanni, včera ste odišli tak náhle, že som

vám nestihol predstaviť ani svoju snúbenicu.“

Giovanni stál pri dverách a v rukách stískal kufor.

„Pán Lorenzo, pri všetkej úcte, ja som sa predstavil sám.“

„O, áno, predstavil, ale žena, čo ste spoznali, nebola moja snúbenica, ale Lucrezia de Medicci, moja staršia sestra.“

Giovanniho zalial nevrlý pocit, že vo Florencii bude musieť zostať dlhšie. Nie preto, že by Florencia nebola pekné mesto, ale preto, že znova bude robiť topánky pre ďalšiu znudenú ženu, čo sa krásne jeho topánok nebude nikdy rovnať.

„V tom prípade som vyrobil jeden pár topánok aj pre ňu.“

Lorenzo sa postavil.

„ Pod, priateľu, predstavím ťa žene svojho srdca.“

Zaviedol ho do záhrady. Pod stromom sedela tá najkrajšia žena, akú Giovanni kedy videl. Sedela a čítala si knihu, kým sa vietor hral s jej kučeravými, napoly zopnutými vlasmi.

„Clarice, chcem ti niekoho predstaviť.“

Teda Clarice, pomyslel si Giovanni. Clarice odložila knihu.

„Clarice Orsini, moja snúbenica. Giovanni Passa, najlepší obuvník v okolí.“

Clarice podala Giovannimu ruku.

„Som rada, že vás konečne spoznávam.“

Giovannimu sa na chvíľu zastavilo srdce.

„Potešenie je na mojej strane.“

Giovanni bol v rozpakoch, nevedel, čo sa s ním deje, cítil sa tak zvláštne.

„Clarice má svojský názor na topánky, možno sa vám podarí vyvrátiť jej ho,“ povedal Lorenzo.

„Podľa mňa sú topánky ťažké a nepohodlné. Dámy by nemali dávať toľké peniaze za niečo také zbytočné. Podľa mňa by ich mohli investovať aj lepšie, napríklad do umenia.“

„Odpustite, priateľu, ale Clarice je rovnako ako ja veľký fanúšik umenia.“

„Nerobte si starosti, ja obdivujem múdre ženy, čo majú vlastný názor na túto spoločnosť. V dnešnej dobe to je vzácnosť.“

Giovannimu prebehlo hlavou asi tisíc topánok, čo by vyrobil pre Claricu, ale žiadne by nezachytili pôvab, ktorým bola obdarená.

„Odpusť, priateľu, že vás znova nechávam napospas ženám, ale mám ešte povinnosti, ktoré musím neodkladne vybaviť. Drahá,

prosím, postaraj sa, aby pánovi Passovi nič nechýbalo.“ „Zaiste,“ odpovedala Clarica. „Skôr, než sa pustíte do tajov vyrábania topánok, poďme sa prejsť po záhrade, snád stretneme aj Lucreziu, aby ste jej mohli dať topánky a mohli ste odložiť ten veľký kufor.“ Giovanni ešte nevidel slobodnejšiu šľachticnú. Bola múdra, mladá, pekná, a keď rozprávala, vyžarovala z nej energia

„Ó, áno, tie topánky!“

Asi prvý raz v živote Giovanni zabudol na topánky.

„Páči sa vám vo Florencii?“

„Áno.“ Giovanni vedel, že je neslušné dáme v Claricinom postavení odpovedať jednoslovné, ale nemohol si pomôcť.

„Vďaka Lorenzovi Florencia rýchlo napreduje, založil školy pre obyčajných ľudí, čím rozšíril ich pohľad na svet. Dúfam, že vás nenudím rozprávaním o Florencii, ale budete mi musieť odpustiť, pretože moje oduševnenie pre toto mesto je také veľké, že keď ma Lorenzo pozval na návštevu tohto mesta, nedokázala som odísť.“

„Nie, nenudíte, ale budete musieť odpustiť aj vy mne, pretože som dosť zmätený. Ľudia vo Florencii sú takí slobodní, nie som zvyknutý na mesto ako je toto. Dokonca ani vy nie ste ako ostatné šľachticné, nemáte okolo seba zástup dvorných dám ako väčšina žien vo vašom postavení.“

Clarica sa rozosmiala.

„To máte asi pravdu, nie som ako ostatné.“

Giovanni bol presvedčený, že Clarica pochopí jeho umenie, zastavil a z kufra vybral topánky pre Lucreziu.

„Ja si myslím, že človek ma dvojaký zrak, vonkajší a ten vnútorný, pozrite sa na tieto topánky a povedzte mi, čo vidíte?“

Chytila topánky, „Sú pekné, priam prekrásne.“

„Nie, nie! To nie je to, čo chcem počuť, pekný môže byť kameň, zem... ale keď zem dostane farmár, vdýchne jej dušu a už nie je pekná, zrazu má zmysel, podlieha väčšiemu celku, je nepatrnou súčasťou. Pre človeka priam najpodstatnejšou súčasťou, ale pre farmára je to celý jeho život, navzájom sa dopĺňajú a zem je zrazu farmárovým zmyslom života. Predstavte si, že ste tesár, čo dostal kameň. Zavrite oči a pomaly zachytávajte končekmi prstov štruktúru povrchu, snažte sa zapojiť čo najviac zmyslov, a zrazu uvidíte pod

povrch, vidíte, čo sa skrýva vo vnútri.“

„Je to hebké... cítim drevo a... jemné šrafovanie pretínajúce štruktúru dreva... a klinčeky... brúsenie kože...“

„Nechajte sa unášať, zapojte zmysly.“

Ovoňala topánky. „Cítim kožu...zvieraciu kožu! Áno, je to hovädzia koža, je tak, tak jemne obrúsená, ešte cítiť smer brúsenia.“

„ A teraz otvorte oči a povedzte mi, čo vidíte.“

Otvorila oči. „Je to viac než len topánky, je v tom duša, kúsok z ilúzie, kúsok myšlienky, kus práce, ale ja tam vidím ešte niečo.“

„Čo?“

„Kus... kus z vášho srdca. Nečudo, že nemáte ženu, vám by bola aj tak zbytočná.“

Podišla k nemu a zašepkala mu: „pretože vy ste vložili srdce do topánok a nasadili ich na príliš blúdivé nohy, ktoré ich zanesli ďaleko za obzor, a vám, milý priateľu, zostalo prázdno namiesto srdca, ktoré pripomínajú len jazvy na vašich rukách.“

Giovanni onemel, snažil sa pochopiť ten taj obklopujúci devu. Z nej vychádzajúce slová, ktoré Giovanniho bodali, a zároveň chcel počuť čoraz viac a viac, lebo každé slovo z Clariciných úst znamenalo byť pri nej. Nechápal, čo sa deje.

„Pozrite k fontáne, je tam Lucrezia, poďme za ňou.“

Giovanni pozrel k fontáne a zbadal Lucreziu, sedela a pozerala do neznáma, okolo nej bolo veľa stužiek. Giovanni by bol najradšej len s Claricou, ale ešte stále nemohol prísť na to, čo ten pocit znamená.

Zrazu sa zdvihol vietor, ktorý poodhalil to, čo tak ťažilo Giovanniho. Vietor trochu nadvihol Claricinu sukňu a Giovanni zbadal jej bosé nohy a uvedomil si, že ani sebedokonalejšie topánky nebudú dosť dobré pre Claricu, pretože topánky by ťažili jej slobodného, nespútaného ducha.

Giovanni úctivo pozdravil dámy slniace sa pri fontáne. Pohľad mal však stále upretý na Claricine bosé nohy. Hlavou mu prebehlo hádam tisíc otázok. Ako zachytiť jej krásu? Aké drevo mám použiť, keď ju bude každé ťažiť! Aká koža bude najlepšia, keď žiadna sa nerovná jej krásu!

Lucrezia zachytávajúca posledné teplé lúče slnka si všimla rozrušenie na Giovanniho tvári.

„Drahý priateľu, hádam sa niečo stalo?“

Giovanni nechápal, čo sa deje. Jeho srdce búšilo tak silno, že nepočul Lucreziine slová. Ale jedno vedel, že nikdy nespraví topánky hodné Claricy.

Giovanni Passa skončil v blázinci následkom svojho posadnutia výrobou topánok pre svoju múzu Clarice Orsini. Jeho posadnutosť bola taká veľká, že zomrel na následky vyčerpania, o necelé tri roky neskôr. Predtým, ako skončil svoju životnú púť, poslal svoje posledné topánky Clarice. Boli to červené topánky ukrývajúce tajomstvo, ktoré malo byť nepoznané. Clarica si ich zamilovala pre ich ľahkosť, krásu a výnimočnosť. Netrvalo dlho a stali sa módnym hitom. Tie Claricine nestrácali ani časom na kráse, boli najkrajšie spomedzi všetkých. Ale čo bolo ich tajomstvom? Aby Giovanni dokázal zachytiť Claricinu krásu, vložil do nich seba. Nič, ktorou šil kožu, bola z jeho vlasov, samotná koža bola z jeho stehien, presiaknutá jeho krvou. Dnes sa už nedozvieme, či bol Giovanni blázon, alebo len chcel vyrobiť dokonalé topánky pre Claricu. Ale určite boli dielom hodným majstra.

PES MENOM KOCÚR

TEXT:
LUCIA KUČMÍNOVÁ

Októbrový vzduch pomaly presycoval pach vrcholiacej jesene. Dátumy v diári sa zaplnili ďalšími menami. Pôvabné náplaste rôzneho pôvodu, vata vyplňajúca vyprahnuté vnútro. Druhým rokom sa stával niekým, koho odraz nespoznával v zrkadle. Umýval zuby a holil cudzieho muža. Šelma na druhej strane, alergická na chuť mäsa- a čím viac ho mala, tým menej ju nasycovalo.

Piatkový nutný nákup na prežitie vo víkendovej izolácii. Ignorujúc masy ľudí, prechádzal pomedzi regále. Oddelený plexi-sklom od ich neželanej blízkosti, od ich dychu a sálajúceho tepla. Výčitky manželiek. Smiech mladíkov zaobstarávajúcich zásoby na záťah. Túžobné výskanie hyperaktívnych detí a ich deprimovaných matiek. Hlasy sa zlievali do jednej bezpohlavnej masy.

Chcel odtiaľ vypadnúť, alebo aspoň nevidený kľúčkovať pomedzi. Bez premýšľania odbočil do uličky s vínom. Vytiahol Alibernet, ževraj ročník 2009. Rovno dve fľaše, nech im nie je smutno. Vložil ich do košíka a namieril si to k pokladniam. Pri odbočovaní pohľadom zavadil o obrys postavy na druhej strane. O krok cúvol späť. Podišiel pomaly ku nej. To nie je možné. Ale určite sa nemýlil.

Pátral po nej dlho. Všetky stopy k nej chladli, viedli ho inam. Strácal stopu ako pes po daždi. Akoby vymazala svoju identitu z tohto sveta. Niekedy len stačí prestať sa snažiť. Kľčovito zvieral rukoväť košíka, až

mu obeleli hánky.

Hnedé vlasy, o kus dlhšie, ako si ich pamätal, lemovali obrys lícnej kosti. Zadok stále ten istý. Dlhé prsty horlivo vyťukávali niečo na displeji.

- „Ahoj, Simona,“ vyslovil priškrteným hlasom. Mozog ignoroval rokmi naučený príkaz Vzchop sa!

Neotočila sa hned. Prestala písať a pomaly zdvihla hlavu. Natočila sa mu len profilom. Vôbec sa neusmiala a jej päťsekundové mlčanie trvalo celú večnosť.

- „Neskúšaj to. Vymazala som ťa z databázy ľudí. Ani v tej zvieracej ťa už nechcú.“ Kašľala na víno, kašľala na nákup. Utekala rovno k východu, ani sa na neho nepozrela. Bez tak mu urobila veľkú službu, že ho tam hned nenakopala rovno do pomyslenej mužskej achilovky.

Ten pohľad oželel, s vedomím, ako ho nenávidí a akú hroznú smrť mu želala. Najradšej utopením alebo upálením. Pokiaľ možno oboje naraz.

Teraz si naplno uvedomil, ako sa mu chce zvracať. V hlave mu rezonovala ľudová pravda Čo oči nevidia, srdce nebolí. Až keď bol starší, pochopil, prečo to so smiechom hovorievala nočným návštevám za zavretými dverami.

Odlepil stuhnuté prsty, vybral kreditku a zaplatil za nákup. Pomalšie to byť ani nemohlo. Výťahom zišiel k autu. Stála opretá

o jeho auto, s opätkom drzo vyloženým na zadnom nárazníku.

- „Čo pozeráš? Vyvaluj oči na tvoju snobskú ešpézetku. Dovolíš?“ Obratom vytiahla z tašky jednu z fliaš. „Svoju som nechala na regáli a táto mi teda patrí.“ Provokatívne odkráčala k svojmu autu. Parkovala len kúsok od neho.

„Počkaj, to akože zas vypadneš? Ani dík, ani fajka...“ Druhý pokus o vtip, druhý raz nulové skóre.

„Mám psa, volá sa Kocúr.“ Jej typický manéver. Odpovedový odpal.

Zasmial sa. 1:0 pre ňu.

Fľašu uložila na sedadlo a vrátila sa k nemu: „Ideme do kina, pod.“ To nebol oznam, to bola vec vybavená.

Na jej zmenách nálad ho už nič neprekvapovalo, odkedy ju poznal, bola ako počasie nad Pacifikom. Tento takmer kamarátsky prístup mu nedal pokoj. Nasledoval ju a nechal priestor vlne emancipácie. Vybrala najhorší možný film, kúpila lístky a k tomu veľké balenie pukancov, na ktoré uvalila doživotné embargo platné pre všetkých.

Boli tam skoro sami. Sedel, mlčal a periférne ju sledoval. Jej tvár, to, ako sa napcháva, ako si hryzie do pery a ako sa jej samovoľne zdvíha ľavé obočie. Vo svojej podstate bola niečím úchylná. Ako poznačené decko, čo pustia z polepšovne. V hlave sa mu vynorila pamäťová stopa vône jej vlasov. Ešte dlho zostala na vankúši.

Čakal, ako zase vstane a bude zo seba ako obvykle otriasať pukance a necudne si ich vyťahovať z podprsienky. Niektoré zvyky sa vekom nemenia.

Kráčali vedľa seba k autám. Predbehla ho a s hlbokým nádychom zastala pred ním.

„Nemôžem ísť k tebe. Nie preto, čo si mi spravil.“ Konečne to z nej liezlo.

Rišo odpovedal mlčaním.

„Vydala som sa. Lutujem to. A toho psa sme si kúpili, aby to zlepil. Ževraj psi sú skvelí terapeuti. Povedala terapeutka,“ sklopila oči a vyrazila do útoku. „Čo si ticho? Keď som odchádzala, mal si plnú hubu rečí.“

3:0 pre ňu, vrátane tej podpásovky v závere. Prešiel cez neho chlad a začali ho štípať oči.

„Dúfam, že ten Škrečok vás spasí. Rozvod je drahý.“ Rišo definitívne vyrovnal skóre. Za chrbtom počul slovo debil. Už sa na ňu nechcel pozeráť. Nenávidel ju. Aj toho chla-

pa, ktorého priezvisko teraz nosí, aj ich terapeutického čokla.

Doma si vypeckoval Deep Purple a po dlhej dobe dostal chuť na koks. Ako za starých čias. Zle mu bolo teraz aj bez neho. Na barovej stoličke otvoril fľašu a napil sa rovno z nej. Nutkavé myšlienky bolo treba čo najskôr spláchnuť. Vracali sa ako bumerang.

Tie, ako ju stretol a ako mu odolávala. Ako sa hádali, ako mu odpúšťala. Ako sa aj tak nadránom vracal k nej. Ako mu našla denník a tam svoje meno. S mnohými inými. Spomenul si na jej kamenný výraz. Na to, ako ho zmlátila, zbalila sa a odišla.

Ráno k sebe prišiel ako gambler, ktorý deň predtým vsadil všetky žetóny v rulete na jedno číslo. Žetóny ich vzťahu. Dvaja ľudia a chyba, ktorá sa nedelila dvoma. Bola len jeho a umocnená na druhú.

V hlave sa mu hromadila krv, kľčovito zvieral okraje barového pultu. Jediným pohybom hodil poloprázdnu fľašu o stenu. Červená tekutina vyzerala ako živý pavúk padajúci k zemi. Črepiny sa rozleteli po podlahe. Mal chuť si s nimi prejsť po zápästí. Len tak potichu a nenútene. Najjednoduchšie východisko zúfalca jeho rangu.

Sám vo svojom veľkom byte si vnoril tvár do dlaní a ticho sa rozplakal.

Jeden deň a 25 ďalších (Sobota, 20. 10. 2012-Utorok, 13. 11. 2012)

Simona bola spojením snobského, sebeckého sveta a vzdialenej reality. Skutočného sveta, kde všetky problémy nevyrieši prechod platobnej karty terminálom, ani záťah v luxusnom podniku.

Krehká bojovníčka. Pokojná hladina, ktorú záchvev zmenil na nevyspytateľný vír. Neúprosná ako sibírska noc, emotívna ako najslávnejšia šansoniérka. Múdrost s tvárou decka. To bola ona. Driemalo v nej niečo neuchopiteľné. Nemerateľná veličina, nemenný nápis v kuse kameňa. Ľudský magnet, ktorý ho k nej priťahoval.

Vopred určený verdikt horúcich hláv a jedného vzťahu na taliansky spôsob. Ani spolu, ani bez seba.

Taxíkom sa nechal odviezť na iné miesto, než na akom sa obvykle stretávali. Tomášovo hniezdo už nebolo vhodné na zraz. Sliedenie susedov a príliš veľká pozornosť obsmrdajúcich policajtov bol veľký risk. Aj keď od neho

kupovali aj muži zákona, pôvod a charakter niektorých prišielcov by sa im vonkoncom nepáčili.

Bol to starší dom za mestom, ukrytý za malým sadom jabloní. Socialistická klasika, akú vidieť popri ceste v hociktorej dedine. Ale čo sa odohrávalo za jeho múrmi, to rozhodne všedné nebolo.

Prípitky rovno z fliaš a z častí tiel. Zázračný prášok v porcelánových misách na šalát a na zrkadlách. Poctivo ušúľané cigarety, sušené dary lesa, tabletky rôznych tvarov. Druhy od výmyslu sveta, všetko podľa vyberanej chuti hostí. K tomu kocky cukru, lyžičky, cigary a naplnené napoleonky. Na oddych.

Nieкто tam priniesol obrovského pytóna. Ževraj už nebude jesť. Prišla nechutne obézná žena s celkom peknou tvárou, trpasličí muž a vytrasený chlapík, ktorý rozprával len vo veršoch od Baudelaira. Motali sa tam nepľnoleté chudé dievčatá kdesi z Ukrajiny, ktoré nedosiahli ani zďaleka hranicu povolujujúcu dostať občiansky.

Návštevou ich poctil aj podivný chlap v sutane, ktorý si hovoril Kňaz. Išlo z neho niečo nechutné a desivé. Ako vodca novodobej sekty, múdry a charizmatický, ale ak na neho trochu krivo pozriete, so sladkým úsmevom vás rituálne zavraždí. Dovedol si tam mladého chalana (Aká irónia.), ktorému nebolo cez masku vidieť do tváre. Útle ramená chlapca veľa vysvetľovali.

Na chvíľu sa tam priplietol nejaký úchyl, ktorý sa zameral len na tehotné. A čím viac, tým lepšie pre neho. Pre ne už menej. Ak nechceli, vždy ich nejakým donútil. Psychopat, ktorého známosti vykopali z problémov aj z basy. Z jeho reči Riša napínalo a na chvíľu si uvedomil, že tu nemá čo robiť. Tomáš ho radšej vyhodil.

Plejádu figúrok dokresľovala lesbická brušná tanečnica Alma, z nejakej východoeurópskej krajiny. Vydala sa za nejakého slovenského machra, len aby sa odtiaľ dostala. Keď mu porodila syna ako protislužbu, že ju odtiaľ vykopal, zohyždil jej nožom tvár aj brucho. Že zo žiarlivosti.

Zliezol sa tam silný koncentrát čudákov hodných vlastného čísla v putovnom obludáriu. Čudákov na prvý aj piaty pohľad. Koncentrácia životnej dezilúzie, sklamaní a bolesti väčšinu z nich spájala dovedna. Drogy a sex však boli ešte spoľahlivejším spojivom.

Dni sa striedali, čas sa zrýchľoval alebo spomaľoval. V závislosti od množstva látky v krvi. Nevedel, koľko je hodín, aký je dátum. Kto vedľa neho leží a kto na neho hovorí. Obsah bol bezpredmetný. Nie že bol stále mimo, ale nezaujímal ho to. Sem-tam si šľahol, čo mu strčili pod nos, alebo vložili do úst.

Nejasným cieľom nekonečného večierka bolo dostať sa čo najbližšie k druhému svetu. Dostať sa tam priamou čiarou bolo možnou výhodou. Nepísaná zmluva so samým sebou, dohodnutá niekedy počas jazdy. Tušená v momente, ako prijal pozvanie na tento ostrov vyhnančov.

Možno tam nemal čo robiť, nepatril tam. Už nemal kam ísť, nemal zmysluplnú záľubu a kvôli komu dosahovať vyšší duchovný level. Radšej dopĺňal defilé úchylov, podivínov, umelcov a ostatných, ľudí, ktorých život prefackal viac, či menej. Oproti nim bol skoro ako mierne zašednutá ľalia. Nikto nikoho nesúdil, aj keď vedeli o svojich osudoch, hriechoch a nerestiach. Pousmiali sa, kývli hlavou. Nesúdili. To mu nateraz stačilo. Kdesi v tých zábleskoch jasného vedomia vnímal matne bolesť hlavy a smäd. Obrazy v hlave boli o to jasnejšie, vynárali sa mu v pamäti ako reklamy v telke. Spoznal otca na stoličke v kuchyni a mŕtvu matku natiahnutú na podlahe. Jeho prvú lásku zo základky. Volala sa Denisa a on jej cez prestávku pred výtvarkou odstrihol pravý vrkoč. Bola prvé dievča, ktoré rozplakal. Zhliadol Simonin úsmev a to jej večné hladkanie cudzích psov. Potom k nemu natiahla ruky a prehovorila: „Nespi. Lúbim Ťa!“

Pražnica spásy (Streda, 14. 11. 2012)

Skoro nič nejedol, nesprchoval sa, hibernoval, prežíval. Že mal kdesi v akváriu telefón asi so stovkou neprijatých hovorov, ho nezaujímal. Dôležití boli prítomní, lebo oni utvárali jedinečnú atmosféru daného okamihu. Ak vtedy nemal zrovna okno veľkosti výkladnej skrine.

Asi po 3 a pol týždni nieкто vošiel do domu. V predsieni sa strhla hádka medzi pánom domácim a dvomi známymi hlasmi. To už do miestnosti vzdialene pripomínajúcej obývačku napochodoval Majo s Nymfou za päťami a skúšal rozpoznať svojho kamaráta. Nevedel, do akého levelu sa pretráпил a ako

s tým bude korešpondovať jeho vzhlád. Neveriacky pozeral na tie kreatúry, porozhadzované ako opotrebované hračky po zemi, neprítomne sediace na nábytku a spiace s pytónom.

Riša spoznal podľa košeľe a krivého palca, ktorý si zlomil vlastnou šikovnosťou na golfe. Konkrétne palicou číslo jeden, tou na dlhý odpal. Tam aj skončila kariéra nádejného greenového obháňača dámskych sukien.

Nymfa len neprítomne obzerala prítomných a bojovala s nutkaním začať tam vysávať a všetkých do radu osprchovať. Nahla sa nad tmavý stolík s lampou a prstom sa približovala ku kôpke priamo na ňom. Vyzerala ako korenie z arabského trhu, len vôňa bola akási iná.

- „Čo je to?“ a už- už išla do toho pichnúť prstom.

- „To je rafinovaný cukor, zlatko...“ ozvala sa z rohu miestnosti Alma, nespúšťajúc z nej oči.

Keď Nymfa zbadala jej jazvy, hekla a ustúpila o krok dozadu. Brušná tanečnica prefajčenými hlasivkami zo seba vydala zvuk podobný démonicky srdečnému smiechu. Jazvy nad hornou perou a na brade sa ešte viac rozťahli. Niektorí sa smeje očami, niektorí aj kožou.

Richarda preventívne fackali, hľadali mu nohavice a doklady. Náhodne nájdená súdnosť by bola príjemným plusom. Keď za sebou zavierali, venovali Tomášovi nenávisť pohľad. On sa im uvoľnene zasmial do ksichtu.

Pri aute ho museli oprieť. Z toľkého čerstvého vzduchu sa Rišovi zamotala hlava. Ako notorik odpochoďoval v predklone aspoň pár krokov ďalej. Musel uvoľniť obsah žalúdka. Jeho záchrancovia si predvídavo sadli do auta. Takú farbu ešte nevidel. Fasa. Fuj.

Doma ho naložili do vane a Majo sa odhodlal na svoj kulinársky vrchol. Praženicu. Zaručený recept po výdatnom hýrení, aj keď teraz by mu musel spraviť aspoň do vlečky. Nymfa sa vyparila na rande s generálnym, mala už dosť. Pravda bola taká, že jej bolo do plaču z chlapa, ktorého svojím spôsobom ľúbila a ktorý vyzeral ako najväššia troska.

Rišo si užíval horúcu vodu. Dostávala sa mu do každého póru. Ťažko sa mu dýchalo. Pevne sa chytil okrajov vane a zosunul

sa trochu nižšie. Voda mu zaliala uši. Čaro zvuku pod vodou. Všetko obyčajné znelo hlboko, ako veľrybie hlasy v oceáne. Privrel oči a zase ju videl. Motala sa mu hlava.

Keď si viazal uterák okolo pása, pohľadom zavadil o zrkadlo. Zľakol sa sám seba. Zarastený chudák, akých vidieť na hlavnej stanici. Prázdny pohľad s prepadnutými lícami. Na lícach a nose mu vystúpili drobné žilky. Musí si pozrieť príznaky pohlavných chorôb. V tom dome boli asi v každej molekule prachu.

Sadol si na barovú stoličku oproti Majovi. Ešte stále si nič nepovedali. Ten pohľad, ktorý mu kamarát venoval, stál za to. Taký ten, po ktorom sa vám zaručene urobia na ksichte obrovské vyrážky. Podvedome sa chytil ľavého líca.

Ďalšia päťminútovka mlčania.

- „Dík, že si pre mňa prišiel.“

- „Snáď prišli, nie?“ znel nasrano.

- „Okej, tak ďakujem vám. Ale spať s ňou nebudem.“ úsmev mu hneď aj zamrzol. Pomyslel na vyrážky.

- „Dobre, vyjasníme si veci hneď tu a teraz. Ak tam ešte niekedy páchneš, neprídem pre teba. Vieš, že ja som neni svätušká, ale chlastať a drogovať 3 týždne, to je dosť.“ Rišo sa nadýchol, že ho preruší, „Ešte som neskončil. V robote sme ti všetci zachraňovali prdel, takže si vybav papier na nejakú závažnú diagnózu. Odporúčam nejakú tropickú infekčnú chorobu, alebo tak. To by vysvetľovalo, že vyzeráš ako vygrcnutá handra.“

Potichu sa zasmiali.

Prekrížil si prsty: „Zháňala ťa.“

„Kto?“ stále mu to nezaplo.

„Simona, kto asi. Nechápeš, odkiaľ mala moje číslo. Už ťa má odhadnutého, vedela, že ťa bude treba zase hľadať. Chodila ti polievať kvetiny s kludom Angličana. Ty si jej nechal kľúče?“

„Hej, dúfal som, že sa raz v noci vráti.“

„...a nakope ťa do prdele. To by si si zaslúžil.“ Chytil Riša okolo pliec a troche ním potriasol. Najväčší fyzický prejav ich kamarátstva.

Majo pred neho položil tanier praženice a malý kúsok papiera. Simoniným písmom tam bolo napísané jej nové číslo a odkaz Ozvi sa.

2x 13 (Sobota, 15.11- Nedeľa, 16. 11. 2012)

Okolo kancelárií a stolov prešiel za sprievodu úškrnov, zhrozenia a napodobňovania aplauzu. Na podnet vzniknutého hľuku vykukla zo svojho kráľovstva Karolína. So zdvihnutým obočím, v tesnom čiernom kostýme ho s kmitajúcim ukazovákou prizvala veselo pobesedovať na šéfov drahý koberček. Seklo jej to, to musel uznať.

Nestihol ani za sebou zavrieť, keď ho autoritatívny päťdesiatnik zrentgenoval pohľadom skrz naskrz. Po dlhej dobe pocítil v zátylku pocit rozpáleného radiátora a vystupujúce kvapky potu. Nevedel, či z nervov, alebo je to dozvuk šialeného večierku.

- „Tak, pán Varga.“ oslovil ho priezviskom. Je to v riti.

- „Počul som, že máte nejaké dlhodobé zdravotné problémy. Asi to bude vážne, keď neviete udržať v ruke telefón a zavolať, že sa tu nejaký čas neukážete.“

- „Nooo, tak nejak.“ Klamár amatérsky, za tie roky si to na čajkách nenacvičil.

Riaditeľ Strauss na neho pozeral ako kuchárka v jedálni na dusiace sa mäso. Bol by prisahal, že si to užíva. Dobre vedel, že vie, kde bol, čo robil, plus nejaké primyslené faux pas k tomu. Karolína, alias Nymfa, by vykľakala aj vojenské tajomstvo, a to celkom zadarmo.

- „Som zdravý. Kryli ma, nech ma nevyhodíte. To by mi teraz fakt nepomohlo.“ Straussovo mlčanie vyzývalo pokračovať, „Tak som mesiac trčal v nejakej diere za mesom a moja jediná časová náplň bola chľastať, šňupať a súložiť, bohvie či nie aj s chlapom. Budem rád, ak som nachytil prinajhoršom kvapavku. Príšť ešte aj o prácu, to by sa mi dosť nehodilo.“

Generálny si s neskrývaným pobavením založil ruky za hlavu a pohmýril sa v koženom kresle. Potom sa k nemu chápavo naklonil: „Tak vitajte späť medzi živými.“ Jeho oči ale zreteľne vyslovovali: Daj si to do poriadku, inak letíš. Aj tak som vedel, ako to bolo.

Vydýchol si a potiahol v práci ešte o dve hodiny dlhšie ako ostatní. Keď vo firme osamel, nervózne si prehadzoval telefón v ruke. 18:23. Z vrecka vytiahol drobný, poskladaný lístok. Vyfukal číslo s nešťastnou koncovkou. Snáď mu prinesie šťastie.

- „Haló.“ ozval sa ospalý ženský hlas na druhej strane.

- „Ahoj... To som ja.“

Ticho.

- „Príď sem. Nezbijem ťa, sľubujem.“

Nadiktovala mu adresu. Buď starý nebol doma, alebo sa na neho chystajú spoločne. Aj so psom.

Zaparkoval obďaleč a prešiel pár krokov. Zostal stáť pred pekným bungalovom so živým plotom. Na poštovej schránke bolo číslo 13. Zase. Pes zatiaľ nikde. Vošiel teda cez bránu k dverám. Tma ho kryla pred pohľadmi susedov. Zazvonil.

Pootvorila dvere a vtiahla ho za bundu dnu. Fajčila vnútri, starý nie je určite doma. Pribehlo k nemu fľakaté teľa, podobné psovi. A s menom Kocúr. Bez štekania mu oslintal ruku a očuchal rozkrok.

- „Je to ešte šteňa. Chceš niečo?“

- „Ešte si neprestala fajčiť?“ hľadal svadobné fotky a odtláčal od seba Kocúra.

- „No prestala. Aj zajtra zase kludne prestanem.“

Zahasila ju a sadla si na kuchynskú linku. Mala na sebe čierne tepláky a tričko s bicyklom. Na ruke mala červený náramok. Oprel sa o stenu a len tak na seba pozerali. Pes mlčal s nimi.

Zošuchla sa dole a nahla sa ku Kocúrovi. Rišo uvidel jej nahé prsia. Zatmelo sa mu pred očami. Dva kroky a boli pri sebe. Vyzliekla ho a ťahala do izby. Nemala nohavičky, bola predvídavá. Na košeli mu odtrhla dva gombíky. Na psove potešenie sa rozleteli po podlahe.

Kusy oblečenia chvatne strhávali a hádzali za seba. Z vlasov jej vytiahol ceruzku a rozpletli sa jej až po pás. Potichu na neho vyskočila a obopla ho nohami. Trochu tvrdšie ju oprel chrbtom o stenu, ani nevzdychla. Na chvíľu sa zastavil. Ľavou rukou jej odhrnul prameň z tváre. Pootvorila ústa, zaklonila hlavu a on sa po mnohých hodinách na sekundu usmial.

Na to, čo sa stalo potom, slová neexistujú.

So žralokom vo vode (Sobota, 17. 11. 2012)
Za neskorého brieždenia vnikal pootvoreným oknom čoraz chladnejší vzduch. Ako tiché ráno tesne predtým, než napadne prvý sneh. Celú noc mu spala na ruke, ktorú mal paralyzovanú ako čerstvo chytená mucha. Cítil jej chladné chodidlá na svojich. Neznášala nosenie ponožiek, keď spala. Budila sa potom strašne smädná, ako hovorila. S vatou

v ústach.

Jedna z množstva nezmyselných skalných právd, zvykov a rituálov, ktorých dodržiavanie udávalo poriadok jej vlastnému vesmíru. Lepenie žuvačiek na telefón. Zabúdanie dáždnikov v taxíkoch a električkách. Nepripustnosť spánku v poobedných hodinách. Jedenie čokolády pred spaním a pamätne kolieska od šálky na stole. Posielanie sms na zlé čísla. Mentosky nezapíjať kofolou. Požičiavanie si žiletky a olizovanie nožíka. Čierne mačky nie sú zlé, ale popod rebrík sa nechodí. Keď je spln, ide sa ku kaderníčke. Po požití kôstky z ovocia vyrastie v bruchu do rána strom.

Opatrne sa vyplížil z postele a prikryl jej nohy. Do sekundy ich mala vonku. Natiahol si trenírky. Potichu otvoril dvere a v okamihu sa rozvalil na podlahe. Aj spadnúť sa snažil potichu. Zabohoval. Kocúr sa rozhodol robiť podložku, aby im do izby nebudaj nešiel prievan. Sprosté psisko, ani ním necuklo. Len zdvihol obrovskú hlavu a zívól. Rišo pokrútil tou svojou a odišiel do kuchyne. Lenivé škra-banie pazúrov o podlahu mu naznačilo, že teľaťu treba asi žrať.

Nasypal mu značkové granule pre značkového psa, ktoré boli život predlžujúcim stereotypom a zárukou kvalitného trusu. Z podliatych očí mu vyčítal, že by radšej zblajzol nejakú štangľu lacnej vysočiny. Pri pohľade na neho mu prišlo ľúto, ako keď vidíte človeka po osemdesiatke. Kade-tade pospáva, koža mu ovísa a oči hovoria, že už toho veľa zažili, ale našťastie si nepamätajú, čo presne.

Vyprskol od smiechu až sa oplúl, ale psovi chuť nepokazil. Poprechádzal sa po kuchyni, vyhrabal kávu, ale obsluhu historického kávovaru vzdal. Potom sa pristavil pri fotkách na rímse. Niečie deti, Simonin brat, čo žije v Austrálii, Kocúr a.k.a Chutné šte-niatko, a... svadobná fotka. Starší chlapík, ktorému už určite spievali Čože je to päťdesiatka. Krista. Bol by prisahal, že ho pozná. Vyzeral úplne ako týpek, čo hrával s jeho otcom bridž.

- „Krásny Deň boja za slobodu a demokraciu. Na znak toho si neoblečiem gačky. Nech má aj moja šuška ten blažený pocit.“ Na znak toho zasalutovala a preskočila zbytočnú otázku: „Je na Štrbskom plese na nejakom mítingu. Príde zajtra.“

Otvorila dvere na terasu a pustila Kocúra na ranné ocikávanie tují. Odkráčala do izby a začala vyzliekať periny. Preventívne. Ten cudzí pach muža by bol asi veľké sústo.

- „Ako sa vlastne voláš teraz?“ spýtal sa jej, keď tmavohnedé obliečky pchala do práčky.

- „No, Simona,“ zasmiala sa na vlastnom vtipe: „Kamenická. Sranda, čo? Od Podskalskej to nie je až tak ďaleko.“

- „Kamenická...A ešte povedz, že tvoj mužiček je Roman.“

Simona len hmkla a zahryzla do keksu, ktorý si odložila na vaňu. Poznalo ho veľa ľudí z médií cez jeho developerskú firmu, tak jej to neprišlo zvláštne. Rišo ho poznal ako Žraloka.

K*rva!

Farbu nepriznal. Bol to ten chlapík z bridžu. Známa ryba v distingvovanom obale. Vedel, kto bol a ako dopadli jeho konkurenti a bývalí spoločníci, ktorí mu vyskakovali vyššie ako po členky. Rozprávky na motívy Krstného otca, ktoré sa dozvie len človek, ktorý tiež pláva v podobných vodách. Ten rybí smrad sa nedal zmyť. A žraloci sú tiež ryby.

- „Zapíšeš si ma do denníka?“ trochu ironicky ho vytrhla z myšlienok.

- „Sima, musím ísť...“ nerád ju tam nechával. Nedopil ani kávu. Odhrnul jej župan a pobozkal ju na kľúčnu kosť. Nechala ho ísť, ako už veľakrát. Možno sa k nej zasa vráti.

Budil sa v ňom nepochopiteľný pocit. Báľ sa ako pes pred búrkou. Báľ sa nie o seba, o ňu. Medzi obočím sa mu objavila vráska. V hlave mu vírili tisíce otázok, desiatky scenárov. Z toho toku myšlienok mu začali pulzovať žily na spánkoch. Odrazu si nebol istý, ako dobre vie plávať.

Nádyh, výdyh (Utorok, 18. 12. - Nedela, 30. 12. 2012)

Prudko ju chytil za boky a položil jej mäkké telo pod seba. Hýbala sa ticho, ako mačka na love. Stehnami ho ovinula. Pevne ju chytil okolo pása a rozhodným pohybom si ju pritiahol k sebe. Cítil jej horúce bradavky. Druhou už držal niekoľko prameňov jej dlhých vlasov. Pevne omotaných okolo prstov. Ako hrivu koňa bez sedla. Nádyh, výdyh. Trhol ňou dozadu, ticho zasípela a vryla mu nechty do kože na ramenách. Zavrel oči a tvár si položil na jej krk. Nádyh,

výdych. V křčovitom zovretí robil krátke, trhané a dobre naučené pohyby. Nepravidelné a na doraz. Horko v izbe sa stupňovalo. Zhlboka dýchala, prerývane. Prehla sa ešte viac dozadu. Roztriasla sa od nôh až po hrud'. Jej výkrikom prešli výboje do neho. Nádych, výdych, nádych, výdych...

Zo zeme zdvihla biele tielko a potriasla ním. Trochu nešikovne si ho na seba naťahovala. Aj to bol osvedčený spôsob, ako ho prežehliť. Obliekla si sako a svižným pohybom prstov si spod neho vytiahla vlasy. Celý čas ju pozoroval z postele. Opieral sa o lakeť a perinu mal prehodenú len cez najnutnejšie miesta. Podišla k nemu a pobozkala ho. Zostala nad ním stáť ešte chvíľu a s prižmúrenými očami si ho premerala od očí až po okraj prikrývky.

- „Prídem vo štvrtok. Zajtra musím robiť garde na ten predvianočný geriatrický banket.“

- „Čo si obliekaš?“

Otočila sa na neho a zdvihla obočie.

- „Som len zvedavý.“

- „Proste šaty. S odhaleným chrbtom. Smotanové. To ti musí stačiť.“

- „Značka?“ neodbytno pokračoval. Jeho nevídaný a dobrovoľný záujem o módu ju skutočne pobavil.

- „Si gay?“ zaváhala, či nejde o jeden z jeho vtipov, „Ellie Saab.“

Usmiala sa, vzala si kabát a zmizla vo dverách. To bolo naposledy, čo Simonu videl. Zmizla a s ňou prišla riadna šupa. Rovno na solar. História sa opakuje! V hlave sa mu ozýval odporný rehot bezpohlavného tvora, ktorý drásal jeho nervami do najväčších krajností. Richard! Richard! Bež! Pichal ihlami do živého mäsa a neprestával sa smiať. Škripanie zubov, rozbité sklo, vzdychy, akési zvončeky. Znova a znova. Kur*a, ty hnusná kur*a, už prestaň!

Jej telefón sa ozýval mechanickým opakovaním: Volané číslo neexistuje. Ani po dvoch dňoch súboja s mŕtvym hlasom to nevzdával. Chodil ako šialený pes, ktorého majiteľ vyhodí z auta v úplne cudzom meste. Nevie, kde je, ktorým smerom má bežať, všetky stopy chladli. Topili sa pri myšlienke na blížiaci sa ľudské teplo.

Presnoril všetky obchody a kaviarne, kam rada chodievala. Obvolal nemocnice, či niekde neleží. Volal na políciu, či nevedia o nehode mladej ženy. Obvolal útulky, či tam niekto neodložil dogu s čudným menom.

Vytahoval z diára najtajnejšie čísla mladých počítačových kúzelníkov a šedých eminencií na ministerstve. Prišiel aj za Romanovou bývalou ženou, tá mu odpovedala len prudkým zavretím dverí. Spal v aute pred ich domom. Odpovedali mu len zhasnuté svetlá. Prosil, kričal, nadával, nevzdával sa.

Vianoce odignoroval bez náznaku sentimentu. Postrehol len čoraz väčšiu zimu, stúpajúci chaos a viac voľného času. Ich význam sa pre neho stratil v zmesi udalostí, niekedy okolo roku '87. Aspoň poslal otcovi sms-ku. Zase nedpísal, ako vždy. Neodpisoval, lebo to nevedel. V duchu sa pousmial. Simonin darček stále ležal na dne skrine. V bielej obálke bez mena. 2 letenky na karneval do Ria.

V hlave mu hral film, ktorého dramatickosť stúpala každým telefonátom. Nádych, výdych. Šalel z nulového tušenia, visel nad priepastou a záchranné lano sa mu trhalo pred očami. Visel a kričal. Prehrával si zo záznamu všetky chyby, vety, výrazy tváre. Kombinoval, analyzoval, spájal detaily. Hľadal, klial a dúfal.

Jeden z ďalších večerov nocoval pred ich domom. Tretí deň snežilo. Nič iné sa nezmenilo, ich susedia videli toho psychopata stále rovnako. Psychopata, čo trávi sviatky v aute pred cudzím domom. Psy z ulice jeho prítomnosť prestali komentovať. Vystúpil z auta. Ponaťahoval si chrbát a z vrečka vytiahol balíček cameliek. Po desiatich rokoch si zapálil. Spomenul si na mamu. Myšlienka na ňu ho primäla prestať. Myšlienka na Simonu zase začať. Nádych, výdych.

Dnes sa nechám uloviť (Pondelok, 31. 12. 2012)

Zobudil sa v aute v presne neurčenú hodinu. Bolo svetlo, to na orientáciu stačilo. Úzkosť, afekt a rozčarovanie predošlých dní vystriedal nový prílev netušenej energie. Akoby abstinenčné príznaky vymizli s dofajčenou krabičkou. Preseknutá tepna nemusí značiť neodvratnú smrť.

Zbesilé búšenie srdca. Gradujúca horúčkovitosť. Pulzujúce svaly a nepokojná myseľ. Budiace sa inštinkty lovca a tajomný úsmev mužskej Mony Lisy. Hlbiny mozgu pripravené zneškodniť akýkoľvek náznak výčítiek. Tváre a gestá žien podobné jej, odteraz neexistovali. Jej vôňa vyprchala v momente zabuchnutých dverí. Labutia pieseň jeho

túžob.

Pach nových trofejí a starých zvykov. Bezmyšlienkovité vyčíňanie, prudké vzdychy, zárezy na duši. Ten starý Rišo asi nikdy neodišiel. Bol tu vždy, vyčkával v tieni. Na pár detailov vyzerá rovnako. Trochu inak sčesané vlasy, plnší diár, a už vôbec žiadne ideály. Obetovať niečo zo seba sa neopláca, obeta iných chutí lepšie. Vysať ich do dna, vybrať si podľa chuti. Obzerať, dotýkať sa, skúšať. Nechať dúfať. Veď príde iná. Nová, lepšia.

Znechucoval sám seba, ale o to viac ho to bavilo. Bavil sa, skúmal, čo dokáže. Siahal si na dno, riskoval, skúšal hĺbku aj hranice. Ako priekopník vo svete drog, ktorý vystavuje svoje telo účinkom nových látok zatiaľ bez mena. Ako stredoveký vedec, ktorý pod rúškom noci usmrcuje túlavé zvieratá, aby smel do nich nazrieť. Odignoroval posledné zvyšky toho, čo cítil.

Razantne pobádal svoju živočíšnosť, primitívne pudy naplno odbrzdil. Oheň, ktorému stačila malá iskra, sa rozpaľoval, predmety okolo neho začali reagovať na sálajúci žiar. Citelné elektrické pole. Naakumulované najmenšími časticami plynúcimi do priestoru. Vzduchom, vodou, skrz ľudské telo.

Na mesto v sekundách padala tma. Doma na seba natiahol tmavú joggingovú súpravu, na hlavu si natiahol čiapku. Vo výťahu si nazúval tenisky. Zúrivo vybehol do ulíc zapĺňajúcich sa zatiaľ ešte triezvymi ľuďmi. Míňal cudzie telá a šťastné tváre. Míňal ulice s menami spisovateľov, ktorých nikdy nečítal. Ulice sľubujúce sklamanie aj úspech. Ešte nevedel, akú kartu ráno vytiahol.

Zhlboka vdychoval studený vzduch, ľadové kryštáliky sa zrážali na stenách pľúc. Pichali ako rozdrvené sklo, upchávali drobné cievy. Krv sa predierala pulzujúcimi žilami, v ušiach mu hučalo. Počul údery vlastného srdca. Sústredil sa len na stupňujúcu sa únavu svalov a čoraz čistejšiu hlavu. Prúdiaci vzduch odvieval posledné častice hnevu. Odplavovali sa spolu s kvapkami potu. Vpíjali sa do zošitých kusov látky, ktoré sa letmo dotýkali jeho horúcej kože. Vpíjali sa spolu so spomienkami, čakaním a nezodpovedanými otázkami.

Bežal skoro celú večnosť. Sneh sa mu dostal až k ponožkám. Pred svojím obytným domom

zastal. Naberal dych a skladal ďalšie plány. Odkráčal k smetiaku. Potom spravil asi najprírodzenejšiu vec na svete. Vyzul si tenisky. Mokré ponožky splynuli s ušľapaným snehom. Vyhodil ich do smetiaka. Potom nasledoval aj zvyšok odevu. Nahý a takmer nepríčetný prešiel okolo vrátnice. Kamery ani kričiaci vrátnik neexistovali. Výťahom sa odviezol naspäť k svojmu bytu.

K sebe začal prichádzať až pod prúdom horúcej vody. Nalievala do neho život, lenivo rozširovala každú cievu, každý sval. Stál tam obklopený stúpajúcou parou. Odhalila odtlačky prstov na skle. Boli úzke a malé. Zavrel pred nimi oči a nechal si obárať kožu. Veril, že to teplo roztaví zvyšky dotykov, ktoré na ňom v mikroskopických stopách zanechala. Spomenul si, ako čítal o vrahoch a zlodejoch, ktorí si kyselinou poleptávali končeky prstov kvôli odtlačkom.

Parfum, pleťová voda. Trochu inak upravené vlasy. Hrubý kožený náramok. Tmavomodrej košeli ohrnul rukávy. Hodila sa k čiernym vypasovaným nohavičiam. Nevyzeral na 35, ale už sa aspoň necítil na 50. Tlejúci plameň v černote zreníc sa predieral na vzduch.

Namieril si to do Mamba, za starými harcovníkmi, ktorí mali na dnešnú noc freepass. Od priateľiek, manželiek, tí šťastnejší od nikoho. Dnes budú vyberať starostlivo, Rišo obzvlášť. Flaše whiskey uľahčovali výber. Mlčky prezerali potenciálne obeť polnoci. Chronickí „blondynkári“ to mali ľahšie. Chudé modelky, rozšafné kariéristky, ohrdnuté milenky. Nič, nič, nič.

Už pár minút ho pozoroval pár očí. Veľkých a zelených. Intuitívne sa otočil tým smerom. Neskutočná bruneta. Postava presýpacích hodín. Prototyp samice v čiernych šatách. Dlhé nohy a pohľad, ktorý vedel, čo chce. Natočila hlavu nabok, ale len na pár sekúnd. Potom si to namierila k nemu. Bez slova a drzo si odpila z jeho pohára. Zanechala na ňom odtlačok červeného rúžu.

Dnes sa nechám uloviť.

EVA

TEXT:
KATE

Široké úsmevy, nekonečné počty objektívov, nablýskané poháre, stisky rúk, gratulácie. Stovky kvetov a jedna žena. Eva bola touto atmosférou nadšená. Tabletky na uvoľnenie, ktoré jej lekár pred premiérou dal, účinkovali výborne. Svoju úlohu hviezdy v ten večer hrala bravúrne. Slová obdivu a prehnané chvály z úst davu prijímala s vďakou a ľahkosťou. „Na párty po premiére je pozvaných kopec ľudí, hneď, ako sa prezlečíš, presunieme sa tam, ok?“ Ešte vo vytržení mu prikývla. „Tieto šaty sú krásne“, pomyslela si. Skutočne vyzerala nádherne. Tmavofialová dlhá róba, doplnená šperkmi, z nej dnes večer skutočne urobili kráľovnú večera. „Máme niekoľko pozvaní od filmových spoločností, takže si, drahá, dnes zaslúžiš všetko na svete“. Zoran nešetril slovami chvály a superlatívmi, skrátka tak uvoľneného ho Eva ešte nevidela. „Pôjdeme“, povedala. Ochránka si robila svoju prácu tak ako sa patrí, preto sa pomerne ľahko dostali pomedzi dav k výťahu a k Evinmu apartmánu. Pri dverách už stála Nina. „Pomôžem Ti, zlatko, pod“. „OK, Zoran, stretneme sa o polhodinku pri výťahu a dokončíme to tu, áno“? Zoran prikývol a stratil sa v prítmí hotelovej chodby. „Bolo to super, ani neviem, ako to opísať“ – „Viliam musel odísť, tak si tú afterparty poriadne užijeme. Neuveríš, ale dnes večer mám chuť zviešť Zorana. Mám nekonečnú chuť sa s ním milovať“, Eva sa roztopašne hodila na posteľ a Nina sa s hlasným smiechom pridala k nej. „To nie je zlý nápad! - Určite Ti neodolá“. Eva sa prevrátila na chrbát a na chvíľku sa zadívala do stropu. „Myslíš, že niekoho má?“ „Neviem, je taký zvláštne tajomný. - Ale veď trávi s Tebou všetok svoj čas, kedy by stihol byť ešte s niekým iným?“ „Asi máš pravdu, aj keď - možno by som nemala...“ „No, takže si to už vzdala? – A taká zábava sa to zdala byť“. Nina sa bezstarostne zasmiala a Eva sa sama pred sebou zrazu zahanbila.

„Som hlúpa – stojí pri mne, vždy, keď ho potrebujem, a ja sa tu pohrávam s takýmito myšlienkami.“

„Že zvädzať a na vlastnej afterparty - som zrejme totálne zúfalá, alebo čo“.

„Ale, prosím Ťa, si iba citovo vyprahnutá. Od posledného vzťahu, či romániku, alebo čo to bolo, je ďaleko, tak čo sa čuduješ. A vôbec si nemyslím, že by mu to vadilo. Pozerá na teba ako na niečo nadpozemské“.

Eva si s povzdychnutím vyzliekla šaty, o ktorých už teraz vedela, že nech sa v nich cítila akokoľvek dobre, nebude vhodné, z hľadiska akejsi takej pochabej módy, aby si ich opäť obliekla.

„Škoda tých šiat, sedeli úplne perfektne“, povzdychla. „Ale, prosím Ťa, môžeš si kúpiť každé šaty, ktoré chceš“, povedala Nina. „Tieto sú skvelé, cítila som sa dnes výborne, tak si ich zober a nos ich doma v záhrade“, žartovala Nina. „Si strašná, nechápeš, že som si k týmto šatám vytvorila puto...“ „hmm, OK, puto, prehod' si šaty, o chvíľu nás prídu zavolať“.

Afterparty bola v plnom prúde. Pri jednom z drinkov Eva stála a zadívala sa na Zorana. „Čo keby sme boli manželia, klapalo by to?“ Musela sa pri tejto myšlienke usmiať. Zoran, akoby vycítil jej pohľad, otočil sa tým smerom, kde stála, a jemne sa usmial. „Keby som, predsa len“, pohrávala sa s tou hriješnou myšlienkou a pohľadom zavadila k oknu okrúhlejšej sály. Jej pohľad sa stretol s očami neznámeho mladého muža, ktoré na ňu hľadeli, a ona cítila akýsi zvláštny nepokoj. Odvrátila pohľad a vzala si ďalší drink, a len tak mimovoľne sa opäť pozrela smerom k tomu oknu. Muž, na ktorého bola zvedavá, viedol práve v tej chvíli družný rozhovor s Evinou dablerkou a Eva sa ho pohľadom skúmajúc snažila zaradiť do okruhu ľudí, ktorých stretávala či poznala. Skúmajúc ho naďalej pohľadom a loviac v pamäti, neznámy odrazu otočil pohľad

k Eve a jemným gestom, dvíhajúc ruku s pohárom, ju pozdravil. Opätovala toto gesto a nevediac ani prečo, ju to veľmi zaskočilo. Obrátila sa k Nine. „Ten mladý muž s mojou dablérkou, kto je to? Poznáš ho?“ – „Nikoho nevidím.“ – „Pri okne, v bledej košeli, tmavé vlasy, nechcem sa otáčať, rozprávajú sa, kto je to?“ „Nikto taký tam nie je.“ – Eva sa otočila a jej dablérka sa už bavila s úplne iným človekom. „Hm, škoda, zdá sa mi, že som ho niekde videla.“

„Ako sa bavíš, zlatko?“

Jemný šepot a dotýkajúce sa pery na jej uchu ju jemne zmrazili. „Och, Zoran, prekvapil si ma. Dobre, bavím sa výborne, a čo ty? Zazrela som ťa doteraz iba pár krát“.

„Eva, ja musím Ti niečo povedať“. Eva gestom naznačila, aby ju nasledoval. Vyšli na balkón, otočiac sa k Zoranovi sa ho ticho spýtala: „Čo potrebuješ? Deje sa niečo?“ Už v duchu ľutovala tie nerozvážne slová o zvädzaní pred Ninou. Tá sa teraz kdesi dobre zabáva a ktovie komu o tom rozpráva. „Eva, ja, chcem Ti poďakovať za všetko, za príležitosť, ktorú som dostal, a vôbec za dôveru, čo si vo mňa mala“. Eva sa usmiala. „A, áno, jasne, pravdaže. Ty si jedinečný a nikdy som sa v tebe nesklamala.“ Zoran k nej pristúpil a jemne ju objal. Pozeral jej do očí a ona nevedela, či to je všetko, čo sa mala dozvedieť, alebo sa má stať niečo viac. Tiež sa jemne k nemu pritúlila, očakávajúc jemný bozk... „Podme, je chladno“, prehovoril nakoniec. „Úžasné, aký paradox, ja tu čakám na nejaké hlboké vyznania lásky, obávam sa, ako budem reagovať, no nakoniec to dopadne úplne inak. Ešteže som sa ho nepokúšala pobožkať, to by dopadlo“, pomyslela si s úsmevom na perách. Bok po boku vošli naspäť do spoločnosti.

Derek si zapálil cigaretu a premýšľal, kde ju už videl. „To nie je možné, pamätám si ľudí, viem, kto navštívi moje výstavy, a spoznávam zaujímavé osoby aj po mesiacoch. Kde som ju stretol?“ Pokúšal sa loviť v pamäti, ale bolo to skôr tápanie vo vlastných myšlienkach bez konca. Nič z krátkej minulosti mu o nej nič nehovorilo. Neschádzala mu z mysle. Zrak mu blúdil po okolí, keď ju opäť uvidel vychádzať na balkón s mladým mužom, rozprávať sa a potom to spontánne objatie... „Zrejme to bude jej priateľ. Jasné, veď taká zaujímavá, krásna mladá žena

nemôže byť sama.“ Tá silueta jej tváre, tie obrisy. Hra svetla a tieňa. Derek na chvíľu strnul. Stál, díval sa na profil jednej osoby, zvrtol sa, ťukal niečo do mobilu a stratil sa v tme záhrady.

Druhý deň po premiére sa zdal byť naoko hektický, ale prebiehal podľa plánu. Nina sa neprestávala vyzvedať, ako dopadla včeraššia noc a čo nového prinieslo ráno. Eva sa jej snažila so smiechom vyhovoriť predstavy, ktoré si Nina od včera nazbierala do svojej hlavy. Nemohla pochopiť, že sa vôbec nič nedialo, že Eva stále pátra po neznámom mužovi, ktorý sa kdesi počas noci stratil, a nechcelo sa jej premýšľať, kto to bol a čo mohol s dablérkou mať. „Zožeň mi Zorana, prosím“, ozvala sa zrazu Eva. „Bože, ten človek je na roztrhanie“, povedala Nina. Zoran prišiel o pár minút. „Kde sú ubytované moje dablérky, chcem sa niečo spýtať tej, čo so mnou robila scénu v metre, prosím“. „Neviem, môžem to zistiť, ale načo Ti to teraz bude? O hodinu ideme na vernisáž a potom sa môžeme venovať dablérkam.“ „Zoran, je to dôležité, chápeš? Potrebujem vedieť meno človeka, s ktorým sa to dievča rozprávalo. Myslím, teda som si priam istá, že som ho už niekde stretla, neviem, nechcem nič viac, iba ho poznať, rozumieš?“ „Eva, včera boli na párty stovky ľudí. Ludia sa s ľuďmi rozprávali bez toho, že by sa vôbec poznali, myslíš si, že Ti to dievča povie meno nejakého muža, keď sa v ten večer rozprávala s desiatkami iných?“ „Zoran! Ja neviem, zožeň mi to dievča a chcem vidieť zoznam pozvaných hostí, ktorí boli pozvaní na afterparty, to je všetko!“ „Prečo mi v tom brániš?“ „Lebo je bláznivé hľadať ihlu v kope sena! Ale OK, nájdem to dievča a aj ten zoznam, priprav sa, prosím, na vernisáž, stylistky sú na 24, v dvojke ako včera, o 15 minút tam, prosím, príď.“

Netypicky na Zorana, dvere buchli o niečo hlasnejšie. „Čo sa to deje, čo to má znamenať? Nechcem predsa tak veľa“. Bola nahnevaná na Zorana, za to, že jej odmieta pomoc a že jej nechce rozumieť. Zdalo sa jej, že sa akosi priveľmi koncentruje na toho mladého muža, ktorého včera videla, ale nemohla si pomôcť. Vernisáž bola v plnom prúde, umelci si podávali ruky a Eva si pripadala ako v sne. Nedokázala sa zbaviť akéhosi zvláštneho pocitu. Len na pol ucha počúvala prejav a celkom si oddýchlá, keď boli návštevní-

ci vyzvaní k prehliadke diel. Umenie ju nikdy zvlášť nezaujímalo, mala však akési pochopenie pre umelcov, a dokonca aj obdivovala šikovnosť, s akou sa dokážu vyrozprávať o svojich náladách práve plátnu. Zastavila sa pred zostavou obrazov. Niekoľko kusov bolo umne zostavených práve tak, aby po dôkladnom prezretí splynuli v jeden. Konečný pohľad bol vzrušujúci. Autor spájal jednotlivé časti a tieto potom tvorili jeden – STROM. Bolo to úchvatné. So záujmom si prezerala všetky časti tohto diela a iba sa tvárila, že počúva výklad k tomuto dielu. Jednotlivé časti sa jej spájali do celku a pri pohľade na ne cítila pokoj a uvoľnenie. „Kúpime túto sadu, Zoran“, obrátila sa odrazu. Zoran jemne mykol plecom. „Chcem poznať autora“, povedala Eva. Zoran ju ťahal bokom. „Čo je to s tebou?“ Spýtal sa jej.

„Autor nepríde, musel odcestovať. Táto milá dáma to opakuje dookola. Že autor musel odcestovať, že sa ospravedlňuje, že nepríde“. „Aha, prepáč. Som nejaká unavená“, povedala Eva.

„Keď to tu skončí, vrátíme sa do hotela. Oddýchneš si, zlatko“. Zoran ju vzal za ruku a spoločne sa vrátili k obrazom.

Keď nasadli do limuzíny, Zoran ju jemne objal. „Zruším na zajtra stretnutia, ak chceš.“

„To bude dobré. Vyspím sa a budem v poriadku. Som nejaká zmätená. Cítim sa sama. Chýba mi Nina.“

Zoran ju tuhšie objal. „Vedela si, že môže zostať len krátko. Máš mňa, som pri Tebe. Zariadil som všetko čo si chcela. Dablérka príde zajtra, porozprávaš sa s ňou. Aj zoznam včerajších hostí je už k dispozícii“.

Neverila tomu, čo hovoril. „Kedy si to stihol? Hovorila som, si úžasný“. Nakloniac sa k nemu, že ho iba letmo objíme, pocítila jeho pery na svojich. Bozkával ju jemne, nežne a dlho. Zabudla, čo chcela, kam ide, kto je a s kým je. Už nechcela nikoho zvádzať, nechala starosti bokom a užívala si prítomnosť.

Šofér zastavil pred hotelom a disciplinovane čakal na povel. „Poďme“, povedal. Výťah ich vyviezol na poschodie, kde obaja vystúpili. V prítmí luxusnej chodby ju Zoran opäť pobozkal a otvoril dvere na svojom apartmáne. Neprehovorili ani slovo. Podala mu ruku, ticho vkĺzli dnu a dvere sa jemným klikom za nimi zatvorili.

**PRIDAJTE SA K NÁM
PÍŠTE, FOŤTE, KRESLITE
VÍTAME CELÚ FILOZOFICKÚ FAKULTU**

PARAZOL

**POMÔŽTE NÁM UROBIŤ NÁŠ ČASOPIS LEPŠÍM,
NEŽ KEDYKOL'VEK PREDTÝM**

parazol.ucm@gmail.com